రజత దీప్తి

జ్ఞాపకాలవెలుగులు

గోల్కొండవ్యాపారి సంక్షేమ సంఘ రజతోత్సవ స్మరణిక

గతాన్ని స్మరిస్తూ...
భవితను నిర్మిస్తూ...

SREECHAKRA PRINTERS
Printing & Packaging Specialists
Thammiraju Sreedevi - 6300 412 426, Venkata Seshu - 6300 367 323
Hyderabad. E-mail: srprintinfo@gmail.com

శ్రీ కనకధారా పూజా స్టోర్స్

అన్నిరకాల పూజా సామాగ్రి మరియు నర్సరీ, స్టేషనరీ, డ్రైఫ్రూట్స్ లభించును

ఈవెంట్స్

ఓణీ ఫంక్షన్, నిశ్చితార్థం, వివాహము, సీమంతం,
బారసాల, ఉపనయనం వంటి కార్యక్రమాలకు
కావలసిన అరేంజ్‌మెంట్స్ చేయబడును.

అవెన్యూ 4, యూకో బ్యాంక్, రోడ్ నెం.19, బంజారా హిల్స్, హైదరాబాద్ - 500 034

91557 85567, 99484 88855

Life Insurance Corporation of India

కుటుంబ రక్షణ & పొదుపుల సమ్మేళనం

మీ సేవకై సంప్రదించండి

Ramavarapu Sitarama Swamy

LIC Advisor

9396250104
9395525804

"నేడే బీమా చేయండి - ధీమాగా ఉండండి"

గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం పాతికేళ్ల సేవా ప్రస్థానాన్ని పూర్తిచేసుకుని రజతోత్సవాన్ని జరుపుకుంటున్న ఈ విశిష్ట సందర్భంలో సంఘ సభ్యులకు, శ్రేయోభిలాషులకు నా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు. సంఘ కార్యకలాపాల నిర్వహణలో నిబద్ధతతో సేవలందిస్తున్న **"వనితా ధృతి", "యువ ధృతి"** బృంద సభ్యులకు నా ధన్యవాదాలు. మా కార్యనిర్వాహక సంఘ పదవీ కాల సమయంలో రజతోత్సవ వేడుకలు నిర్వహించడం, మన వైభవ చిహ్నంగా **"రజత దీప్తి-జ్ఞాపకాల వెలుగులు"** సావనీర్ విడుదల చేయడం మా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాము. సావనీర్ ను ఒక విలువైన జ్ఞాపిక గా తీర్చిదిద్దిన సంపాదక బృందానికి, ప్రధాన సంపాదకులు శ్రీ పున్నమరాజు ఉమామహేశ్వరరావు గారికీ ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు.

2024 లో పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించినప్పటి నుండి, మన పెద్దల వారసత్వాన్ని కొనసాగిస్తూ, ప్రతి కార్యక్రమాన్ని చిరస్మరణీయంగా, ఉత్సాహభరితంగా, సజీవంగా మార్చాలనే లక్ష్యంతో, వైవిధ్యభరితమైన కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘ పతాకాన్ని ఎల్లప్పుడూ ఉన్నతంగా ఎగురవేయడానికి మా వంతు కృషి చేస్తున్నాము.

మన సంఘ బలం కేవలం ఆర్థిక పురోగతిలోనే కాదు, పరస్పర సహకారంలో, సామాజిక బాధ్యతలో, సంస్కృతి పరిరక్షణలో, భావితరాల పట్ల ఉన్న నిబద్ధతలోనూ ఉంది. ఈ విలువలను పరిరక్షిస్తూ మన సంఘం ఎన్నో మైలురాళ్లను అధిగమించింది. ఈ విజయ ప్రస్థానాన్ని ముందుకు తీసుకు వెళ్లాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తు చేస్తూ ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న గోల్కొండ వ్యాపారులకు మన సంఘం ఒక ప్రత్యేక వేదికగా నిలిచేలా తీర్చిదిద్దడానికి, సంఘ కార్యకలాపాలు మరింత సమర్ధవంతంగా నిర్వహించడానికి వీలుగా మరిన్ని శాశ్వత సభ్యత్వాల కోసం ప్రతి సభ్యుడూ తమ వంతు కృషి చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

సేవ, సమైక్యత, సంస్కారం అనే మూడు స్తంభాలపై మన సంఘం మరిన్ని విజయాలను సొంతం చేసుకోవాలని, 'బలగమే మన బలం' అనే నినాదాన్ని మన ప్రతి కార్యాచరణ లోనూ ప్రతిబింబించేలా నిరంతర ప్రగతి సాధించాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

ఈ రజతోత్సవం కేవలం మన విజయాలకు వారసత్వం మాత్రమే కాదు. మన గతాన్ని గౌరవంగా స్మరించుకునేందుకు, వర్తమానాన్ని ఆనందంగా జరుపుకునేందుకు, మరింత బలమైన భవిష్యత్తును నిర్మించుకునేందుకు ఒక సువర్ణావకాశం. ఈ పాతికేళ్ల సేవా వారసత్వాన్ని పదిలపరచడంలో ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా సహకరించిన ప్రతి సభ్యునికి, పెద్దలకు, శ్రేయోభిలాషులకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు, రజతోత్సవ శుభాకాంక్షలు.

(బచ్చు పట్టాభి రామ ప్రసాద్)

అధ్యక్షులు, గోల్కొండవ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం, హైదరాబాద్

గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం,హైదరాబాద్ రజతోత్సవాన్ని జరుపుకుంటున్న చరిత్రాత్మక సందర్భంగా సంఘ సభ్యులందరికీ నా హృదయ పూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలియజేయడం నాకు అపారమైన ఆనందాన్ని, గర్వాన్ని కలిగిస్తోంది. నా పదవీకాలంలోనే సంఘ రజతోత్సవాన్ని నిర్వహించడం, ఈ సావనీర్ ద్వారా మిమ్మల్ని చేరుకోవడం నాకు లభించిన భాగ్యంగా భావిస్తున్నాను.

ఇరవై ఐదేళ్ల ఈ మైలురాయిని దాటే సందర్భంలో, నేడు ఒక్కసారి వెనుదిరిగి చూస్తే విశ్వాసం, పట్టుదల, సమిష్టి కృషి, అభివృద్ధితో కూడిన ఒక స్ఫూర్తిదాయక ప్రస్థానం మన ముందు ప్రత్యక్షమవుతోంది. మన సంఘ ఆవిర్భావంనాటి నుంచి ఈనాటి ఈ స్థాయికి ఎదగడంలో తమ సమయాన్ని, శ్రమను, మేధస్సును అంకితం చేసిన వ్యవస్థాపకులు, పూర్వ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు, కార్యవర్గ సభ్యులు, దాతలు, శ్రేయోభిలాషులు అందరూ ఈ విజయగాథలో భాగస్వాములే.

2024 లో కార్యదర్శిగా నేను బాధ్యతలు స్వీకరించిన నాటి నుండి, నా సహ కార్యవర్గ సభ్యులతోను తదనతర కాలంలో ఆవిర్భవించిన “వనితా ధృతి”, “యువ ధృతి” విభాగ సభ్యులతోనూ కలిసి సంఘ సమగ్ర అభివృద్ధి కోసం నిర్వహించే అన్ని కార్యకలాపాలకు ప్రణాళికాబద్ధంగా వ్యవస్థీకృత రూపం కల్పించేందుకు నిరంతరం కృషి చేస్తున్నాము. సంఘ జీవిత సభ్యుల సంఖ్యను పెంచేందుకు చేస్తున్న నిరంతర కృషి ఫలితంగా, ప్రస్తుతం జీవితకాల సభ్యుల సంఖ్య 700 కు పైగా చేరుకోవడం ఆనందదాయకం.త్వరలోనే ఈ సంఖ్య 1000 కు చేరుకోవడంలో మీ సహకారాన్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

రజతోత్సవ జ్ఞాపికగా వెలువరిస్తున్న **“రజత దీప్తి-జ్ఞాపకాల వెలుగులు”** సావనీర్ ను మన ఘన వారసత్వానికి ప్రతీకగా రూపొందించడంలో విశేష కృషి చేసిన ప్రధాన సంపాదకులు ‘వ్యాఖ్యాన కళారత్న’ శ్రీ పున్నమరాజు ఉమామహేశ్వర రావు గారికీ, ప్రత్యక్షంగాను, పరోక్షంగాను సహకరించిన సంపాదక వర్గ సభ్యులకూ, సావనీర్ కమిటీ సభ్యులకూ ప్రకటనదారులకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. ఇదే స్ఫూర్తితో త్రైమాసిక డిజిటల్ సమాచార సంచిక ను వెలువరించాలనే మన సంకల్పం సుసాధ్యం కావాలని అభిలాష.

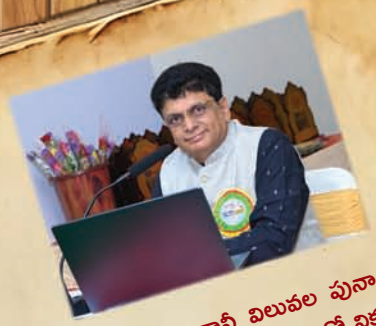
ఇదే ఐకమత్యం, సేవాభావంతో మన ప్రయాణాన్ని మరిన్ని సంవత్సరాలు కొనసాగిద్దాం. మన సమాజ సంక్షేమం కోసం సేవ చేసే అవకాశాన్ని కల్పించిన గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘానికి నేను ఎల్లప్పుడూ రుణపడి ఉంటాను.

అవసరాల రామా రావు గ్రూప్

(అవసరాల ఎ.ఎస్. రామారావు)

కార్యదర్శి, గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం, హైదరాబాద్

మనసులో మాట

కాలం మారుతుంది, తరాలు అంతరిస్తాయి. కానీ విలువల పునాదులపై ఆవిర్భవించి, సేవా సంకల్పం, సమిష్టి కృషి, సామాజిక నిబద్ధతలతో వికసించిన సంస్థల చరిత్ర మాత్రం కాలగర్భంలో కలిసిపోకుండా భావితరాలకు స్ఫూర్తి ప్రదాయినిగా నిలుస్తుంది. అటువంటి విజయవంతమైన ఇరవై ఐదు సంవత్సరాల ప్రస్థానానికి సాక్షిగా, గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘ రజతోత్సవ వేడుకల సందర్భంగా "రజత దీప్తి - జ్ఞాపకాల వెలుగులు" స్మరణిక(సావనీర్) ను మీ ముందుకు తీసుకురావడం ఎంతో ఆనందాన్ని గర్వాన్ని కలిగిస్తోంది.

ఈ స్మరణిక ద్వారా గత ఇరవై ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో సంఘ అభివృద్ధికి విశేష సేవలందించిన పూర్వ కార్యవర్గ సభ్యులను యథాశక్తిగా గుర్తించే చిరు ప్రయత్నం చేశాము. యువతకు, భావి తరాలకు కూడా స్ఫూర్తి ప్రసాదించాలనే ఆశయంతో, వివిధ రంగాలలో మన కుటుంబీకులు చేస్తున్న సేవలను, అత్యున్నత శిఖరాలను అధిరోహించి విశిష్ట గుర్తింపును పొందిన వారి వ్యక్తిత్వ వైభవాన్ని క్లుప్తంగా పొందుపరచాము. ఈ స్మరణిక కేవలం జ్ఞాపకాల సంకలనం మాత్రమే కాదు. గతాన్ని గౌరవిస్తూ, వర్తమానాన్ని అర్థం చేసుకుంటూ, భవిష్యత్తుకు దిశానిర్దేశం చేసే ఒక సాంస్కృతిక సంపుటి. ఇందులోని ప్రతి పుట సంఘ చరిత్రను, ప్రతి వ్యాసం ఒక విలువను, ప్రతి వ్యక్తిత్వం ఒక స్ఫూర్తిని ప్రతిబింబిస్తుందని మా సంపూర్ణ విశ్వాసం.

ఈ స్మరణిక రూపకల్పనలో సమాచారాన్ని సేకరించి క్రోడీకరించిన సావనీర్ కమిటీ సభ్యులకు, విలువైన సమాచారాన్ని అందించిన పెద్దలకు, ముఖ్యంగా శ్రీ బచ్చు పార్థసారధి గారికి, రచయితలకు, సంపాదకవర్గ సభ్యులకు, ప్రకటనకర్తలకు హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు. ఈ సంపాదకత్వ బాధ్యతా నెపంతో, లబ్ధ ప్రతిష్ఠితులైన ఎందరో గోల్కొండ వ్యాపారుల వ్యక్తిత్వ వైభవాలను అర్థం చేసుకునే అపురూప అవకాశం ఇచ్చిన గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘ కార్యవర్గానికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు.

జ్ఞాపకాలను సంరక్షించడం అంటే చరిత్రను గౌరవించడం, చరిత్రను గౌరవించడం అంటే భవిష్యత్తును నిర్మించడం. ఆ దిశగా ఈ "రజత దీప్తి - జ్ఞాపకాల వెలుగులు" స్మరణిక ఒక జ్ఞానదీపికగా నిలవాలని మనసారా కోరుకుంటూ, పాఠకేళ్ళ పండుగ శుభ కామనలతో....

ఉన్నమరాజు ఉమామహేశ్వరరావు

ప్రధాన సంపాదకులు

సంపాదక బృంద సభ్యులు : శ్రీ అవసరాల రామారావు, శ్రీ అవసరాల రమణమూర్తి, శ్రీమతి పంగ నామముల మాలతి, శ్రీ పరస కామేశ్వరరావు

గోల్కొండవ్యాపారుల పుట్టు పూర్వోత్తరాలు

- డాక్టర్ బచ్చు యన్. వి. పార్థసారథి

వ్యాపారులు అన్న పదానికి బ్రౌణ్య నిఘంటువులో ఈ విధంగా నిర్వచించారు- "A man belonging to a certain sect among Brahmins, బ్రాహ్మణులలో నొకశాఖ వాడు, మాధ్వుడు, గోలకొండ వ్యాపారులు ఖ ంబఎ ఎఱఐఱంఱశీఅ శీట్ష్ట్ర్ ంవష్ట్ర." అదేవిధంగా వ్యాపారము అంటే - పని, వ్యవహారము, వర్తకము, ఉద్యోగము అని బ్రౌన్ తన నిఘంటువులో పేర్కొన్నాడు. (బ్రౌన్ దొర జీవితకాలం 1798- 1884.) గోల్కొండ వ్యాపారులు ఆరు వేల నియోగులలో ఒక శాఖ అన్నది వాస్తవం. ఆరు వేల నియోగులు నియోగి బ్రాహ్మణులు.

1144 లో కొండవీటి సీమలో అప్పటివరకు ప్రాబల్యంలో వున్న అరవ (తమిళ) జైన గ్రామ కరణాల ప్రభావాన్ని నియంత్రించడానికి అప్పటి గజపతి అమాత్యుడు ఆరువేలమంది నియోగి బ్రాహ్మణులని ఎంపిక చేసి ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాల్లోని గ్రామాలకు వారిని కరణాలుగా నియమించాడని రాబర్ట్ ఎరిక్ ఫ్రెంకెన్బర్గ్ అనే ఆంగ్ల చరిత్ర కారుడు తన గ్రంధంలో పేర్కొన్నాడు. ఆవిధంగా నియోగులలో ఒక శాఖ ఆరువేల నియోగులుగా ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చింది. (Traditional Processes of Power in South India: An Historical Analysis of Local Influence by Frykenberg. The Administration of Guntur District with SPECIAL REFERENCE TO LOCAL INFLUENCES ON REVENUE POLICY 1857-1848).

ఈ ఆరు వేల నియోగులలో కొందరు గోల్కొండ ప్రాంతానికి 12 వ శతాబ్దం తరువాత వలస వచ్చి స్థిర నివాసం ఏర్పరచుకుని ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన లెక్కలు, లావాదేవీలు, శిస్తు, పన్ను వసూళ్లు ఇతర ఆర్థిక వ్యవహారాలు వంటి వృత్తులలో ప్రఖ్యాతి పొందటంతో వీరిని గోల్కొండ వ్యాపారులు అని సంబోధించటం మొదలయ్యింది.

గోల్కొండ చరిత్ర

కాకతీయుడైన ప్రతాపరుద్రుడి కాలంలో (అనగా 1143 CE) గోల్కొండ కోట ఇసుకతో కట్టినట్టు తెలుస్తోంది. గొల్లవాళ్ళు నివసించే కొండ ప్రాంతం అవటం వల్ల " గొల్ల కొండ" అన్న పేరు గల ఈ ప్రదేశం కాలక్రమేణా గోల్కొండ గా రూపాంతరం చెందింది. గణపతిదేవుడి కాలం లో (1199-1262) ఈ ఇసుక కోట స్థానంలో రాతి కట్టడం ఏర్పడింది. వరంగల్లు రాజుల నుంచి గోల్కొండ బహమనీ సుల్తానుల అధీనంలోకి వచ్చింది. 1501 లో సుల్తాన్ కులి కుతుబ్ ఉల్ ముల్క్ ని బహమనీ సుల్తానులు గోల్కొండకి గవర్నరుగా నియమించారు. కాలక్రమేణా బహమనీ సుల్తానులు బలహీనులు అవటంతో 1518 లో సుల్తాన్ కులి కుతుబ్ ఉల్ ముల్క్ తన స్వతంత్ర పరిపాలనని ప్రారంభించి ఈ కోటని మరింత పటిష్ట పరచి గోల్కొండ ని రాజధానిగా చేసి కుతుబ్ షాహి సామ్రాజ్యానికి నాంది పలికాడు. 1590 వరకు కుతుబ్ షాహి సామ్రాజ్యానికి గోల్కొండ రాజధానిగా కొనసాగింది. పిమ్మట రాజధాని గోల్కొండ నుంచి హైదరాబాదు కి మార్చబడింది. పదహేడవ శతాబ్దపు తొలి రోజుల్లో చేనేత పరిశ్రమ గోల్కొండ ప్రాంతాల్లో విస్తృతంగా వ్యాప్తి చెందింది. నాణ్యమైన వస్త్రాలని పర్షియా, యూరోప్ దేశాలకి, జావా, సుమత్రా వంటి తూర్పు దేశాలకి విరివిగా గోల్కొండ నుంచి ఎగుమతి చేసేవారు. 1687 లో మొఘల్ చక్రవర్తి అయిన ఔరంగజేబు కుతుబ్ షాహి సామ్రాజ్యానికి చెందిన అబ్దుల్ హసన్ తానాషా ని ఓడించి గోల్కొండని కైవశం చేసుకున్నాడు. ఈ సమయంలోనే గోల్కొండ వ్యాపారులైన మాదన్న అమాత్యుడిగా, అతని సోదరుడు అక్కన్న సేనాపతిగా తానాషా కొలువులో పనిచేశారు.

గోల్కొండ వ్యాపారులు- వైష్ణవ సాంప్రదాయం

గోల్కొండ వ్యాపారుల పూర్వీకులయిన నియోగులు స్మార్త సంప్రదాయాన్ని పాటించినప్పటికీ, గోల్కొండ వ్యాపారులు కాలక్రమేణా వైష్ణవ సాంప్రదాయాన్ని అవలంబించారు. 11-13 శతాబ్దాలలో తిరుపతి సమీప ప్రాంతాల్లో శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయం బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది. 14-17 శతాబ్దాలలో విజయనగర సామ్రాజ్యంలో వైష్ణవ సాంప్రదాయానికి బాగా ఆదరణ లభించింది. 13-17 శతాబ్దాలలో మధ్వా చార్యులు,

పురందరదాసు, తుకారాం వంటి వారల ప్రభావంతో దక్కను ప్రాంతంలో వైష్ణవ సంప్రదాయం బహుళ ప్రజాదరణ పొందింది. కాబట్టి 12 వ శతాబ్దంలో గోల్కొండ తత్పరిసర ప్రాంతాలకి వలస వచ్చిన ఆరువేల నియోగులలో చాలామంది తదనంతర కాలంలో (13–15 శతాబ్దాల నడుమ) స్మార్త సంప్రదాయం నుంచి వైష్ణవ సంప్రదాయానికి మారారని భావించవచ్చు.

నియోగులు- అమాత్యులు, సేనానాయకులు

పన్నెండవ శతాబ్దానికి పూర్వమే నియోగులు సమాజంలో ఉన్నత పదవుల్లో ఉన్నట్టు తెలుస్తోంది. అమాత్య పదవులు, సేనానాయకుల పదవులు నియోగులకు వెన్నతోపెట్టిన విద్యలు. పదమూడవ శతాబ్దానికి చెందిన తిక్కన సోమయాజి నెల్లూరు రాజగు మనుమసిద్ధికి ఆస్థాన కవిగా సుప్రసిద్ధుడు. తెలుగులో తొలి మహాభారతాన్ని రచించిన కవిత్రయంలో తిక్కన ఒకడు. తిక్కన సోమయాజి పెద తండ్రి అయిన సిద్ధన మంత్రి కుమారుడు ఖడ్గతిక్కన మనుమసిద్ధి కొలువులో సేనాధిపతిగా పనిచేశాడు.

బ్రాహ్మణ శాఖలు

బ్రాహ్మణులలో శాఖలు వారి వృత్తిని బట్టి, నివసించే స్థలాన్ని బట్టి ఏర్పడ్డాయి.వేదాధ్యయనం చేసి వైదిక సాంప్రదాయాన్ని తరతరాలుగా పాటించిన బ్రాహ్మణులు వైదీకులు అయితే, కరణాలుగా, మంత్రులుగా, సేనాపతులుగా నియోగి బ్రాహ్మణులు, గోల్కొండ వ్యాపారులు రాణించారు. తమిళులు నివసించే ద్రావిడ దేశం నుంచి ఆంధ్ర దేశానికి వలసవచ్చి స్థిరపడ్డ బ్రాహ్మణులు ద్రావిడ బ్రాహ్మణులు. ఈ విధంగా తెలుగునాట బ్రాహ్మణులలో ముఖ్యమైన శాఖలు– వైదీకులు, నియోగులు, గోల్కొండ వ్యాపారులు, ద్రావిడ బ్రాహ్మణులు, దేశస్థ బ్రాహ్మణులు (వీరు మహారాష్ట్ర, ఉత్తర కర్ణాటక మూలాలు కలిగినవారు). కాబట్టి వైదీకులు, నియోగులు, గోల్కొండ వ్యాపారులు, ద్రావిడ, దేశస్థ బ్రాహ్మణులు అనే తెగలు వృత్తి రీత్యా, లేక వారు నివసించే స్థలాన్ని బట్టి ఏర్పడ్డాయి అన్నది నిర్వివాదాంశం.

Our Silver Jubilee Journey

A Legacy of Committment...

The Golkonda Vyapari community is one of the prominent Brahmin communities, with families spread across India and in several countries around the world. In the twin cities of Hyderabad and Secunderabad alone, the community comprises more than 4,000 families.

Recognizing the need for an organized platform to promote the welfare of the community, our elders established the Golkonda Pragathi Sangham in Hyderabad in 1975 under the leadership of Shri Parankusam Balakrishna Rao, with the active support of distinguished members including Sri Guduru Ramanuja Rao, Sri Devulapally Ramarao, Sri Guduru Srinivasa Rao, Sri Ramaraju Sita Ramachandra Rao, and Shri Batchu Vijaya Kumar. Several other members, notably Sri C. P. Sarathi, Sri Nidasanametla Ramakrishna Rao, and Sri Indurthi Venugopal, also contributed significantly to the effective functioning and growth of the Sangham.

Golkonda Pragathi Sangham served the community successfully until the late 1990s, after which it gradually became inactive. Recognizing the need for an active organization to serve the growing number of Golkonda Vyapari families in Hyderabad, Shri Avasarala Sitarama Murthy, Secretary of Golkonda Vyapari Sangham, Kakinada, took the initiative to revive organized community activities in the city.With this objective, Shri Avasarala Sitarama Murthy visited Hyderabad in 2000 and, with the support of senior community members, initiated discussions on revitalizing the Sangham. His efforts brought together respected elders such as Sri Dronamraju Seshu, Sri Tammiraju Sitaramayya, Sri Batchu Vijaya Kumar, Sri Kankipati Srinivasa Rao, Sri Avasarala Gangadhara Ramarao, Sri Nidasanametla Venkata Srinivas, and Sri Avasarala Kameswara Rao, rekindling the spirit of collective service within the community.

As the office-bearers of the erstwhile Sangham were unable to hand over its records and accounts, Shri Avasarala Sitarama Murthy advised against legal disputes among community members. Instead, he encouraged the formation of a new organization dedicated to carrying forward the shared mission of community welfare, unity, and progress.Guided by his vision and encouragement, the present Golkonda Vyapari Sankshema Sangham (GVSS), Hyderabad, was established and formally registered on 30 January 2001 (Registration No. 618/2001) with a new set of by-laws. Since its inception, GVSS has grown into a vibrant and active organization, serving the community under the dedicated leadership of distinguished members including Sri Tammiraju Sitaramayya, Sri Avasarala Gangadhara Ramarao, Sri Guduru Ramanuja Rao, Sri Gade Balaram Das, Sri Nidasanametla Venkata Srinivas, Sri Avasarala Rajasekhar, Sri Ramavarapu Sitaramaswamy, Sri Anamthathmakula Narayana Rao, and many others.

In January 2026, GVSS, Hyderabad proudly completed 25 years of dedicated service to the community. This remarkable journey has been made possible through the vision, commitment, and selfless efforts of several senior members who have guided the organization over the years. In recognition of their invaluable contributions, we had the privilege of felicitating our former Executive Committee members who are with us today, and the photographs of the felicitation are featured in this souvenir.

The present Executive Committee assumed office in August 2024 and has since been working diligently to strengthen the Sangham by establishing structured systems and procedures for scholarships, awards, medical assistance, educational support, and other welfare initiatives.

As part of these efforts, several important initiatives have been undertaken, including the renewal of the Sangham's registration, the launch of its official logo, the redesign of the website and matrimony portal, the activation of social media platforms, real-time updating of member data, a substantial increase in life membership to over 700 members, the regular filing of income tax returns, the creation of dedicated funds for medical and educational assistance, and the establishment of Vanitha Dhruti, the women's wing, and Yuva Dhruti, the youth wing, to encourage greater participation and engagement across generations. These initiatives reflect our commitment to building a stronger, more vibrant, inclusive, and future-ready organization for the benefit of the community.

Looking ahead, the Sangham plans to launch a Cultural Wing and establish a dedicated Cultural Fund to promote and preserve our rich cultural heritage. We also propose to introduce a monthly e-Bulletin to keep members informed about Sangham activities, achievements, community news, and upcoming events.

As we celebrate this Silver Jubilee milestone, we gratefully acknowledge the vision of our founders, the dedication of our past leaders, and the unwavering support of our members. Their collective efforts have transformed GVSS into a respected and enduring institution. With the continued guidance of our elders and the active participation of younger generations, we look forward to expanding our service initiatives, strengthening community bonds, and carrying forward our shared legacy of unity, welfare, and progress for many years to come.

MAGNUS ENTERPRISES
ADVERTISING, FMCG

One stop solution for all kinds of ads

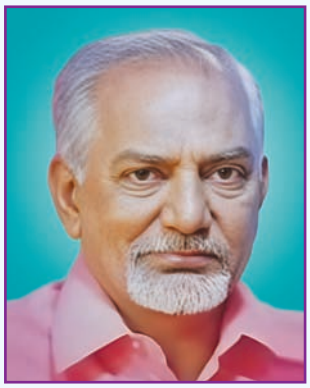
(Concept based Video Shooting, Print Media & All kinds of boards)
Paper ads for all widely circulated daily papers for all occassions

Bachu.J.Srikanth
Contact for service / orders: 9010133446 (Direct / WhatsApp)
or Email: taskmastersme@gmail.com

FMCG: 17 varieties of
organic hand made soaps
*More items to be added shortly

EC Members 2024-26

Bachu Pattabhi Ramprasad
President

Velidandi V L Kantarao
Vice President

Avasarala A S Ramarao
Secretary

Avasarala Sudha
Joint Secretary

Avasarala V Ramana Kumar
Joint Secretary

Mylavarapu S Prabhakararao
Treasurer

Nidasanametla Vaidehi
Member

Avasarala V Chalapathi Rao
Member

Velidimalla SSS Ananda Gopal
Member

Panganamamula Prashanthi
Member

Avasarala V Ramana Murthy
Member

GOLKONDA VYAPARI SANKSHEMA SANGAM HYDERABAD
VANITHA DHRUTI
WOMEN POWER
"Self Carving for Better World"

TEAM VANITHA DHRUTI

Panganamamula N.S Malathy
Team Lead

Bachu Mangatayaru

Avasarala Sudha

Nidasanametla Vaidehi

Panganamamula Prashanthi

Kankipati Krishna Kumari

Virayala Shobha

Mylavarapu Janakiratnam

Velecheru Sridevi

Parasa Kameswara Rao
Team Lead

Yamujala Vivek Kaushal

Nidasanametla SV Apparao

Avasarala K Subrahmanyam

Parasa Venkatachala Avinash

Anamthathmakula Jayani Shryia

Parasa Haritha

Parasa Harshitha

Nidasanametla Lalitha Meenakshi

Punnamaraju Srinivasa Kumar

GOLKONDA VYAPARI SANKSHEMA SANGAM HYDERABAD

YUVA DHRUTI

YOUTH ICONS

"LEADING TO LEAD"

Punnamaraju Sahrudai

TEAM YUVA DHRUTI

Eternal Legends

SRI AVANTSA KUMARA SESHAGIRI RAO

Parents : Sri Avantsa Venkata Chalapathi Rao and Smt Avantsa Ramanamma
Date and Place of Birth: 26.04.1935, Dharmavaram, E G Dist
Date of Death : 10.08.2004
Qualification : MBA (Andhra University first batch)
Profession : Vice-President (Retd), Godrej Group (Soaps Division)

Achievements and Contributions:

- Belonged to the pioneering first batch of MBA graduates from Andhra University, demonstrating academic excellence at a time when management education was still in its formative stages in India.
  During his distinguished career with the Godrej Group, he played a significant role in strengthening the company's sales network and expanding its market presence across the country.
- Widely respected for his supportive nature, he guided and encouraged many members of the community in pursuing higher education and securing rewarding careers, particularly in the field of marketing.

SRI AVASARALA SITARAMA MURTHY

Parents : Sri Avasarala Narayana Murthy and Smt Avasarala Ramanamma
Date and Place of Birth: 27.09.1930, Sarpavaram, EG Dist
Date of Death : 08.12.2011
Qualification : BA
Profession : Worked in senior positions in Shipping Industry in major ports (Chennai, Kolkata, Kakinada, Paradeep, Mumbai)

Achievements and Contributions:

- As Secretary of the Golkonda Vyapari Sangham, Kakinada, for over a decade, he emerged as one of the principal architects behind the establishment and growth of GVSS, Hyderabad.
- He was instrumental in reviving organized community activity in Hyderabad. Through his dedicated efforts, he mobilized senior community members, convened meetings, and facilitated the registration of Golkonda Vyapari Sankshema Sangham, Hyderabad, in 2001, laying a strong foundation for future generations.
- He also rendered valuable service as Treasurer of the All-India Golkonda Vyapari Sangham, contributing to the strengthening of community institutions and welfare initiatives.

SRI BATCHU DAYAL SARAN

Parents : Sri Batchu Ramanuja Swamy and Smt Batchu Sitaramamma
Date and Place of Birth: 1923
Date of Death : 1981
Profession : Legendary Dancer - Bharatnatyam, Kathakali, Manipuri and Odissi

Achievements and Contributions:

- Received formal training in Bharatanatyam, Kathakali, and Manipuri at the renowned Uday Shankar India Culture Centre, Almora, one of India's foremost institutions for classical dance education.
- Was among the pioneering artists who contributed to the evolution and formalization of Odissi, helping shape it into a recognized classical dance tradition.
- As a member of the celebrated dance troupes of Sri Ram Gopal and Miss Louise Lightfoot, he toured extensively across South India, Ceylon, and Singapore, presenting Indian classical dance to diverse audiences.
- Performed at the prestigious All-India Folk Dances Festival in Chennai in 1945 and received the blessings of the legendary cultural icon Smt. Rukmini Devi Arundale.
- Earned two Gold Medals from the Maharaja Music College, Vizianagaram, in recognition of his exceptional talent and contribution to the field of dance.
- Conducted research into temple dance traditions during the 1940s, contributing to the preservation and understanding of India's rich cultural heritage.
- Founded the "School of Indian Dances" in Mumbai in 1952 and later relocated it to Hyderabad in 1960, where he trained and inspired numerous students.
- Was honoured by the Education Department of Andhra Pradesh during the Silver Jubilee Celebrations of India's Independence in 1972 for his contribution to the performing arts.
- Created a unique artistic legacy by integrating Bharatanatyam, Kathakali, Manipuri, and Odissi into a composite tradition that reflected the richness and diversity of Indian classical dance.

Eternal Legends

SRI BACHU JAGANNADHA DAS

Parents : **Sri Bachu Lakshmi Narasimha Swamy and Smt Bachu Lakshmi Narasamma**
Date and Place of Birth: 27.07.1893, Berhampur
Date of Death : 30.06.1967
Qualification : Post Graduate in Law from Madras Law College. He secured Gold Medal in Hindu Law
Profession : Advocate

Achievements and Contributions:

- Appointed as a Judge of the Orissa High Court in 1948, marking a distinguished milestone in his illustrious legal career.
- Rose to the position of Chief Justice of the Orissa High Court in 1951, earning recognition for his legal acumen, integrity, and commitment to justice.
- Elevated to the Supreme Court of India on 9 March 1951, where he served with distinction until 1958 and contributed to the development of Indian jurisprudence during the formative years of the Republic.
- Beyond his judicial achievements, he actively participated in the Indian National Movement, joined the Indian National Congress in 1921, and took part in several activities inspired by the ideals and leadership of Mahatma Gandhi.

SRI GADE LAKSHMI NARASIMHA SWAMI

Parents : **Sri Gade Rajagopala Rao and Smt Gade Alivelu Mangamma**
Date and Place of Birth: **02.03.1923, Chatrapur, Odisha**
Date of Death : **02.05.1997**
Profession : **Film Actor**

Achievements and Contributions:

- Entered the film industry as a child artist in 1936 through the film Dhruva Vijayam, portraying the role of Bhakta Dhruva.
- Enjoyed a prolific acting career spanning more than 250 films across Telugu, Tamil, Kannada, Oriya, and Hindi cinema.
- Appeared in several notable films, including Bhakta Markandeya, Roopavathi, Lava Kusha, and Chanakya Chandragupta.
- Worked as an Assistant Director in several motion pictures, showcasing his versatility within the film industry.
- Played a wide range of supporting roles that earned him recognition and appreciation from audiences across generations.
- Actively participated in stage dramas, contributing to the rich tradition of Indian theatre.
- Was recognised as an A-Grade Artist by All India Radio, reflecting his excellence in the performing arts.
- Possessed remarkable linguistic proficiency and was fluent in Telugu, Oriya, Kannada, Hindi, Tamil, English, and Bengali.

SRI LINGAM SREE RAMACHANDRA MURTHY

Parents : **Sri Lingam Chalapathi Rao and Smt Lingam Ranganayakamma**
Date and Place of Birth: **04.04.1930, Dharmavaram, EG Dt**
Date of Death : **29.09.2024**
Qualification : **Engineering (Licentiate in Electrical Engineering)**
Profession : **Superintendent Engineer (Retd), Hindusthan Shipyard, Visakhapatnam**

Achievements and Contributions:

- Built a distinguished career as an Electrical Engineer and served with dedication and professionalism as Superintendent Engineer at Hindustan Shipyard, Visakhapatnam.
- Earned widespread respect for his integrity, hard work, and unwavering commitment to excellence throughout his professional life.
- Was known for his generous and charitable disposition, always extending a helping hand to those in need.
- Played a significant role in guiding and mentoring many members of the community in pursuing higher education and building successful careers.
- Actively supported numerous individuals in securing suitable employment opportunities, thereby contributing to the educational and economic advancement of the community.
- Left behind a lasting legacy of service, compassion, and community welfare that continues to inspire future generations.

Eternal Legends

Dr MANGU RAJA (popularly known as Musicologist Raja)

Parents : Sri M V R Pantulu and Smt Subhadra Devi
Date and Place of Birth: 10.06.1951, Srikakulam
Date of Death : 15.04.2021
Qualification : B. Com
Profession : Musicologist

Achievements and Contributions:

- Carved a unique niche for himself in the field of music journalism and earned widespread recognition as a respected musicologist, researcher, and chronicler of Indian film music.
- Authored more than 800 souvenir articles, citations, felicitation notes, and commemorative writings, making a significant contribution to documenting and promoting the achievements of artists and cultural personalities.
- Served as a judge for over 100 singing competitions, encouraging and mentoring aspiring singers while promoting musical talent across generations.
- Distinguished himself as a historian and collector of exceptional dedication, preserving a vast repository of musical and cinematic heritage.
- Built an invaluable personal archive comprising more than 40,000 songs, over 1,000 reference books, and a collection of more than 2,000 films, reflecting his lifelong passion for music, cinema, and cultural preservation.
- Through his writings, research, and archival efforts, contributed significantly to the documentation and preservation of India's rich musical and cinematic legacy.

SRI NYAPATI MADHAVARAO, Member, Indian Constitution Drafting Committee

Parents : Sri Nyapati Venkata Krishna Rao
Date and Place of Birth: 8 June 1887, Machilipatnam
Date of Death : 28 August 1972
Qualification : Law Graduate from Government Law College, Madras
Profession: : Selected for Mysore Civil Service

Achievements and Contributions:

- Served as Secretary of the Bhadravathi Steel Works (1921-1924), contributing to early industrial administration in Mysore.
- Later appointed Chief Secretary to the Government of Mysore, playing a key role in the state's administrative framework.
- Represented the Indian Princely States at the Second Round Table Conference in London (7 September - 1 December 1931), which deliberated on constitutional reforms aimed at granting Dominion Status to India.
- His participation in the Round Table Conference influenced the White Paper of 1933, which subsequently formed the foundation of the Government of India Act, 1935.
- Appointed Diwan of Mysore on 1 June 1941, serving until 6 August 1946, and overseeing significant administrative and governance reforms.
- Joined the Constituent Assembly in July 1947 representing the Orissa Princely State.
- Inducted into the Constitution Drafting Committee in October 1947, replacing B. L. Mitter, and brought valuable administrative expertise from his tenure as Diwan of Mysore.
- Contributed significantly to the framing of federal principles and provisions for local self-governance, including the distribution of powers between the Union and States and the directive principles for village panchayats (Article 40).
- Advocated for the retention of English as an official language of the Union to serve as a neutral link language among India's diverse linguistic communities.
- Appointed Companion of the Order of the Indian Empire (CIE) in 1943 in recognition of his administrative services, a title he relinquished following India's independence in 1947.
- Honoured by the Maharaja of Mysore with the titles Rajamantra Pravina and Pradhana Shiromani for distinguished civil service.
- Several landmarks have been named in his honour, including N. Madhava Rao Road in Bengaluru's Basavanagudi area and N. Madhava Rao Circle in Mysuru.

Eternal Legends

SRI NEMALI PATTABHI RAMARAO

Parents : **Sri Nemali Ramanuja Rao**
Date and Place of Birth: **1862, Siddavattam**
Year of Death: **1937**

Achievements and Contributions:

- Began his distinguished public service career in the Madras Revenue Department, where he earned recognition for his administrative ability and commitment to efficient governance.
- Served as Assistant Commissioner from 1895 to 1902, gaining valuable experience in revenue administration and public affairs.
- Appointed Diwan of the Kingdom of Cochin in 1902, a position he held with distinction until 1907, contributing significantly to the modernization and development of the state.
- During his tenure as Diwan, oversaw the successful completion of the Scientific Settlement System initiated by his predecessor, Sri P. Rajagopalachari, thereby strengthening the state's land revenue administration.
- Played an important role in improving transportation infrastructure through the opening of the Cochin-Shoranur Railway and the Cochin Tramway, facilitating trade, connectivity, and economic development.
- Introduced significant reforms in the excise administration of the state, contributing to greater efficiency and improved governance.
- His tenure as Diwan was marked by progressive administration, institutional strengthening, and a commitment to the development of the Kingdom of Cochin.

SRI PARAMKUSAM VENKATA RAMANA MURTHY
(popularly knows as "The Father of Hockey in Odisha)

Parents : **Shri Paramkusam Lakshmi Narasimha Swamy and Smt Parankusam Andalamma**
Date and Place of Birth: **06.04.1915, Berhampur**
Date of Death : **25.02.2006**
Profession : **Hockey Player**

Achievements and Contributions:

- Served as Secretary of the Odisha Hockey Association from 1962 to 1981 and played a pivotal role in the development and promotion of hockey in the state.
- Instrumental in strengthening the organizational structure of hockey in Odisha, encouraging grassroots participation, and creating opportunities for young talent to excel in the sport.
- Through his visionary leadership and sustained efforts, contributed significantly to establishing Odisha as one of the leading centres of hockey in India.
- A founder member of the Odisha Olympic Association and played an important role in the establishment of the iconic Barabati Stadium, which has since become a prominent venue for sporting events in the state.
- Extended his contribution beyond hockey by serving as President of the Odisha Kabaddi Association, Odisha Handball Association, and Odisha Volleyball Association, promoting the growth of multiple sports disciplines.
- Demonstrated a deep commitment to education and community service as the founder and first President of the Kalinga Telugu Upper Primary (Middle English) School, Cuttack, one of the few surviving Telugu community schools in Odisha.
- In recognition of his immense contribution to sports administration and the development of hockey in Odisha, he was posthumously honoured with the Lifetime Achievement Award in 2023 by the Odisha Cricket Association.
- Remembered as a pioneering sports administrator whose dedication, leadership, and vision left an enduring impact on the sporting landscape of Odisha.

Eternal Legends

SRI PULAPAKA SEETAPATHI RAO

Parents : Sri Pulapaka Jagannatha Rao and Smt Pulapaka Narasamma
Date and Place of Birth: 14.10.1910 at Vizianagaram
Date of Death : 06.12.1996
Qualification : Gold Medalist in MA Politics and received Gold Medal from Dr Sarvepalli Radhakrishnan
Profession : Started his career as a clerk in Imperial Bank of India. He worked in various positions in the Bank and retired as Head of SBH during 1970.

Achievements and Contributions:

- Distinguished himself academically by securing a Gold Medal in M.A. (Politics), which was presented by the eminent philosopher, statesman, and educationist Dr. Sarvepalli Radhakrishnan.
- Began his banking career as a clerk in the Imperial Bank of India and, through dedication, competence, and leadership, rose steadily through the ranks to occupy several important positions within the banking sector.
- Served as Agent of the Bank at Vizianagaram, Guntur, Vijayawada, and Bangalore, demonstrating exceptional administrative and managerial capabilities.
- Attained the prestigious position of Head of the State Bank of Hyderabad, serving from 1963 to 1970 and providing dynamic leadership during a crucial phase of the Bank's development.
- His tenure as Head of the State Bank of Hyderabad was marked by visionary leadership and transformational growth, resulting in a remarkable expansion of the Bank's branch network from 100 branches to 300 branches.
- Played a significant role in strengthening the institution's reach, operational capacity, and public service orientation, thereby contributing to its emergence as a leading banking organization.
- Was deeply committed to the welfare and advancement of the community and extended valuable guidance and support to many community members in securing employment opportunities within the State Bank of Hyderabad.
- Remembered as an outstanding banker, visionary administrator, and compassionate mentor whose professional achievements and community service left a lasting legacy.

SRI PANYALA RANGANATHA RAO

Parents : Sri Panyala Venkata Rajagopala Rao and Smt Panyala Chudikuduthamma
Date and Place of Birth: 01.06.1919
Date of Death : 11.02.1987
Profession : Telugu News Reader in AIR

Achievements and Contributions:

- Joined All India Radio (AIR), Madras, in 1943 and subsequently moved to Delhi, where he rose to prominence as one of the most respected Telugu news readers of his time.
- Had the historic distinction of reading the news bulletin following the assassination of Mahatma Gandhi, a moment of profound significance in India's history.
- Served as Head of the Telugu News Division of All India Radio, Hyderabad, and contributed significantly to the growth and credibility of Telugu broadcast journalism.
- Was entrusted with the responsibility of establishing the News Division of Doordarshan Kendra, Hyderabad, in 1977, thereby playing a pioneering role in the development of Telugu television news broadcasting.
- Authored numerous short stories, dramas, and novels, demonstrating exceptional literary talent alongside his distinguished broadcasting career.
- Continued his association with journalism after retirement and contributed articles and writings to prominent publications such as Eenadu, Cine Herald, and Sitara.
- His Telugu translation of the Bhagavad Gita earned enduring recognition and continues to be displayed at the Birla Temple, Hyderabad.
- In a gesture reflecting his commitment to literature and scholarship, his literary works were donated to Potti Sriramulu Telugu University, Hyderabad, for the benefit of future generations of readers and researchers.
- Through his contributions to broadcasting, journalism, literature, and Telugu language promotion, he left behind a rich and enduring cultural legacy.

Eternal Legends

SRI NIDASANAMETLA RAMAKRISHNA RAO

Parents : Sri Nidasanametla Ranga Rao and Smt Nidasanametla Janakamma
Date and Place of Birth: 08.11.1929, Dangeru, EG Dt
Date of Death : 30.01.2020
Qualification : M A (Public Administration and Political Science)
Profession: : Assistant Commissioner (Retd), Commercial Taxes Department, AP

Achievements and Contributions:

- Served with distinction in the Commercial Taxes Department of Andhra Pradesh and earned the respect of colleagues and professionals for his administrative competence and commitment to public service.
- Held the position of General Secretary of the Andhra Pradesh Commercial Taxes Department Gazetted Officers' Association, where he actively represented the interests of officers and contributed to the strengthening of the organization.
- Following his retirement, continued to serve the profession as a Senior Tax Consultant for over fifteen years, providing expert guidance on commercial tax matters.
- Closely associated with the Andhra Pradesh Hotel Owners Association as a Senior Advisor, offering valuable counsel and support on taxation and regulatory issues.
- Demonstrated a strong commitment to social responsibility by extending support to the "Remedial Coaching Centre," a voluntary organization dedicated to providing free coaching and financial assistance to underprivileged students.
- Through his professional expertise and philanthropic involvement, contributed meaningfully to both public service and the educational advancement of economically disadvantaged sections of society.

SRI PARAMKUSAM V BALAKRISHNA RAO

Parents : Sri Parankusam V Ramadas and Smt P Yesoda
Date and Place of Birth: 28.09.1899
Date of Death : 24.07.1960
Qualification : Law Degree
Profession : Judge (Retd), Odisha High Court

Achievements and Contributions:

- Distinguished himself as one of the earliest legal luminaries in Odisha to acquire specialized expertise in Constitutional Law, earning recognition for his deep understanding of the subject.
- Served as Government Advocate for fifteen years, representing the interests of the State with professional competence, integrity, and dedication.
- Through his legal acumen and distinguished service at the Bar, established a reputation as a respected authority in constitutional and public law.
- In recognition of his professional excellence and judicial temperament, was elevated as a Judge of the Odisha High Court, where he served with distinction until his retirement.
- His contributions to the legal profession and the administration of justice left a lasting impact on the judicial and constitutional framework of the State.
- Remembered as a pioneering legal scholar and jurist whose career exemplified commitment to the rule of law and public service.

SRI THUMMALAPALLI RAMAKRISHNA RAO

Parents : Sri Thummalapalli Sundara Rao and Smt Thummalapalli Rukmini
Date and Place of Birth: 13.07.1901, Kancheepuram
Date of Death : 12.01.1970
Qualification : BA, CAIIB
Profession : Deputy Secretary (Retd), Indian Bank Ltd.

Achievements and Contributions:

- Served Indian Bank Ltd. with distinction for over 40 years, holding several sensitive and senior positions of responsibility and earning a reputation for professionalism, integrity, and administrative competence.
- As Staff Officer at the Head Office, contributed significantly to the administrative and operational framework of the Bank during the important transition from the colonial era to post-independence India.
- Held the prestigious responsibility of overseeing the Bank's operations in Malaysia and Singapore as Country Head, demonstrating leadership and managerial excellence in international banking.
- Upon his return from Singapore, was elevated to the position of Deputy Secretary, a senior appointment that reflected the confidence reposed in his abilities and experience.
- Served as Deputy Secretary until his retirement, making valuable contributions to the growth, administration, and institutional development of Indian Bank Ltd.
- Deeply committed to the welfare and advancement of the community and provided valuable guidance and support to many community members in securing employment opportunities in Indian Bank Ltd.
- Remembered as a dedicated banker, capable administrator, and mentor whose professional accomplishments and community service left a lasting and positive impact.

Eternal Legends

SRI VIRIYALA RAMACHANDRA RAO, RAJAHMUNDRY

Parents : Sri Viriyala Venkateswara Papa Rao and Smt Viriyala Lakshmi Devi
Date and Place of Birth: 12.05.1953, Kamarajupet
Date of Death : 26.08.2024
Qualification : MA, Bachelor of General Law
Profession : Regional Director (Retd), ESIC

Achievements and Contributions:

- Served the Employees' State Insurance Corporation (ESIC) with dedication and distinction for over 21 years, making significant contributions to the administration and delivery of social security benefits.
- Held several important positions during his tenure, including assignments at the ESIC Headquarters, ESIC Hospital, Rohini, and the ESIC Sub-Regional Office, Surat, where he earned a reputation for efficient administration and people-oriented service.
- In recognition of his professional competence and leadership abilities, was elevated to the position of Regional Director, ESIC, Indore, and served in that capacity until his retirement.
- Widely regarded as a "people's man" who worked tirelessly for the welfare of ESIC beneficiaries and was deeply committed to improving service delivery and employee welfare.
- Contributed significantly to the expansion of social security coverage in the private sector, helping extend the benefits of the ESIC system to a larger section of the workforce.
- Beyond his professional accomplishments, he was a deeply devout pilgrim who undertook extensive spiritual journeys to major pilgrimage centres across India.
- Demonstrated exceptional spiritual commitment by completing the pilgrimage and darshan of all twelve Jyotirlinga temples on two separate occasions.
- His lifelong devotion culminated in a sacred pilgrimage to Muktinath and Pashupatinath in Nepal, during which he attained his heavenly abode in 2024.
- Remembered for his dedicated public service, compassion towards people, and profound spiritual values, he left behind an enduring legacy of service and devotion.

SRI VISSAMRAJU RAMAKRISHNA

Parents : Sri Vissamraju Rangasayi and Smt Vissamraju Ratnam
Date and Place of Birth: 20.08.1947
Date of Death : 16.07.2015
Qualification : B Sc
Profession : Professional Playback Singer

Achievements and Contributions:

- Developed a deep passion for music through his admiration for the legendary playback singer Ghantasala and went on to establish himself as a professional singer in his own right.
- Rendered numerous light music programmes for All India Radio, earning appreciation for his melodious voice and musical talent.
- Enjoyed a prolific singing career during which he performed over 5,000 songs in films and devotional albums, showcasing remarkable versatility and dedication to music.
- Presented numerous stage performances across Andhra Pradesh, delighting audiences with his renditions of popular film and devotional songs.
- Lent his voice as a playback singer for several leading Telugu film actors, including N. T. Rama Rao, Akkineni Nageswara Rao, Krishna, Sobhan Babu, and Krishnam Raju.
- Expanded his artistic pursuits beyond singing and subsequently appeared in films and television serials, demonstrating his versatility as a performer.
- Through his contributions to music, cinema, radio broadcasting, and stage performances, he earned a respected place in the field of Telugu entertainment

Living Legends

SRI AVASARALA SRINIVAS, Cine Hero, Director

Parents : Sri Avasarala Venkata Satyanarayana Murthy and Smt Avasarala Nagamani
Date and Place of Birth: 19.03.1981, Kakinada
Qualification : Masters in Mechanical Engineering from University of North Dakota. Holds Screenwriting Diploma from University of California, Los Angeles
Profession : Actor, Film Director and Screenwriter

Achievements and Contributions:

- Received the South Indian International Movie Award (SIIMA) for Best Supporting Actor for his acclaimed debut performance in Oohalu Gusagusalade, establishing himself as a talented actor at the very beginning of his cinematic journey.
- Earned national recognition through the National Film Award for Best Feature Film in Telugu for Kanche, a critically acclaimed film noted for its artistic excellence and social relevance.
- Apart from his accomplishments in cinema, he is also an accomplished racquetball player who represented India at the Asian Racquetball Championship, reflecting excellence in both sports and the creative arts.

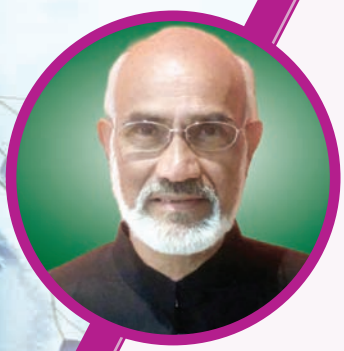

SRI KANKIPATI SRINIVASA RAO

Parents : Sri Kankipati Venkata Varada Rao and Smt Kankipati (Bachu) Padmavathi
Date and Place of Birth: 01.08.1934, Vizianagaram
Qualification : MA (Mathematics)
Profession : Chief General Manager (Retd), State Bank of India

Achievements and Contributions:

- Secured Second Rank in M.A. (Mathematics) from Sri Venkateswara University, Tirupati, in 1957, demonstrating outstanding academic excellence.
- Joined the State Bank of India as a Probationary Officer and, during an illustrious career spanning 37 years, held several key positions of responsibility. These included Head of the Foreign Exchange Division at the Bengaluru Cantonment Branch, Officer-in-Charge of SBI's Expansion Programme, the first Chief Regional Manager of the Visakhapatnam Administrative Office, General Manager (Industrial Relations), and Additional Chief Officer (Operations) at the Corporate Centre, Mumbai.
- Through his leadership and administrative capabilities, he contributed significantly to the growth, expansion, and operational strengthening of the State Bank of India during a transformative period in the institution's history.
- Following his retirement, he continued to contribute to the field of higher education by serving as a Senate Member of Andhra University for one year.

Dr PARAMKUSAM VENKATA PRABHAKAR RAO

Parents : Sri P Jagannatha Rao (popularly known as P J Rao) and Smt Rajamani
Date and Place of Birth: 08.08.1946, Berhampur, Odisha
Qualification : MD (Resp Med), FCCP(USA), FNCCP(I), FAGE(Manipal)
Profession : Professor Anna Medical College, Mauritius

Achievements and Contributions:

- Established himself as a distinguished physician, academician, and medical educator, earning recognition for his contributions to respiratory medicine in India and abroad.
- Authored and published over 50 research papers in national and international medical journals, contributing significantly to the advancement of medical knowledge and clinical practice.
- Delivered lectures at more than 130 national and international conferences, sharing his expertise and promoting professional development within the medical community.
- Secured three patents, reflecting his innovative approach and commitment to advancing medical science and healthcare practices.
- Received the Best Teacher Award on International Teachers' Day in 2009, in recognition of his excellence in medical education and dedication to mentoring students.
- Accumulated over 56 years of professional experience in India and overseas, building a distinguished career marked by clinical excellence, academic achievement, and international exposure.
- Through his contributions as a physician, researcher, inventor, and educator, he has made a lasting impact on the fields of respiratory medicine and medical education.

Living Legends

SRI MATETI NANDAN

Parents : Sri Mateti Vishnu Chakradhar Rao and Smt Mateti Sitamani
Date and Place of Birth: 09.06.1964, Hyderabad
Qualification : B. Com
Profession : Deputy Inspector General - South Zone (Retd), CISF

Achievements and Contributions:

- Served with distinction in the Central Industrial Security Force (CISF), undertaking a wide range of security responsibilities across India.
- Played a vital role in providing security to major Public Sector Undertakings located in diverse regions of the country, including areas affected by Naxalite activity and terrorism, demonstrating exceptional dedication and professional commitment under challenging conditions.
- Represented India in an international capacity by serving as a Police Officer with the United Nations, contributing to global peacekeeping and security initiatives.
- Was honoured with the United Nations Peacekeeping Medal in recognition of his meritorious service in international peacekeeping operations.
- Received the prestigious President's Police Medal in appreciation of his distinguished service and outstanding contribution to the field of security and public safety.
- Was also awarded the Home Minister's Utkrisht Seva Medal, reflecting his exemplary professionalism, dedication, and commitment to duty throughout his career.

Dr. BATCHU NARASIMHA VENKATA PARTHASARATHI

Parents : Sri B N Raghunatha Rao and Smt B Saraswathi
Date and Place of Birth: 12.12.1960, Madras
Qualification : M Com, MBA, AIIBF, PhD
Profession : Banker, Teaching and Consultancy

Achievements and Contributions:

- Authored more than 370 articles published in reputed national and international journals and publications.
- Several of his Telugu short stories and a drama were broadcast by All India Radio, Madras, reflecting his literary talent and cultural contribution.
- Presented a commentary on Gurajada Apparao's Kanyasulkam through All India Radio, Madras, in 1983.
- Published 92 Telugu short stories and 63 articles in reputed literary magazines.
- Contributed 24 articles to Eenadu, one of the most widely circulated Telugu newspapers.
- Authored the Telugu works Aksharakshatalu, Teeram Cherani Keratalu, and Malli Sharvari Nunchi Sharvari Varaku, along with the English books In Search of Eternal Truth and History of Our Temples.
- Earned appreciation from the renowned classical vocalist Pandit Jasraj for his excellence in whistling music.

SRI BAKCHU SAANDIP, Cine Playback Singer

Parents : Sri Batchu Swaminath and Smt Batchu Janaki Nath
Date and Place of Birth: Vijayawada
Qualification : B.Tech
Profession : Engineer and Play Back Singer

Achievements and Contributions:

- Began his professional musical journey during his engineering studies through participation in the highly acclaimed Telugu television programme Paduta Teeyaga.
- Rendered more than 400 songs in Telugu, Tamil, Kannada, and Hindi cinema, establishing himself as a versatile playback singer.
- Collaborated with several eminent music directors, including R. P. Patnaik, Chakri, Devi Sri Prasad, M. M. Keeravani, Mani Sharma, Koti, and Vandemataram Srinivas.
- Became one of the first Telugu singers to achieve national recognition by winning prestigious television music competitions such as Sa Re Ga Ma Pa and Indian Idol.
- As a disciple of Smt. Shobha Raju, he has contributed significantly to the promotion and rendition of Annamacharya Keertanas.
- Received several honours, including the Ghantasala Puraskar Award, Gaana Gandharva Award, Rotary Highest Excellency Award, and Ghantasala Yuva Gayaka Puraskar.

Living Legends

SRI LINGAM GOPAL

Parents : **Sri Lingam Sree Rama Chandra Murthy and Smt Lingam Ramana Mani**
Date and Place of Birth: **09.10.1955, Visakhapatnam**
Qualification : **MD (Ophthalmology) from PGIMER, Chandigarh and Fellowship in vitreo retinal diseases at Medical Research Foundation, Sankara Nethralaya, Chennai**

Achievements and Contributions:

- Earned an M.D. in Ophthalmology from the prestigious PGIMER, Chandigarh, and further specialized in vitreoretinal diseases through a fellowship at the Medical Research Foundation, Sankara Nethralaya, Chennai.
- Served as Head of the Retina Department at Sankara Nethralaya from 1984 to 2011, contributing significantly to the growth of one of India's foremost institutions in ophthalmic care, research, and training.
- Took a sabbatical from Sankara Nethralaya and served at the National University Hospital, Singapore, from 2011 to 2023, gaining extensive international experience and contributing to advancements in retinal care.
- Since 2023, has been serving as a Distinguished Senior Consultant at Sankara Nethralaya, Chennai, continuing to provide expert clinical care and guidance in the field of vitreoretinal diseases.
- Through a professional career spanning several decades, has earned recognition as a highly respected retina specialist, dedicated to excellence in patient care, medical education, and ophthalmic research.

SRI KALLURI SURYA PRAKASA RAO

Parents : **Sri Kalluri S V Ramana Murthy and Smt Kalluri Suryaprakasamma**
Date and Place of Birth: **15.06.1947 at Sankhavaram**
Qualification : **B Tech**
Profession : **Retired Commodore, Indian Navy**

Achievements and Contributions:

- Served the Indian Navy with distinction in several important leadership and administrative positions, including Command Education Officer, Eastern Naval Command; Deputy General Manager (Material), Naval Dockyard, Visakhapatnam; General Manager, Indian Naval Canteen Services, Mumbai; Joint Director, Naval Education, Naval Headquarters, New Delhi; and Additional General Manager (Personnel & Administration), Naval Ship Building Centre, Visakhapatnam.
- Made a valuable literary contribution through the authorship of STUTYANJALI, a unique work featuring trilingual transliterations in Sanskrit, English, and Telugu, thereby promoting cultural and linguistic accessibility.

DR SIVANANDA NYAYAPATHI (SIVA), USA

Parents : **Sri Nyayapathi Sri Venkateswara Row (popularly known as Sri N S V Row) & Smt Nyayapathi Chudamani**
Date and Place of Birth: **Berhampur**
Qualification : **Electrical Engineering from IIT. Studied with some top artists like Daniel Greene, Burton Silverman etc.**
Profession : **Painter, Writer, Dramatist and Singer**

Achievements and Contributions:

- Established himself as a distinguished painter, writer, dramatist, and singer, successfully blending technical excellence with artistic creativity.
- After completing his education in Electrical Engineering at IIT, further refined his artistic skills under the guidance of renowned artists such as Daniel Greene and Burton Silverman.
- Exhibited his artwork at several of the most prestigious art exhibitions in the United States, including the Portrait Society of America, Oil Painters of America (OPA), National Oil and Acrylic Painters' Society (NOAPS), Portrait Society of Atlanta, and Richeson 75 exhibitions.
- Earned the distinction of being recognized as an Art Renewal Center Associate Living Master (ARCALM), a notable honour bestowed upon accomplished contemporary realist artists.
- Became a Signature Member of the Oil Painters of America (OPA), reflecting his excellence and professional standing in the field of fine arts.
- Also attained Signature Membership in the National Oil and Acrylic Painters' Society (NOAPS) and Juried Membership in the Portrait Society of Atlanta, underscoring his artistic achievements and peer recognition.
- Received numerous honours and awards in prestigious national and international competitions, demonstrating consistent excellence in portraiture and realist painting.
- His notable accolades include selection among the Top 50 artists in the International Competition of the Portrait Society of America, the Realism Award of Excellence from Oil Painters of America, and the Best Competition Award from NOAPS.
- Further recognition includes the Grand Prize and Merit Awards from the CFUMC Annual Festival of Arts, as well as awards in the annual competitions conducted by the Marietta Cobb Museum of Art and other distinguished institutions.
- Through his artistic accomplishments and creative pursuits, he has earned recognition as an accomplished cultural ambassador, bringing distinction to the community on an international platform..

Living Legends

DR PARASA RAVI, NAIL ARTIST

Parents : **Sri Parasa Satyanarayana Rao and Smt Parasa Sakunthala**

Date and Place of Birth: **01.08.1968, Chidipi, EG Dist**

Profession : **International Nail Artist, Writer, Caligraphy Trainer, Organic Farmer, Corporate Life Skills Trainer**

Achievements and Contributions:

- Established himself as an internationally acclaimed nail artist, writer, calligraphy trainer, organic farmer, and corporate life-skills trainer, earning recognition for his unique blend of artistic creativity and innovation.
- Created nearly 63,000 paintings using nail art techniques, securing a place among the top five nail artists in the world.
- Demonstrated exceptional devotion and artistic excellence by creating approximately 4,000 distinct forms of Lord Ganesha through his artwork.
- Developed a unique specialization in live art, creating images of Lord Ganesha within two minutes using the name of another person as the artistic medium, a rare and distinctive achievement in the field of creative art.
- Received widespread recognition through 339 awards, 18 titles, and three Swarna Kankana honours conferred in India and abroad, reflecting the national and international appreciation of his artistic accomplishments.
- Was felicitated by several eminent personalities, including Sri N. Chandrababu Naidu, Sri M. Venkaiah Naidu, Sri S. P. Balasubrahmanyam, and Sri Sirivennela Sitarama Sastry, among others.
- Undertook extensive research on the Ashtottara Shata Namavali of Lord Venkateswara and digitally rendered 108 corresponding images, creating a unique artistic and devotional collection.
- His ongoing endeavour to unveil and dedicate these 108 artistic renderings to Lord Venkateswara at Tirumala reflects his deep commitment to combining art, culture, and spirituality.
- Through his innovative artistic techniques, research-oriented approach, and devotion-inspired creations, he has carved a unique place for himself in the world of contemporary Indian art.

SRI PARAMKUSAM V RAJAGOPAL

Parents : **Sri Parankuam V Balakrishna Rao and Smt Parankusam Ratnamala**

Date and Place of Birth: **02.05.1941, Vizianagaram**

Qualification : **B.Sc, LLB**

Profession : **IPS Officer**

Achievements and Contributions:

- Served with distinction in the Indian Police Service (IPS) for over 36 years, discharging responsibilities in various parts of Madhya Pradesh, including regions affected by dacoit activity and Naxalite insurgency.
- Demonstrated exceptional courage, leadership, and administrative capability while handling complex law-and-order challenges in some of the most demanding areas of service.
- Served for fourteen years in the Research and Analysis Wing (RAW), India's premier external intelligence agency, contributing to matters of national security and strategic importance.
- Appointed Director of the National Police Academy, Hyderabad, in 1998 and served in that prestigious position until his retirement, playing an important role in the training and development of future generations of police officers.
- Following his retirement, devoted considerable time to writing and documenting his professional experiences, insights, and observations.
- Authored several notable books, including We Did It, The British, the Bandits and the Bordermen, and Fascinating Musings of an IPS Officer, which provide valuable perspectives on policing, governance, and public administration.
- Through his writings, contributed to a deeper understanding of India's policing history, intelligence operations, and administrative challenges.
- In one of his works, presented a detailed study of "Construction, Architecture, Iconography and Symbolism," reflecting his wide-ranging intellectual interests beyond his distinguished police career.
- His career stands as a remarkable blend of public service, leadership, national security expertise, and literary accomplishment.

Living Legends

SRI NYAYAPTHI SRINIVASA NARAYANA MURTHY

Parents : Sri Nyayapathi Ramanuja Swami and Smt Nyayapathi Ranganayakamma
Date and Place of Birth: 11.07.1956, Berhampur, Odisha
Qualification : M A (Political Science)
Profession : IRS Service. Financial Adviser & Chief Accounts Officer, SC Railway (Retd)

Achievements and Contributions:

- Began his professional career in the Income Tax Department, where he served from 1975 to 1982 and gained valuable experience in taxation and public administration.
- Successfully qualified in the Civil Services Examination and joined the Indian Revenue Service (IRS) in 1982, embarking on a distinguished career in government service.
- Served in various responsible positions during his IRS career and earned recognition for his professionalism, integrity, and administrative competence.
- Following his retirement from government service, briefly contributed his expertise to the solar power sector, reflecting his continued engagement in areas of national development.
- Currently serves as an Arbitrator, assisting in the resolution of disputes relating to government contracts and contributing to the effective settlement of commercial and contractual matters.
- Apart from his professional accomplishments, he is an avid golfer and a keen music enthusiast, reflecting a well-rounded personality and diverse interests

SRI PARAMKUSAM VENUGOPAL

Parents : Sri P V Ramakrishna Rao (also knows as Bata Ramakrishna Rao) and Smt P Lakshmi
Date and Place of Birth: 23.11.1954
Qualification : Obtained Law Degree from Osmania University in the year 1977
Profession : Advocate

Achievements and Contributions:

- Obtained a Law Degree from Osmania University in 1977 and commenced his legal career by enrolling as an advocate in the Andhra Pradesh High Court.
- Began his professional journey under the guidance of the eminent jurist, Late Sri Nyayapati Venkata Ranganathan, gaining valuable experience and expertise in the legal profession.
- Served as Assistant Government Pleader from 1983 to 1990, representing the interests of the Government and earning recognition for his legal acumen and professional competence.
- Acted as Standing Counsel for the Andhra Pradesh Irrigation Department and subsequently served as Standing Counsel for the High Court for nearly seven years, handling important legal matters with distinction.
- In recognition of his vast experience and standing at the Bar, he was appointed as the first Advocate General of the residuary State of Andhra Pradesh following the bifurcation of the State in 2014.
- Served as Advocate General from 2014 to 2016, providing legal guidance and constitutional counsel during a significant period in the State's administrative and legal reorganization.
- Through a legal career spanning several decades, earned a reputation for professional excellence, integrity, and dedicated service to the legal system.

SRI VIRIYALA RAMACHANDRA RAO, VISAKHAPATNAM

Parents : Sri Viriyala Venkata Rao and Smt Viriyala Seshamma
Date and Place of Birth: 09.04.1941, Ramanakkapet, EG Dist
Qualification : M Tech (IIT, Kharagpur)
Profession : Executive Director (Retd), BHPV, Visakhapatnam

Achievements and Contributions:

- Built a distinguished engineering career spanning 39 years across both private and public sector undertakings, earning recognition for his technical expertise, leadership, and managerial capabilities.
- During his tenure with Bharat Heavy Plate & Vessels (BHPV), Visakhapatnam, held several key positions of responsibility and contributed significantly to the growth and development of the organization.
- Served as Managing Director of BHPV, demonstrating exceptional administrative and organizational leadership prior to his elevation to the position of Executive Director.
- As Executive Director, played an important role in guiding the organization and strengthening its operational and engineering capabilities.
- Following his retirement from BHPV, continued to contribute his vast experience to the industrial sector by serving as Managing Director of Triveni Structural Limited, Allahabad, for several years.
- Through nearly four decades of professional service, made valuable contributions to India's engineering and heavy industrial sectors, leaving behind a legacy of dedicated leadership and technical excellence.

Living Legends

SRI PARASA SATYANARAYANA RAO

Parents : Sri Parasa Rama Yogeswara Rao and Smt Parasa Sita
Date and Place of Birth: 20.01.1957, Dharmavaram, EG Dt
Qualification : MA, M Ed
Profession : Head Master (Retd) (Rashtrapati Awardee)

Achievements and Contributions:

- Served the field of education with dedication and distinction, earning widespread recognition as an accomplished teacher and educational administrator.
- Received the prestigious Rashtrapati Award for Best Teacher in 2011, one of the highest honours bestowed upon educators in India, in recognition of his outstanding contribution to the teaching profession.
- Honoured with the Best Teacher Award at the district level by the District Collector, Kakinada, in 2006, acknowledging his commitment to academic excellence and student development.
- Received the State Best Teacher Award from the Chief Minister of Andhra Pradesh in 2008, reflecting the significant impact of his contributions to school education.
- The recipient of several other distinguished honours, including the State Best Citizen Award, India Priyadarshini Award, National Integration Award, and Vidya Ratna Award.
- Through his exemplary service, dedication to education, and commitment to nurturing young minds, he earned the respect and admiration of students, colleagues, and the wider community.
- His achievements stand as a testament to the transformative role of teachers in shaping society and inspiring future generations.

Dr VIRIYALA KAMARAJU

Parents : Sri Viriyala Venkata Suryanarayana Rao and Smt Viriyala Lakshmi Narasayamma
Date and Place of Birth: 06-11-1941, Kakinada
Qualification : ME and Ph.D from IISC, Bengaluru
Profession : Principal (Retd), JNTU, Kakinada

Achievements and Contributions:

- A distinguished expert in the field of Power Systems Engineering
- Served as Visiting Professor at Middle East Technical University, Gazientep, Turkey during 1980-82
- He currently serves as a member of the National Board of Accreditation (NBA)
- Recipient of Best Teacher Award from Govt of AP in the year 2000.
- After retirement, he served as Principal of Bharathi College of Engineering,Hyderabad and Mahavir Institute of Science and Technology, Hyderabad
- He authored the widely acclaimed textbooks High-Voltage Engineering, Electrical Power Distribution Systems, and Linear Systems – Analysis and Applications. For decades, these textbooks have served as valuable guides for generations of engineering students across India
- His books have been prescribed as part of the curriculum in premier institutions such as IIT Bhubaneswar, IIT Guwahati, IIT Roorkee, IIT Madras, IIT Delhi, NIT Calicut, and NIT Tiruchirappalli
- Through his contributions as an educator, administrator and author he has made a lasting impact on engineering education in India

SRI VELIDANDA VENUGOPAL

Parents : Sri Velidanda Kesava Rao and Smt Velidanda Padmalatha
Date and Place of Birth: 26.03.1959, Kakinada
Qualification : M Sc (Industrial Chemistry) from REC, Warangal
Profession : IDAS Service, Additional Secretary and Financial Advisor (Retd), Ministry of Home Affairs

Achievements and Contributions:

- Began his professional career as a Scientific Officer in the Oil and Natural Gas Commission (ONGC), where he served from 1983 to 1985 and gained valuable experience in the field of industrial and energy-related operations.
- Successfully qualified in the Civil Services Examination of the 1984 batch and joined the prestigious Indian Defence Accounts Service (IDAS), embarking on a distinguished career in public administration and financial management.
- During his long and accomplished service, held several important positions in the Ministries of Defence, Power, and Home Affairs, serving in capacities such as Deputy Secretary, Director, and Joint Secretary.
- Made significant contributions to financial administration, policy implementation, and institutional governance through his service in key departments of the Government of India.
- Served as a member of the High-Level Committee headed by Shri V. K. Shunglu, constituted to inquire into irregularities relating to the conduct of the Commonwealth Games, 2010.
- Through his participation in this important national assignment, contributed to ensuring accountability, transparency, and adherence to standards in public administration.
- Earned recognition for his professional competence, integrity, and dedicated service in various senior positions of responsibility within the Government of India.

Living Lady Legends

Smt. ANANTATMULA (DARBHA) MRUDURAVALI

Parents : Sri D Phaneendra and Smt D Srivani
Spouse : Sri Anantatmula Naga Tejaswi
Date and Place of Birth: 11.07.1995, Vijayawada
Qualification : MBA (Retail Management), MA (Music), pursuing PhD in Music
Profession : AIR & DD A Grade Carnatic Vocalist, Asst. Professor of Music, Gitam University, Hyderabad

Achievements and Contributions:

- Established herself as a distinguished vocalist, academician, and researcher in the field of Carnatic music, successfully combining performance, teaching, and scholarly pursuits.
- Received advanced training in classical music under the guidance of renowned gurus Vid. Ampolu Murali Krishna and Vid. Savita Narasimhan, laying a strong foundation for her musical career.
- Recognized as an A-Grade Artist of All India Radio and Doordarshan in both Classical and Devotional Vocal Music, reflecting her excellence as a performing artist.
- Published research papers in various journals of performing arts, contributing to academic discourse and the advancement of music studies.
- Conducted music workshops for organizations in the United States, Abu Dhabi, and Dubai, promoting Indian classical music among diverse international audiences.
- Presented nearly 300 concerts across India and the United States, earning appreciation for her musical proficiency and artistic expression.
- Performed at several prestigious cultural and music festivals, including the Akashvani Sangeetha Sammelan, Khajuraho Festival, and Nadaneerajanam.
- Selected as an artist for the Tirumala Tirupati Devasthanams (TTD) Annamacharya Project and Dasa Sahitya Project, recognizing her contribution to the propagation of devotional music.
- Received the Young Artist Scholarship from the Ministry of Culture, Government of India, in recognition of her talent and potential in the field of music.
- Honoured with national-level prizes from All India Radio and the Association of Indian Universities for excellence in music.
- Received the Outstanding Vocalist Award from Visakha Music Academy for the year 2015-16.
- Recognized as the Promising Talent of the Year by Karthikeya Gana Sabha for 2018-19.
- Received a Gold Medal from Gayatri Mahila Sangeeta Sanmandali, Guntur, for her outstanding achievements in music.
- Honoured with the Women Achiever Award by the State Bank Institute of Rural Development in recognition of her accomplishments and contributions.
- Received the "Young Achiever" Award from Mahavadi School of Music, acknowledging her excellence and promise as a musician.
- Through her achievements as a performer, teacher, researcher, and cultural ambassador, she has made notable contributions to the promotion and preservation of Indian classical music in India and abroad.

Dr. AVASARALA (DURISETI) KAMALA DEVI

Parents : Sri Duriseti Chalapathi Rao and Smt Duriseti Seshulu
Spouse : Sri Avasarala Venkata Ramana Rao
Date and Place of Birth: 28.12.1939
Qualification : MBBS, DGO, MD
Profession : Doctor

Achievements and Contributions:

- Served with distinction in various capacities across government hospitals in the erstwhile State of Andhra Pradesh, contributing significantly to public healthcare.
- Held the prestigious position of Additional Director of Medical & Health, Andhra Pradesh, and played an important role in the administration of health services.
- Promoted as Joint Commissioner for a World Bank-assisted project, where she contributed to the implementation and monitoring of key healthcare initiatives before her retirement.

Living Lady Legends

Smt. AVASARALA (PANGANAMAMULA) N S MALATHY

Parents : **Sri P V Madhava Rao and Smt P Amrutha Vani**
Spouse : **Sri A A S Ramarao**
Date and Place of Birth: **06.06.1965, Rajahmundry**
Qualification : **M A (Social Work - Medical & Psychiatry), MBA (HR) and MBA (Disaster Management)**
Profession : **Last served as Executive Director - Programs, Kailash Satyarthi Children's Foundation, New Delhi**

Achievements and Contributions:

- Dedicated her professional life to advancing child rights, gender equality, safe migration, women's economic empowerment, youth livelihoods, skill development, and social justice through impactful national and international development initiatives.
- Held several senior leadership positions in reputed international organizations, including HelpAge International, the UN Migration Agency (International Organization for Migration (IOM)), Plan International, and Oxfam UK/I, contributing significantly to policy development, institutional strengthening, and social transformation.
- Achieved the distinction of becoming Country Director of HelpAge International in Cambodia at the age of 36, demonstrating exceptional leadership at a relatively young age.
- Served as Head of Office of the UN Migration Agency (International Organization for Migration - IOM) in India, where she played an important role in addressing issues relating to migration, human trafficking, and humanitarian concerns.
- Contributed to several notable national and international studies, including the development of Standard Operating Procedures (SOPs) for police investigations into human trafficking and research on the impact of economic recession on migrant communities.
- Collaborated with leading international development agencies and organizations, including UNAIDS, UNDP, and GIZ, in carrying out various research studies and evaluations, training manuals etc., aimed at promoting human rights, social inclusion, and sustainable development.
- Represented India at various United Nations global platforms and presented papers on issues relating to migration, gender equality, human rights, and social development.
- Received the Global Goodwill Ambassador Award (2018) in recognition of her contribution to the rehabilitation and welfare of persons affected by leprosy.
- Honoured with the Iconic Women Creating a Better World for All Award (2022) by the Global Women's Economic Forum for her outstanding contribution to social development and inclusive leadership.
- Received the Women's Leadership Award from HYBIZ TV (2023) and the Women Leader of the Year Award from the Global Mevisha Foundation (2025) in recognition of her professional excellence and societal impact.
- Conferred with the Skill Veda Ojaswini Award (2026) for her distinguished contribution to human rights, social development, institutional strengthening, and women's empowerment.
- Through a career spanning several decades, she has emerged as a respected development professional and social sector leader, making a lasting impact on the lives of vulnerable communities both in India and abroad.

Smt. YAMUJALA LAKSHMI KEERTHANA, Cine Playback Singer

Parents : **Sri K P Srinivas and Smt K V N Padmaja**
Spouse : **Sri Yamujala Vivek Kaushal**
Date and Place of Birth: **22.08.1997, Vijayawada**
Qualification : **Academic - B Tech (CSE), Music - Certificate in Carnatic Music**
Profession : **Software Engineer and Playback Singer**

Achievements and Contributions:

- Successfully balanced a professional career in software engineering with a passion for music, establishing herself as a promising playback singer.
- Gained wider recognition through her participation in Zee SaReGaMaPa Season 14, showcasing her musical talent on a prominent national platform.
- Rendered playback songs for Telugu films, including 'Kammaguntadey' (Ahimsa), 'Nee Pasupu Padale' (Sarkaaru Noukari), and 'Maanu Maaku' (Bhagavanth Kesari).
- Had the opportunity to work under and learn from renowned music directors Sri R. P. Patnaik and Sri S.S. Thaman, further refining her musical skills and professional artistry.
- Through her performances and playback singing assignments, has demonstrated a commitment to pursuing excellence in both the technology and entertainment fields.
- Represents a new generation of talented professionals who successfully combine academic achievement, professional accomplishment, and artistic passion.

EX - EC MEMBERS
2001-2024

Avasarala Gangadhara Ramarao

Guduru Ramanuja Rao

Dronamraju Seshu

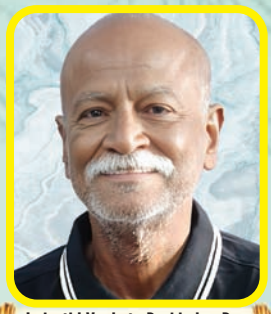

Batchu Ramesh

Gade Ramakrishna Rao

Vudatala Bhasker Rao

Vissamraju Srinivas

Tammiraju Sitaramayya

Indurthi Venkata Prabhakar Rao

Panganamamula Pandarinath

Avasarala Kameswara Rao

Dr Avasarala Kameswarrao Pantulu

Avasarala Rajasekhar

Batchu Vijayakumar

Chavulapally Jagannatha Swamy

Nidasanametla Venkata Srinivas

Gade Balaram Das

Kolipakam Devendranath

Avasarala Janaki Devi

Konduparthy Parthasaradhy

Punnamaraju UM Rao

Mylavarapu Suryanarayana Murthy

Vemula Subba Rao

Ramavarapu Sitaramaswamy

Kanchanapally Venkata Narasimha Rao

EX - EC MEMBERS
2001-2024

Adimadhyam Pandarinath

Anamthathmakula Narayana Rao

Gade Subhadramma

Mateti Venkata Rangasai Prasad

Munaganti Dhanumjaya Rao

Tammiraju Ramarao

Sambaraju Srinivas

Vemulakonda Srinivasa Rao

Punnamaraju Saroja

Nyayapati Vs Ramanujam

Ramavarapu Subhadra

Avasarala Nagarajamani

Avasarala V Ch Satyanarayana

Gundumalla Ramakrishna Rao

Nidasanametla Narayana Rao

Avasarala Vijayakumar

Konduparti Kiranmayi Sita

Konduparti Srilakshmi

Nidasametla K M Kumar

Tammiraju Venkata Seshu

Batchu VLN Ramakant

Ramaraju S Ramachandra Rao

Veluri Venkata Bhanu Varaprasad

Mateti V Suntosh

Leena Ponnada

Felicitations to

EX - EC Members

Avasarala Rajasekhar
Ex-President

Indurthi V Prabhakar Rao
Ex-Treasurer

Gade Balaram Das
Ex-President

Gundumalla Ramakrishna Rao
Ex-EC Member

Konduparthy Parthasaradhy
Ex-Vice President

Avasarala Gangadhara Ramarao
Ex-President

Tammiraju Sitaramayya
Founder Member

Nidasanametla Narayana Rao
Ex-EC Member

Vemula Subba Rao
Ex-EC Member

Felicitations to
EX - EC Members

Avasarala V Ch Satyanarayana
Ex-EC Member

Punnamaraju Saroja,
Ex-EC Member

Tammiraju Venkata Seshu,
Ex-EC Member

Nidasanametla K M Kumar
Ex-EC Member

Mylavarapu S N Murthy
Ex-EC Member

Ramavarapu Sitaramaswamy
Ex-Secretary

Konduparti Kiranmayi Sita
Ex-EC Member

Konduparti Srilakshmi
Ex-EC Member

Sambaraju Srinivas
Ex-EC Member

Felicitations to
EX - EC Members

Gade Ramakrishna Rao
Ex-Joint Secretary

Avasarala Nagarajamani
Ex-Joint Secretary

Avasarala Vijayakumar
Ex-Ec Member

Avasarala Janaki Devi
Ex-Vice President

Vemulakonda Srinivasa Rao
Ex-EC Member

Batchu Vijayakumar
Ex-EC Member

Tammiraju Ramarao
Ex-EC Member

Batchu VLN Ramakanth
Ex-EC Member

Ramaraju S Ramachandrarao
Ex-EC Member

Punnamaraju UM Rao
Ex-EC Member

మన ఆధ్యాత్మిక సేవా చిహ్నాలు

శ్రీ రాఘవేంద్ర చంద్రశేఖర సేవాశ్రమ వెల్ఫేర్ సొసైటీ వారి

శ్రీ శ్రీదేవి భూదేవి సమేత శ్రీ కళ్యాణ వేంకటేశ్వర స్వామి వారి ఆలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : పోస్టల్ కాలనీసర్పవరం, కాకినాడ
నిర్మాతలు : కీ. శే. హేజీబు సీతారామస్వామి, నిర్మల దంపతులు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 2003
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : చైత్ర మాసంలో బ్రహ్మోత్సవాలు, తిరుమలలో వలె అన్ని పూజలు/ సేవలు వైఖానస ఆగమ శాస్త్ర ప్రకారం
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీమతి అవంత్స సుధా రామానుజరావు (9167360203)
శ్రీమతి హేజీబు నిర్మల (9885947903)

శ్రీశ్రీశ్రీ ఉమా రామలింగేశ్వర మరియు బాలసుబ్రహ్మణ్యేశ్వర స్వామి వార్ల దేవస్థానం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : రంగంపేట గ్రామం, రంగంపేట మండలం, కాకినాడ జిల్లా
నిర్మాతలు : గ్రామస్తులు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 1865
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ మైలవరపు నాగేంద్ర కుమార్ (9000705736)

శ్రీ ఉమా కొమరేశ్వర స్వామి వారి దేవస్థానం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : ముగ్గుళ్ల (22 కి॥మీ రాజమండ్రి నుంచి)
నిర్మాతలు : శ్రీమతి మునుగంటి రత్తమ్మ గారు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 200 సం॥ల పూర్వం
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ మునుగంటి దోసాలరావు (9618197436)

మన ఆధ్యాత్మిక సేవా చిహ్నాలు

శ్రీ రమా సమేత సత్యనారాయణ స్వామివారి ఆలయం మరియు శ్రీ శిరడి సాయి బాబా వారి ఆలయము

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : ఆనూరు గ్రామము(పెద్దాపురం మండలం,కాకినాడ జిల్లా)
నిర్మాతలు : నిడసనమెట్ల, విరియాల, ఆవంత్స, వెలిదిమళ్ల కుటుంబ సభ్యులు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 2006-07
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : భోగి రోజున గోదా కళ్యాణం, వైశాఖ శుద్ధ ఏకాదశి నాడు స్వామి కల్యాణం, వినాయక చవితి, దసర నవరాత్రులు, మాఘ శుద్ధ ఏకాదశి ఆలయం వార్షికోత్సవం ప్రత్యేక పూజలు, వైకుంఠ ఏకాదశి నాడు వైకుంఠ ద్వార దర్శనం, శ్రావణ పౌర్ణమి నాడు షిర్డీ సాయిబాబాకు ప్రత్యేక పూజలు
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ విరియాల సుధాంశు చక్రవర్తి (9989076826), శ్రీ నిడసనమెట్ల శ్రీ వెంకట రమణమూర్తి (9989960051)

శ్రీ గాయత్రీదేవి పీఠం

(శ్రీ పంచముఖి గాయత్రీదేవి, పంచముఖ విఘ్నేశ్వరుడు, పంచముఖ ఆంజనేయ స్వామి, శ్రీ సరస్వతీ దేవ, శ్రీ సూర్య భగవానుడు, మేధా దక్షిణామూర్తి, శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు దేవతా మూర్తులను ప్రతిష్టించారు)

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : మండపేట (తూర్పు గోదావరి జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్)
నిర్మాతలు : శ్రీ అవసరాల మురళీకృష్ణ
నిర్మాణ సంవత్సరం : 2003
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : నవంబర్ 2019
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ అవసరాల మురళీకృష్ణ (7842979555)

శ్రీ వల్లీ దేవసేన సమేత సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర స్వామి దేవస్థానం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : వెలగతోడు (మండపేట దగ్గర)
నిర్మాతలు : శ్రీ అవసరాల కామేశ్వరరావు మరియు శ్రీ అవసరాల వీర్రాజు (శ్రీ అవసరాల అనంతరావు గారి మనుమలు)
నిర్మాణ సంవత్సరం : 2026
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి,
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ అవసరాల వీర్రాజు (9908914922)

మన ఆధ్యాత్మిక సేవా చిహ్నాలు

శ్రీ రుక్మిణి సహిత రాజగోపాల స్వామి ఆలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : లింగంపర్తి (ఏలేశ్వరం మండలం) , కాకినాడ జిల్లా.
నిర్మాతలు : శ్రీ అవసరాల చిట్టి తిమ్మన్న
నిర్మాణ సంవత్సరం : 1915
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : ప్రతి సంవత్సరం మార్చిలో వార్షికోత్సవం, ఉగాది నాడు పంచాంగ శ్రవణం, ధనుర్మాసంలో ప్రత్యేక పూజలు
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ అవసరాల తిరుమలరావు (9866490545)

నెమలివారి ప్రసన్న ఆంజనేయస్వామి ఆలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : మదనపల్లె
నిర్మాతలు : నెమలి కుటుంబ సభ్యులు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 1855 (1996లో పునరుద్ధరించబడింది)
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : శ్రీరామ నవమి, హనుమ జయంతి
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ నెమలి ఎస్.ఎన్ ప్రసాద్ (9440272500), నెమలి రాజశేఖర్ (9440286327)

శ్రీ కల్యాణ కోదండ రామాలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : కట్టెంపూడి (పొన్నూరు సమీపంలో, గుంటూరు జిల్లా)
నిర్మాతలు : శ్రీ సంబరాజు రామారావు మరియు శ్రీ సంబరాజు నరసింహారావు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 1925 (2026లో పునర్నిర్మించబడింది)
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : శ్రీరామ నవమి, హనుమ జయంతి, ధనుర్మాసం, ముక్కోటి ఏకాదశి
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ పి వి మనోహర్ రావు (9866268797)

ప్రసన్న ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : వాకతిప్ప
నిర్మాతలు : శ్రీ అవసరాల రత్నజీ రావు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 2008
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : హనుమ జయంతి, వార్షికోత్సవం మొదలైనవి
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ అవసరాల రత్నాజీరావు (9966535122)

మన ఆధ్యాత్మిక సేవా చిహ్నాలు

శ్రీ కామేశ్వరి కామేశ్వర స్వామి దేవాలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : భీమవరపుకోట (తుని దగ్గర) , కాకినాడ జిల్లా.
నిర్మాతలు : శ్రీ అవసరాల లక్ష్మీ నరసింహ అప్పారావు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 1917 (2000లో పునరుద్ధరించబడింది)
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : మహాశివరాత్రి, కార్తీక మాసంలో ఏకదశ రుద్రాభిషేకం మరియు లక్షపత్రి పూజ
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ అవసరాల వెంకట లక్ష్మీ నరసింహ అప్పారావు (9704504505)

శ్రీ ఉగ్ర నరసింహ స్వామి దేవాలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : బుడుమూరు, శ్రీకాకుళం జిల్లా. (శ్రీకాకుళం నుండి 20 కి.మీ.)
నిర్మాతలు : బచ్చు కుటుంబ సభ్యులు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 250 సంవత్సరాల క్రితం
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : వైశాఖ శుక్ల చతుర్దశి నాడు కల్యాణోత్సవం
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ బచ్చు వేంకట రంగనాధస్వామి 8763860849

శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహ స్వామి దేవాలయం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : టెక్కలి, శ్రీకాకుళం జిల్లా. (సమీప పట్టణం నౌపాడ)
నిర్మాతలు : బచ్చు కుటుంబ సభ్యులు
నిర్మాణ సంవత్సరం : 200 సంవత్సరాల పూర్వం
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : భోగి రోజున గోదా కళ్యాణం, హనుమాన్ జయంతి, కృష్ణాష్టమి మొదలైనవి
ప్రస్తుత బాధ్యులు : దేవదాయ ధర్మదాయ శాఖ

శ్రీ కళ్యాణ వెంకటేశ్వర స్వామి ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం

ఊరు (సమీప పట్టణం పేరుతో) : బూరుగుపూడి (రాజమండ్రి విమానాశ్రయం సమీపంలో)
నిర్మాతలు : శ్రీ అనంతాత్ముల బాలాజీ
నిర్మాణ సంవత్సరం : 2023
ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు : మే నెలలో బ్రహ్మోత్సవాలు, తిరుమలలో వలె అన్ని పూజలు/ సేవలు వైఖానస ఆగమ శాస్త్ర ప్రకారం
ప్రస్తుత బాధ్యులు : శ్రీ అనంతాత్ముల బాలాజీ (9490168555)

గోల్కొండ రాజ్య వైభవ నిర్మాతలు

అక్కన్న-మాదన్నలు

- పున్నమరాజు

దక్షిణ భారతదేశ చరిత్రలో ధైర్యం, దూరదృష్టి, పరిపాలనా సామర్థ్యం, ధర్మనిష్ఠలకు ప్రతీకలుగా నిలిచిన మహనీయులలో అక్కన్న, మాదన్నలు ప్రముఖులు. గోల్కొండ రాజ్య చరిత్రలో స్వర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడిన ఈ సోదరులు కేవలం మంత్రులుగానే కాకుండా ప్రజాహితాన్ని పరమావధిగా భావించిన సమర్థ పరిపాలకులుగా చిరస్థాయిగా నిలిచారు.

నేటి తెలంగాణ ప్రాంతంలోని హనుమకొండ సమీపంలో ఒక తెలుగు బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించిన అక్కన్న-మాదన్నల తండ్రి భానోజీ పంతులు ప్రభుత్వోద్యోగి. చారిత్రక ఆధారాలు పూర్తిగా లభించనప్పటికీ వీరిని గోల్కొండ వ్యాపారి వంశీయులుగా పెద్దలు గుర్తిస్తున్నారు. చిన్ననాటి నుంచే సంస్కృతం, తెలుగు, పారశీక భాషలలో ప్రావీణ్యం సంపాదించిన ఈ సోదరులు తమ ప్రతిభతో గోల్కొండ రాజసభలో ప్రవేశించారు. భద్రాచల రామదాసుగా పేరొందిన కంచెర్ల గోపన్న అక్కన్న-మాదన్నల మేనల్లుడు.

ఆ కాలంలో గోల్కొండను పాలిస్తున్న కుతుబ్‌షాహీ వంశానికి చెందిన ఏడవ సుల్తాన్ అబుల్ హసన్ తానీషా వారిద్దరి ప్రతిభను గుర్తించి ఉన్నత పదవులు అప్పగించాడు. మాదన్నను ప్రధానమంత్రిగా, అక్కన్నను కీలక పరిపాలనా పదవిలో నియమించడంతో గోల్కొండ రాజ్య పరిపాలనలో తెలుగు ప్రజలకు అపూర్వమైన ప్రాధాన్యత లభించింది. మాదన్న ప్రధానమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన తర్వాత రాజ్య పరిపాలనలో అనేక సంస్కరణలు చేపట్టాడు. ఆదాయ వ్యవస్థను పటిష్ఠం చేసి ప్రభుత్వ ఖజానాను బలోపేతం చేశాడు. అవినీతిని అరికట్టి సమర్థ పరిపాలనను నెల కొల్పాడు. వ్యవసాయం, వాణిజ్యం, పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ప్రోత్సాహం ఇచ్చాడు. ప్రజల సంక్షేమమే రాజ్యాభివృద్ధికి మూలమని భావించి అనేక ప్రజాహిత కార్యక్రమాలు చేపట్టాడు.

అక్కన్న-మాదన్నల పాలనలో హిందూ దేవాలయాలకు విశేష ప్రోత్సాహం లభించింది. అనేక ఆలయాలకు భూములు, ధనసహాయాలు అందించ బడ్డాయి. ముఖ్యంగా భద్రాచలం శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామి దేవాలయం అభివృద్ధికి వీరు అందించిన సహకారం విశేషమైనది. హిందూ ధర్మ వ్యాప్తికి వారు చేసిన సేవలు ప్రజలలో వారికి విశేష గౌరవాన్ని తెచ్చిపెట్టాయి. అయితే వారి అభ్యుదయం అందరికీ నచ్చలేదు. రాజసభలోని కొందరు విదేశీ అమీరులు, ముస్లిం ప్రభువులు అక్కన్న,మాదన్నల ప్రభావాన్ని అసూయతో చూశారు. మరోవైపు మొఘల్ చక్రవర్తి ఔరంగజేబు దక్షిణ భారతదేశంపై తన ఆధిపత్యాన్ని విస్తరించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఈ రాజకీయ పరిస్థితులు అక్కన్న, మాదన్నలకు ప్రతికూలంగా మారాయి. క్రీ.శ. 1686 ప్రాంతంలో కుట్రదారులు ఈ సోదరులపై దాడి చేసి వారిని అత్యంత క్రూరంగా హత్య చేశారు. వారి మరణం గోల్కొండ రాజ్యానికి తీరని లోటుగా మారింది. కొద్ది కాలానికే మొఘల్ సైన్యాలు గోల్కొండను ఆక్రమించాయి. అక్కన్న, మాదన్నలు జీవించి ఉండి ఉంటే గోల్కొండ పతనం అంత త్వరగా జరిగి ఉండకపోయేదని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం.

అధికారం అంటే స్వార్థసాధన కాదని, ప్రజాసేవకు ఒక పవిత్ర బాధ్యత అని అక్కన్న-మాదన్నలు నిరూపించారు. ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో కూడా ధర్మాన్ని, న్యాయాన్ని విడిచి పెట్టని వారి వ్యక్తిత్వం నేటికీ స్ఫూర్తిదా యకం. పరిపాలనా దక్షత, ప్రజాహితం, సాంస్కృతిక పరిరక్షణ, దేశభక్తి వంటి విలువలకు వారు నిలువెత్తు ప్రతిరూపాలు.

కాలగర్భంలో ఎన్నో రాజ్యాలు కలిసిపోయాయి, ఎన్నో అధికారుల పేర్లు మరుగునపడ్డాయి. కానీ తమ కార్యదీక్షతో, ప్రజాహిత సంకల్పంతో, రాజ్యాభివృద్ధికి చేసిన అసాధారణ సేవలతో అక్కన్న,మాదన్నలు చరిత్రలో శాశ్వత స్థానం సంపాదించారు. గోల్కొండ వైభవ గాథలో వారి పేరు ఒక అధ్యాయం కాదు, ఒక యుగం. అక్కన్న, మాదన్న సోదరుల్ని 'గోల్కొండ రాజ్య వైభవ నిర్మాతలు' అని అభివర్ణించడం, చరిత్ర వారికి అందించే సముచిత గౌరవం.

దాస భక్తికి నిదర్శనం భక్త రామదాసు

-పున్నమరాజు

దైవ దర్శనం కోసం కోట్లాది హృదయాలు పరితపిస్తాయి, కానీ భక్తుని ఆవేదనకు కరిగి దేవుడే ప్రత్యక్షమైన సందర్భాలు చరిత్రలో అత్యంత అరుదు. అటువంటి అపూర్వ భక్తి వైభవానికి ప్రతీక భద్రాచల రామదాసు చరిత్ర. రామదాసు గా మారిన కంచర్ల గోపన్న జీవితం మనకు ఒక గొప్ప సందేశాన్ని అందిస్తుంది.నిజమైన భక్తి కేవలం పూజలు ప్రార్థనలకు మాత్రమే పరిమితం కాదు. త్యాగం, సేవ, విశ్వాసం, ధర్మనిష్ఠల్లో ప్రతిఫలిస్తుంది. రాజదండనలను, చెరసాల కష్టాలను, అవమానాలను ఎదుర్కొన్నప్పటికీ తన ఆరాధ్యదైవమైన శ్రీరామునిపై విశ్వాసం కోల్పోని మహాభక్తుడు భద్రాచల రామదాసు.

కంచెర్ల గోపన్న 1620 ప్రాంతంలో ప్రస్తుత తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ఖమ్మం జిల్లా నేలకొండపల్లిలో లింగన్నమూర్తి, కామాంబ దంపతులకు జన్మించారు. చిన్ననాటి నుంచే భక్తి భావనతో పెరిగిన గోపన్న, రఘునాథ భట్టాచార్యుల ఆధ్యాత్మిక మార్గదర్శకత్వంలో శ్రీరాముణ్ని ఆరాధించారు. కమలమ్మను వివాహం చేసుకుని, కుటుంబ జీవితం గడుపుతూనే భగవన్నామ స్మరణను తన జీవిత లక్ష్యంగా చేసుకున్నారు.

గోల్కొండ సుల్తాన్ తానీషా కొలువులో ఉన్నత పదవుల్లో ఉన్న గోపన్న మేనమామలు అక్కన్న, మాదన్నల సిఫారసుతో గోపన్న పాల్వంచ పరగణాకు తహసీల్దారుగా నియమితుడయ్యారు. ఆ పరగణాలోని భద్రాచలం గ్రామంలో శ్రీరాముని పురాతన ఆలయం శిథిలావస్థలో ఉండేది. రామ భక్తురాలైన పోకల దమ్మక్క ఆలయ పునర్నిర్మాణం కోసం చేసిన అభ్యర్థన మేరకు శ్రీరామభక్తుడైన గోపన్న ఆ పనిని తన జీవిత ధ్యేయంగా స్వీకరించారు. ప్రజల నుండి విరాళాలు సేకరించినప్పటికీ ఆలయ నిర్మాణానికి కావలసిన మొత్తం సమకూరలేదు. ఆయన వసూలు చేసిన శిస్తు ధనంలో కొంత భాగాన్ని ఆలయ నిర్మాణానికి వినియోగించారు. ఇదే ఆయన జీవితంలో కీలక మలుపుగా మారింది.రాజధనాన్ని ఆలయ నిర్మాణానికి వినియోగించాడనే ఆరోపణతో తానీషా గోపన్నను అరెస్టు చేసి గోల్కొండ కోటలో పన్నెండు సంవత్సరాల కారాగార శిక్ష విధించాడు. గోపన్న ఆ చెరసాలనే దేవాలయంగా మార్చుకున్నారు. గోడలపై సీతారామ లక్ష్మణాంజనేయుల చిత్రాలను గీసుకొని వారిని స్మరిస్తూ కాలం గడిపారు.అతని హృదయంలోని వేదన, భక్తి, విశ్వాసం కీర్తనల రూపంలో వెలువడింది.

సంపూర్ణ రామదాస భావనతో గోపన్న రచించిన 'పలుకే బంగారమాయెనా', 'ననుబ్రోవమని చెప్పవే సీతమ్మ తల్లి', 'ఇక్ష్వాకు కులతిలక', 'అంతా రామమయం' వంటి అనేక

అజరామర కీర్తనలు ఈ కాలంలోనే ఆవిష్కృతమయ్యాయి. శరణాగతి, త్యాగం, అనన్య భక్తి గోపన్న ను రామదాసుగా మార్చాయి. తన బాధను వ్యక్తం చేస్తూనే, రాముడి పై ఆచంచలమైన ప్రేమను ప్రకటించిన ఆ కీర్తనలు నేటికీ కోట్లాది హృదయాలను ఆధ్యాత్మిక తరంగాలలో ఓలలాడిస్తున్నాయి.

భక్తుల విశ్వాసం ప్రకారం, స్వయంగా శ్రీరాముడు, లక్ష్మణుడు తానీషా వద్దకు వెళ్లి ఆరు లక్షల వరహాలు చెల్లించి రామదాసు విడుదలకు కారణమయ్యారు.ఆ నాణేలు 'రామటంకాలు'గా ప్రసిద్ధి చెందాయి. ఈ అద్భుత సంఘటనతో తానీషా రామదాసు గొప్పతనాన్ని గ్రహించి ఆయనను విడుదల చేయించాడు. అంతేకాక భద్రాచల శ్రీరాముని సేవ కోసం భూములు కూడా దానం చేశాడు. అప్పటి నుండి భద్రాచల శ్రీ సీతారాముల కళ్యాణానికి ప్రభుత్వమే ముత్యాల తలంబ్రాలు పంపే సంప్రదాయం ప్రారంభమై నేటికీ కొనసాగుతోంది.

తెలుగు భక్తి సంగీత చరిత్రలో తొలితరం వాగ్గేయకారులలో రామదాసు ఒక మహోన్నత శిఖరం. 'దాశరథీ శతకం' రామదాసు సాహిత్య ప్రతిభకు అద్దం పడుతుంది. ఆయన ప్రభావం తరువాతి తరాల సంగీత మహనీయులపై కూడా స్పష్టంగా కనిపించింది. త్యాగరాజస్వామి వంటి మహానుభావులు సైతం రామదాసు ను అత్యంత గౌరవంతో స్మరించారు. భద్రాచలంలోని శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామి ఆలయం, దాశరథీ శతకం, అజరామర రామ కీర్తనలు రామదాసు తెలుగు సమాజానికి అందించిన అమూల్యమైన వారసత్వ సంపదలు.తరాలు మారినా భక్త రామదాసు పేరు భక్తి, త్యాగం, విశ్వాసానికి పర్యాయపదంగా నిలిచిపోయింది.

సాధారణ భక్తి దేవుణ్ని స్మరిస్తుంది, అసాధారణ భక్తి దేవుణ్ని కదిలిస్తుంది. తన అచంచల విశ్వాసంతో శ్రీరాముని కరుణను సాక్షాత్కరించిన మహాభక్తుడు భద్రాచల రామదాసు మనందరికీ ప్రాతః స్మరణీయుడు.

Ln. A.G. Rama Rao
CFTRI
Manager (Tech. Sales & Serivce)
Cell: 91331 45882
91337 89410

SPCFS

SHALIVAHANA
PEST CONTROL & FUMIGATION SERVICE
Service is our motto

H.No. 1-9-634/1, Ratnavilas,
Vidyanagar, Hyderbad - 44
e_mail : ramarao.shalivahana@yahoo.com
Branches: Vizag, Vijayawada, Guntur, Kakinada

చిరస్మరణీయ మహనీయుడు తూము లక్ష్మీనరసింహదాసు

పున్నమరాజు

కలియుగంలో హరినామ సంకీర్తన ద్వారా ముక్తి సిద్ధిస్తుందనే భక్తి సంప్రదాయ సత్యాన్ని తన జీవితంలో ఆచరించి నిరూపించిన మహానుభావుడు శ్రీ రాజా తూము లక్ష్మీనరసింహదాసు. గోల్కొండ వ్యాపారి బ్రాహ్మణ వంశానికి చెందిన తూము నరసింహదాసు 1790 డిసెంబర్ 10న గుంటూరు జిల్లా పాన్నూరు ప్రాంతానికి చెందిన అప్పయ్య, వెంకమాంబ దంపతులకు జన్మించారు. చిన్ననాటనే తెలుగు, సంస్కృత సాహిత్యాలలో అఖండ పాండిత్యాన్ని, సంగీత ప్రావీణ్యాన్ని స్వంతం చేసుకున్న నరసింహదాసు శ్రీరాముపై మధురమైన కీర్తనలు రచిస్తూ నిరంతరమూ భక్తి పారవశ్యంలోనే గడిపేవారు. భద్రాచల రామదాసు కర్మలేశం అనుభవించడానికి మరలా నరసింహదాసుగా జన్మించాడని కొందరి భావన. 1809లో నరసింహదాసు లక్ష్మీబాయమ్మను వివాహం చేసుకున్నారు.

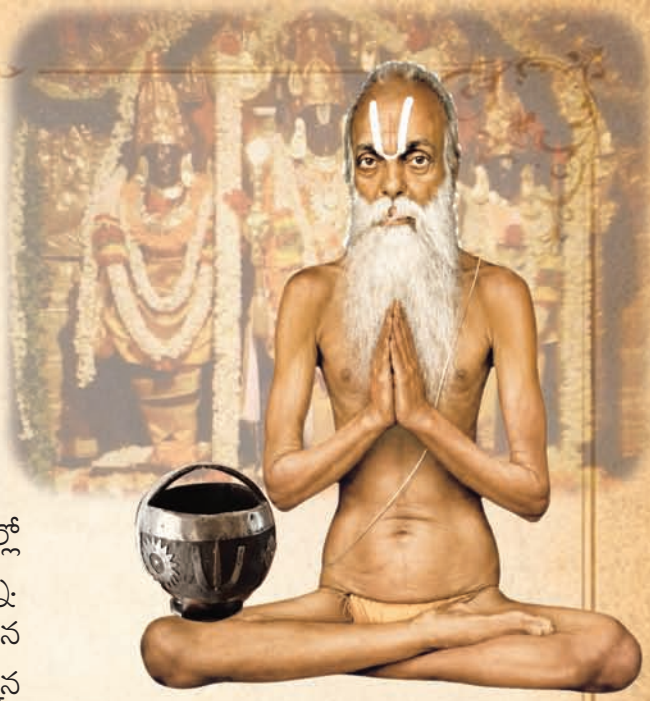
తండ్రి మరణానంతరం కొంతకాలం ప్రభుత్వ ఉద్యోగం చేసినా, అపారమైన రామభక్తి కారణంగా ఉద్యోగాన్ని విడిచిపెట్టి ఇంట్లోని పట్టాభిరామమూర్తికి నిత్యారాధనలు చేసేవారు. "భజన చేసే విధము తెలుపండి" వంటి కీర్తనలతో భక్తి మార్గాన్ని ప్రజలకు బోధించారు. కాశీ, పూరీ, కుంభకోణం, తిరువయ్యూరు క్షేత్రాలను దాసు కాలినడకన దర్శించారు. శ్రీరంగం, రామేశ్వరం తో సహా అనేక పుణ్యక్షేత్రాలను దర్శించి, తాను దర్శించిన దేవతలను పద్య కుసుమాలతో పూజించి వాగ్గేయకారుడిగా ప్రసిద్ధికెక్కారు.

ఒకసారి స్వప్నంలో శ్రీరాముడు దర్శనమిచ్చి భద్రాచలానికి రావాలని ఆదేశించగా, నిజాం ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రి చందూలాల్ సహకారంతో భద్రాచల శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామి దేవస్థానానికి చేరుకున్నారు. 1832లో పాల్వంచ పరగణాకు తహసీల్దారుగా, భద్రాచల శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామి దేవస్థాన సర్వాధికారిగా నియమితులయ్యారు. అప్పటి నుంచి "శ్రీ రాజా తూము లక్ష్మీనరసింహదాసు"గా ప్రసిద్ధి పొందారు. నరసింహదాసు, అతని శిష్యుడు వరద రామదాసు తమ ఐశ్వర్య సర్వస్వాన్ని భద్రాద్రి రాముని కైంకర్యానికే వినియోగించారు. నారద తుంబురులే నరసింహ, వరద రామదాసులుగా దివి నుండి భువికి దిగివచ్చారని భక్తులు భావించారు.

భద్రాచలంలో మేలుకొలుపు నుంచి పవళింపు సేవ వరకు జరిగే దశవిధ ఉత్సవాలకు నరసింహదాసే రూపకల్పన చేశారు. ప్రజలందరూ దర్శించేందుకు శ్రీరామ కళ్యాణాన్ని తొలిసారిగా ఆరుబయట నిర్వహించిన ఘనత కూడా నరసింహదాసుగారిదే. ఆయన రచించిన కీర్తనలతో నేటికీ భద్రాచలంలో ఉత్సవాలు జరుగుతుండటం విశేషం.

స్నేహితుడు వరదరామదాసు మరణంతో తీవ్ర విషాదంలో మునిగిన దాసుగారు, భక్తులతో కలిసి రామభజనలు చేస్తూ గోదావరిలో ప్రాణత్యాగం చేశారు. భక్తి, సంగీతం, త్యాగం, రామసేవల సమ్మేళనమైన తూము నరసింహదాసు తెలుగు భక్తి సాహిత్యంలో చిరస్మరణీయ మహనీయుడు.

ఒంటిమిట్ట రామదాసు వాసుదాసు

పున్నమరాజు

భద్రాద్రి రాముడి కోసం గుడి కట్టించి రామభక్తుల హృదయాల్లో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయారు రామదాసుగా వినుతి కెక్కిన కంచర్ల గోపన్న. అదే తరహాలో ఒంటిమిట్ట కోదండరాముని ఆలయ జీర్ణోద్ధరణ కోసం తన జీవితాన్ని త్యాగం చేసి 'ఒంటిమిట్ట రామదాసు' గా చరిత్ర కెక్కిన మహోన్నత వ్యక్తి 'వాసుదాసు' గా వినుతికెక్కిన వావిలికొలను సుబ్బారావు.

"ఆంధ్ర వాల్మీకి" బిరుదాంకితుడు వావిలికొలను సుబ్బారావు 1863, జనవరి 23 న ప్రొద్దుటూరులో బ్రాహ్మణ గోల్కొండ వ్యాపారి కుటుంబంలో వావిలికొలను రామచంద్రరావు, కనకమ్మ పుణ్య దంపతులకు జన్మించారు. రామాజ్ఞ పొంది కాలాంతరంలో 'వాసుదాస స్వామి' గా ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఈ మహా రామభక్తుడు జీవిత ప్రారంభ దశలో హఠ యోగ సాధనలు చేసేవారు. ఒకనాడు స్వప్నంలో ఇద్దరు సోదరులు కనిపించి 'నీవు నడుస్తున్న దారి ముళ్ళ బాట, ఇటు రమ్మని' చేయి పట్టుకుని నడిపించి రాచమార్గంలో విడిచిపెట్టినట్టు కలగన్నారు. వెంఠనే హఠ యోగాన్ని విడిచిపెట్టి భక్తి యోగ మార్గంలో అడుగుపెట్టి జీవితాన్ని కృతార్థం చేసుకున్నారు.

1893-1904 మధ్యకాలంలో పదకొండేళ్లు రెవెన్యూ శాఖలోనూ, 1904-1920 మధ్య కాలంలో కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు తర్వాత, మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో తెలుగు పండితుడుగానూ పనిచేశారు. ఆ రోజుల్లోనే భార్యా వియోగం కలిగింది. ఒక రోజు మిట్ట మధ్యాహ్నం ఇంటికి వస్తుంటే, ఆకలితో ఉన్న ఒకతను అన్నం పెట్టమని అడిగితే, ఇంట్లో వంట చేసేవారు లేక ఆ విషయం ఆలోచిస్తూ వెనక్కి తిరిగి చూసేసరికి ఆ వ్యక్తి కనిపించలేదట. ఇంటికి వచ్చేసరికి సిద్ధవటం తహశీల్దారు జయరామ నాయుడు 'ఒంటిమిట్ట రామాలయం లో స్వామికి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలు జరగటం కష్టంగా ఉంది, మీరు పూనుకుని ఆ లోటు పూరిస్తే బావుంటుంది' అని వ్రాసిన ఉత్తరం కనిపించింది. తనని అన్నం అడిగింది సాక్షాత్తూ ఆ శ్రీరామచంద్ర ప్రభువే అని అర్థం చేసుకుని, అప్పటినుంచి నెలకు 10 రూపాయలు స్వామి కైంకర్యాలకు ఒంటిమిట్ట పంపేవారు వాసుదాసు.

శ్రీరాముని దయ అపారంగా పొందిన వాసుదాసు, 24000 శ్లోకాల వాల్మీకి రామాయణాన్ని 108 సార్లు నియమనిష్టలతో పారాయణ చేసి, ఆ శ్లోకాల నిగూఢ అర్థాన్ని సంపూర్ణంగా అవగాహన చేసుకున్నారు. ఆంధ్ర భాషలో రామాయణానికి యథామూలాలు లేవని గ్రహించి, పూర్తి అర్థంతో కూడిన ప్రామాణిక రామాయణం తెలుగులో ఉండాలని భావించి, దాదాపు ఎనిమిది సంవత్సరాలు దీక్ష పూని, శ్రీమద్రామాయణాన్ని ఆంధ్రీకరించారు. ఆ తర్వాత "మందరం" పేరుతో ప్రతి శ్లోకానికి ఒక పద్యం వంతున 24000 పద్యాలు, ప్రతిపదార్థం, తాత్పర్యం, నానార్థాలు వివరణాత్మకంగా విశదీకరిస్తూ పండిత పామరులు ప్రశంసించేలా, 'నభూతో నభవిష్యతి' అన్న చందాన ఒక విజ్ఞాన సర్వస్వాన్ని తెలుగు సాహితీ లోకానికి అందించారు.

'మందరం' సంపూర్ణ రామాయణాన్ని 1934 జ్యేష్ఠ శుద్ధ ద్వాదశి నాడు క్రిక్కిరిసిన భక్తుల సమక్షంలో ఒంటిమిట్ట శ్రీ కోదండ రామ స్వామి పాద పద్మాలకు తన ఫౌంటెన్ కలం తో పాటు సమర్పించారు.బళ్ళారి రాఘవ అధ్యక్షతన జరిగిన ఆ నాటి సభలో మహా

పండితులు ఆయనకు "ఆంధ్ర వాల్మీకి" అని బిరుదు ప్రదానం చేశారు.

ఒంటిమిట్టలోని రామాలయానికి దాతలు ఇచ్చిన వందలాది ఎకరాలు అన్యాక్రాంతం కాగా, రామునికి నైవేద్యం కరవైన స్థితి దాపురించినపుడు జీర్ణ దశకు చేరుకున్న కోదండ రామాలయ పునరుద్ధరణకు కంకణం కట్టుకుని, టెంకాయ చిప్పను చేత పట్టుకుని,ఆంధ్ర దేశంలోని ఊరూరా తిరిగి బిచ్చమెత్తి, ఆ ధనంతో రామాలయాన్ని పునరుద్ధరించిన తపోధనుడు వాసుదాసు. 'శ్రీరామ భిక్షాం దేహి' అంటూ ఎలుగెత్తి ఎండనక, వాననక కాలినడకన తిరిగి దానంగా పొందిన ధనాన్ని తన చేత్తో కూడా తాకకుండా అంతా శ్రీ రామ కైంకర్యానికే సమర్పించిన నిజ భక్తుడు వాసుదాసు.

"ఆంధ్రవాల్మీకి హస్తంబునందు నిలిచి రూప్యములు వేనవేలుగా ప్రోగుచేసి దమ్మిడైనను వానిలో దాచుకొనక ధరణిజాపతికర్పించి ధన్యవైతి కర్మగుణపణిముల కుప్ప! టెంకాయచిప్ప! "

ఇలాంటి వంద పద్యాలతో టెంకాయ చిప్ప శతకాన్ని రచించి రాముడికి సమర్పించారు.

విరాళాల ద్వారా సేకరించిన నిధితో 1923 లో మొదలుపెట్టి దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాల పాటు ఆలయ విమాన గోపుర పునరుద్ధరణ, నూతన రథం ఏర్పాటుతో సహా అనేక పునర్నిర్మాణం పనులు చేయించిన రామభక్త శిఖామణి వాసుదాసు.108 కాసుల మాల, మంగళ సూత్రాల హారం, ఉత్సవ మూర్తులకు బంగారు కిరీటాలు, వెండి ఆభరణాలు చేయించి స్వామికి అర్పించారు. ఒంటిమిట్టలో ఒక భవనాన్ని, కడపలో తన నివాసాన్ని, మద్రాసు తిరువళిక్కేణిలోని శ్రీరామ జయమందిరాన్ని ఒంటిమిట్ట కోదండరామునికి అర్పించి "ఒంటిమిట్ట రామదాసు"గా చరిత్రలో నిలిచిపోయారు వాసుదాసు.

పదవీ విరమణ చేసిన అనంతరం, తన జీవితమంతా ఆధ్యాత్మిక మార్గంలోనే గడిపారాయన. భోగమయ జీవితాన్ని త్యజించి, గోచీ ధరించి రాముని కోసం ఒంటిమిట్టలో ఏళ్ల తరబడి తపస్సు చేశారు. కొందరు స్వార్థపరులు ఆయనను అవమానించి, ఊరిలో నిలువలేని పరిస్థితి కల్పిస్తే, తెనాలి దగ్గర అంగలకుదురులో కోదండ రామ సేవక ధర్మ సమాజం స్థాపించి అక్కడే జీవనం గడిపేవారు.

రామానుగ్రహంతో అసమాన పాండిత్యాన్ని స్వంతం చేసుకుని, "సంపూర్ణ రామాయణం"తో పాటు "శ్రీకృష్ణ లీలామృతము", "ద్విపద భగవద్గీత", "సులభ వ్యాకరణము", "శ్రీ రామనుతి", "గాయత్రీ రామాయణం", "పోతన నికేతన చర్చ", "ఆంధ్ర విజయము", "శ్రీరామావతార తత్వములు" వంటి ఎన్నో లెక్కకు మిక్కిలిగా రచనలు చేసి తెలుగు సాహిత్యాన్ని సుసంపన్నం చేశారు. రామ సేవలో తన యావత్ జీవితాన్ని ధార పోసిన వాసుదాసు 1936, ఆగస్ట్ 1 వ తేదీన శ్రీరాముని చెంతకు చేరుకున్నారు.

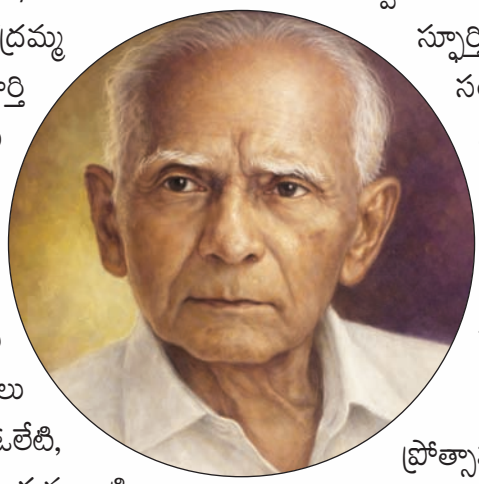
తెనాలి సమీపంలోని అంగలకుదురులో వాసుదాసాశ్రమంలో వాసుదాసు మొదలుపెట్టిన గురుపరంపర నేటికీ కొనసాగుతోంది. వాసుదాసు ఉపయోగించిన వస్తువులు, రామ సేవకి ఉపయోగించిన టెంకాయచిప్ప ఇక్కడ దర్శించవచ్చు. వాసుదాసు రచనలు కూడా ఇక్కడ లభ్యమవుతాయి.వాసుదాసు జీవించి ఉన్న కాలంలో స్వయంగా వాసుదాసు సంపాదకత్వంలో వెలువడిన "భక్తి సంజీవని" ఆధ్యాత్మిక మాస పత్రిక నేటికీ అంగలకుదురు నుంచి నిరాటంకంగా వెలువడుతుండడం హర్షణీయం.

కాలం మారింది. నేటి తరానికి వాసుదాసు ఎవరో కూడా తెలియని పరిస్థితి గోచరిస్తోంది. ఒంటిమిట్ట దేవాలయ పునరుద్ధరణకు సర్వస్వం త్యాగం చేసి ఈనాటికీ దర్శనీయంగా దిద్దితీర్చిన వాసుదాసు త్యాగాన్ని, అసమాన పాండితీ ప్రకర్షతో అగణితంగా వాసుదాసు సృజించిన సాహిత్యాన్ని గుర్తు చేసుకునేవారే కరువయ్యారు. రామసేవలో తన జీవితాన్ని కృతార్థం చేసుకున్న వాసుదాసు జీవితాన్ని పాఠ్యాంశంగా ఉంచడంలోనూ, ఆయన తెలుగు జాతికి అందించిన వాఙ్మయాన్ని ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకురావడంలోనూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నిర్వహించవలసిన పాత్ర ఎంతైనా ఉంది.

గానకళా కిరీటి మునుగంటి

మునుగంటి వెంకటరావు

పార్థివనామ సంవత్సరంలో 25/3/1925 న మునుగంటి వెంకటరావు, సుభద్రమ్మ దంపతులకు మునుగంటి శ్రీరామమూర్తి కాకినాడలో జన్మించారు. మునుగంటి శ్రీరామమూర్తి వంశీయులందరూ కర్ణాటక సంగీత రంగాన దిగ్గజులైన విద్వాంసులు. తాతగారు శ్రీరాములు పంతులుగారు త్యాగరాజ పరంపరకు చెందిన వారు. తండ్రి వెంకటరావు పంతులు 'గాయక సామ్రాట్' బిరుదాంకితులు. ఓలేటి, సీత-అనసూయ, శంకరశాస్త్రి, తారకం, బుచ్చన్న శాస్త్రి వీరి శిష్యులలో కొందరు.

శ్రీరామమూర్తి తన కళాశాల రోజులలోనే 'అరుణ' అనే లిఖిత పత్రిక నడిపారు.మన వారే అయిన ఆవంత్స సోమసుందర్ కూడా ఇందులో తొలి కవితలు వెలయించారు. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం జిల్లా స్టూడెంట్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు గా పనిచేశారు. ఈనాటి నాయకుల్లో చాల మంది ఆనాడు మునుగంటి వారికి వాలంటీర్లు. గాంధీ మహాశయుని యాత్రలో భాగంగా విశాఖ వరకు వారికి రక్షణగా ప్రయాణించారు.

మునుగంటి సంఘసేవాతత్పరత బలీయమైనది. తన ఇరవైయ్యవయేట "సంగీతవిద్వత్సభ "అనే నెలవారీ సభను ఏర్పాటు చేసి 70 సంవత్సరాలు సంస్థాపక కార్యదర్శిగా సేవలందించారు. సంఘ సేవలో భాగంగా అప్పటి పేరొందిన ఎమ్మెల్యే సి.వి.కె.రావు ప్రోద్బలంతో పల్లె ప్రజల వార్డులో కౌన్సిలర్ గా ఎన్నికయి అపారమైన సేవచేశారు.ఆ వార్డులలోని జనం న్యాయంకోసం, తీర్పు కోసం మునుగంటివారినే నమ్మేవారు. కాకినాడలో గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘ స్థాపనకోసం, సేవల విస్తరణ కోసం, సంఘీయుల ఆర్థిక సమస్యలను తీర్చడం కోసం ఎంతో కృషి చేశారు, లబ్ధప్రతిష్టలను గుర్తించి సన్మానించి అనేక సాంకృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. వీరు ప్రారంభించిన సేవల స్ఫూర్తితో దేశంలో అనేక చోట్ల ప్రాంతీయ సంఘాలు సేవలు ప్రారంభించాయి. వీరు నిర్వహించిన వివాహ వేదికల వల్ల సంఖ్యాపరంగా చెప్పదగ్గ వివాహాలు అయ్యాయి. సభ్యులు బాధ్యత పడి వివాహాలు కుదిర్చిన సందర్భాలూ వున్నాయి.

1962 లో సంగీత కళా ప్రోత్సాహం కోసం దేశంలోనే తొలిసారిగా 'గానకళ' అనే మాసపత్రికను ప్రారంభించి తన చరమ దశవరకు నడిపారు. నేటికీ అది ప్రచురితమవుతోంది. ఆయన స్థాపించిన ఉచిత సంగీత పాఠశాలతో కూడిన సంగీత సభ 'శ్రీరామ సమాజం' 132వ సంవత్సరంలోకి అడుగు పెట్టింది. ఆకాశవాణి విజయవాడ,విశాఖ కేంద్రాలలో వారు లోకల్ ఆడిషన్ బోర్డ్ మెంబరు గా సేవలందించారు. రేట్ పేయర్స్ అసోసయేషన్,రైల్వే పాసింజర్స్ అసోసియేషన్, ప్రెస్ క్లబ్,మహర్షి సాంబమూర్తి వికలాంగ సంక్షేమ సంస్థ వంటి సంస్థల స్థాపనలో మునుగంటి సహకారం అందించారు. కాకినాడ-చెన్నై "సర్కార్ ఎక్స్ ప్రెస్" రైలును పాత్రికేయులు ఎస్.ఎస్.కృష్ణాజీ తో పాటు ప్రారంభించారు. బహుళ ప్రజాదరణ పొందిన వారిరచన 'జీవన యానం' పద్మవిభూషణ్ శ్రీ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణ చేతుల మీదుగా హైదరాబాద్ లోనే ఓ భవ్య సమారోహంలో ఆవిష్కృతమైంది.

వయోభారం మీద పడినా మనోబలంతో ముందుకు నడచిన మునుగంటి తన 90 వ యేట జనవరినెల పన్నెండున 2015 లో అనాయాస మరణం పొందారు.2025 ఏప్రియల్ నెల 4,5,6 తారీకులలో మూడురోజుల పాటు కాకినాడ లో వారి శతజయంతిని కుమారులు ఘనంగా నిర్వహించగా సంగీత లోకం ఘన నివాళి అర్పించింది.

ధ్వన్యాలోక జ్యోతి సీత-సత్యవతి

-అవసరాల వేంకటరావు

పున్నమరాజు సీత, సత్యవతి అన్నదమ్ముల బిడ్డలు. పున్నమరాజు దాసయ్యపంతులు-సత్యవతి దంపతుల పుత్రిక సీత. పున్నమరాజు రాఘవరావు-రామచంద్రం దంపతుల పుత్రిక సత్యవతి. వివాహాల అనంతరం ఇద్దరూ 'అవసరాల సీత-సత్యవతి' గా మారారు. సంగీతం వీరిద్దరినీ సన్నిహితుల్ని చేసింది

అనేకమంది ఉద్దండులూ, నిబద్ధత కలిగిన గురువుల వద్ద సంగీత సాధన చేశారు. శ్రీ వింజమూరి సత్యనారాయణ గారు వీరి చివరి గురువు. ఈయన కుటుంబ కారణాల రీత్యా ఉత్తర ప్రాంతాలకి వెళ్లిపోయారు. వారు వెళ్ళే ముందు, వీరికి దాదాపు రెండు సంవత్సరాలు ప్రత్యేక సంగీత శిక్షణ ఇచ్చారు. అందులో భాగంగా, లలిత సంగీతం లో పాటకు బాణీ కట్టడం, సాహిత్యాన్ని బట్టి స్వరాన్ని సమకూర్చడం, పాట అందంగా తయారుకావడానికి కావలసిన ఇతర ప్రత్యేకతలను కూర్చడం నేర్పించారు.

వీరు సంగీత ప్రస్థానం వారి ఎనిమిదవ ఏట మొదలై, పన్నెండవ ఏట 'ఆకాశవాణి' విజయవాడ కేంద్రం లో ఆడిషన్ ఎంపిక కావడంతో వడి పెరిగింది. నిబంధనల ప్రకారం ఆడిషన్ కు కావలసిన కనీస వయస్సు పదహారు సంవత్సరాలు. కానీ, వీరి పాట విని, అప్పటి విజయవాడ కేంద్రం ప్రోగ్రాం ఎగ్జిక్యూటివ్ శ్రీ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణ, స్టేషన్ డైరెక్టర్ శ్రీ బాలాంత్రపు రజనీకాంతరావు గార్లు వీరికి ప్రత్యేక అర్హత ఇచ్చి ఎంపిక చేశారు.

అక్కడ నుండి ఆకాశవాణి విజయవాడ కేంద్రం నుండి నెలకు కనీసం రెండుసార్లు లలిత సంగీతం లైవ్ లో పాడేవారు. అనేకసార్లు జాతీయ కార్యక్రమాలకి ఢిల్లీ వెళ్ళేవారు. తరువాత ఆకాశవాణి విశాఖపట్నం కేంద్రం ప్రారంభం చేయడంతో అక్కడనించి పాడేవారు.

విజయవాడ ఆకాశవాణి కేంద్రంలో పాడుతున్న రోజులలో వారికి అనేక అవకాశాలు వచ్చాయి. అందులో ముఖ్యమైనవి, ఆకాశవాణి స్టేషన్ ఆర్టిస్ట్ గా ఎంపిక, 'ఏ' గ్రేడ్ కళాకారులుగా ఎంపిక, విజయవాడ సంగీత కళాశాలలో అధ్యాపకులుగా ఎంపిక. కుటుంబ బాధ్యతలు, పిల్లల భవిష్యత్తుకు పెద్దపీట వేసి ఆ అవకాశాల్ని వదులుకున్నారు. వారి సంగీతజ్ఞానాన్ని పిల్లలు అందిపుచ్చుకున్నారు. సీత గారి రెండవ కుమారుడు శేషగిరిరావు, సత్యవతిగారి రెండవ కుమార్తె పొనుగుపాటి లక్ష్మి, రెండవ కుమారుడు అవసరాల రాఘవరావు, సంగీతంలో ప్రావీణ్యం సంపాదించిన ఆకాశవాణి కళాకారులు. పొనుగుపాటి లక్ష్మి సంగీత గురువుగా, రాఘవరావు గాయకుడిగా సంగీత సేవ కొనసాగిస్తున్నారు.

పన్నెండవ ఏటనే ప్రారంభమైన సీత-సత్యవతిల సంగీత ప్రస్థానం దాదాపు నలభై ఆరు సంవత్సరాలు నిరాటంకంగా సాగింది. అనారోగ్య కారణాల రీత్యా సంగీతానికి దూరమైన వారివురూ స్వర్గస్తులయ్యారు.

బహుముఖ కళాతృష్ణ

భానుమతి - రామకృష్ణ

- డా. బచ్చు ఎన్ వి పార్థసారథి

తెలుగు చలనచిత్ర చరిత్రలో తమ జీవితాన్నే ఒక సృజనాత్మక ఉద్యమంగా మలచి తరతరాలకు మార్గ దర్శకులైన కళాకారులు భానుమతి-రామకృష్ణ దంపతులు. ఒకరు కళకు ప్రతిరూపం అయితే, మరొకరు ఆ కళకు బలమైన పునాది. ఒకరు తెరపై వెలుగులు విరజిమ్మితే, మరొకరు తెరవెనుక ఆ వెలుగులకు దారిచూపిన నిర్మాత.

1925 సెప్టెంబర్ 7 న జన్మించిన భానుమతి, 1939 లో 'వరవిక్రయం' చిత్రంతో తెలుగు సినీరంగంలో అడుగుపెట్టారు. బాల్యవివాహం వంటి సామాజిక సమస్యను ప్రతిబింబించే కాళింది పాత్రలో ఆమె నటన అప్పుడే ప్రేక్షకుల దృష్టిని ఆకర్షించింది. ఆ తరువాత వెనుదిరిగి చూడాల్సిన అవసరం ఆమెకు రాలేదు.నటిగా, గాయనిగా, సంగీత దర్శకురాలిగా, రచయిత్రిగా, నిర్మాతగా, దర్శకురాలిగా, విద్యావేత్తగా భానుమతి అసాధారణ ప్రతిభ కలిగిన బహుముఖ ప్రజ్ఞా ప్రభాసి. కర్ణాటక, హిందుస్తానీ సంగీతాల్లో సమాన పాండిత్యం సంపాదించి, తన గానంతో లక్షలాది మంది హృదయాలను గెలుచుకున్నారు. మద్రాస్ ప్రభుత్వ సంగీత కళాశాలకు ప్రిన్సిపాల్, డైరెక్టర్‌గా సేవలందించడం ఆమె సంగీత నైపుణ్యానికి నిదర్శనం.

1953 లో తెలుగు, తమిళ, హిందీ భాషల్లో ఏకకాలంలో నిర్మితమైన 'చండీరాణి' చిత్రం ద్వారా సినీ చరిత్రలో తొలి మహిళా దర్శకురాలిగా నిలిచారు. కథారచన, ద్విపాత్రాభినయం, మూడు భాషల్లో పాటలు పాడడం వంటి అన్ని బాధ్యతలను ఏకకాలంలో సమర్థంగా నిర్వహించడం భారతీయ సినీ చరిత్రలోనే అరుదైన ఘట్టం.

సాహిత్యరంగంలోనూ భానుమతి తనదైన ముద్ర వేశారు. ఆమె ఆత్మకథ 'నాలో నేను' తెలుగు సాహిత్యంలో విశిష్ట స్థానం పొందింది. 'అత్తగారి కథలు' వంటి రచనలు ఆమె హాస్యచతురతను, లోకానుభవాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. సాహిత్య అకాడమీ, లలిత కళా అకాడమీలతో అనుబంధం కలిగి సాహిత్య,సాంస్కృతిక రంగాలకు సేవలందించారు.

పద్మశ్రీ, పద్మభూషణ్, రఘుపతి వెంకయ్య అవార్డు వంటి గౌరవాలు భానుమతి ప్రతిభకు లభించిన అధికారిక గుర్తింపులు మాత్రమే. నిజమైన గౌరవం ఆమె సృష్టించిన కళా వారసత్వం. నేటికీ ఆమె పాటలు వినిపిస్తాయి, ఆమె పాత్రలు గుర్తుకు వస్తాయి, ఆమె రచనలు చదివిస్తాయి.

ఈ మహనీయురాలి వెనుక నిలిచిన నిశ్శబ్ద శక్తి పలువాయి రామకృష్ణ. 1918 అక్టోబర్ 12 న జన్మించిన ఆయన, దర్శకుడిగా, నిర్మాతగా, నిర్వాహకుడిగా తెలుగు సినీరంగానికి విలువైన సేవలందించారు. 1943 లో భానుమతిని ప్రేమ వివాహం చేసుకున్న రామకృష్ణ జీవితాంతం ఆమె సృజనాత్మక ప్రయాణానికి అండగా నిలిచారు. 1947లో భర్త రామకృష్ణతో కలిసి, కుమారుడు భరణి పేరుతో 'భరణి ఫిలిమ్స్' ను స్థాపించడం భానుమతి జీవితంలో మరో కీలక ఘట్టం. 1950 లో వీరు ప్రారంభించిన భరణి స్టూడియోస్ దక్షిణ భారత సినీ నిర్మాణ రంగంలో ప్రత్యేక గుర్తింపు సంపాదించింది.

రామకృష్ణ రూపొందించిన 'చక్రపాణి', 'విప్రనారాయణ', 'బాటసారి', 'గృహలక్ష్మి' వంటి చిత్రాలు సాంకేతిక నాణ్యతకు, ఉత్తమ విలువలకు ప్రతీకలుగా తెలుగు సినీ చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయాయి. అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, నందమూరి తారక రామారావు, జగ్గయ్య వంటి మహానటుల చిత్రాలకు ప్రారంభ దశలోనే దర్శకత్వం వహించిన ఘనత రామకృష్ణ గారిది.

భానుమతి-రామకృష్ణ దంపతుల భాగస్వామ్యం కళాత్మక సమన్వయానికి అపూర్వ ఉదాహరణ. ఒకరి ప్రతిభను మరొకరు గౌరవిస్తూ, ప్రోత్సహిస్తూ, కలిసి ఒక సృజనాత్మక సామ్రాజ్యాన్ని నిర్మించారు. వ్యక్తిగత విజయాలను దాటి సంప్రదాయాన్ని, స్ఫూర్తిని ముందుతరాలకు అందించారు. ఏదో ఒక రంగంలో విజయం సాధించడం గొప్ప విషయం, కానీ అనేక రంగాల్లో శిఖరాగ్రాలను అధిరోహించిన భానుమతి - రామకృష్ణల బహుముఖ కళా తృష్ణ భావి తరాలకు స్ఫూర్తి దీప్తి.

ఆయన కలం వజ్రాయుధం

-పున్నమరాజు

ఆయన అక్షరం ఆవేదనను పలికించింది, ఆయన కవిత్వం అన్యాయంపై ఆగ్రహాన్ని వ్యక్తం చేసింది, ఆయన జీవితం సాహిత్యం సమాజానికి ఎలా సేవ చేయాలో చూపించింది. కవిత్వాన్ని కేవలం భావవ్యక్తీకరణ సాధనంగా కాకుండా, సామాజిక మార్పుకు ఆయుధంగా మలిచిన ఆ కవి ఆవంత్స సోమసుందర్!

ఆవంత్స సోమసుందర్ 1924 నవంబర్ 18 న తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని శంఖవరం గ్రామంలో కాళ్ళూరి సూర్యప్రకాశరావు, వెంకాయమ్మ దంపతులకు జన్మించారు. ఆయన తన పినతల్లి ఆవంత్స వెంకాయమ్మకు దత్తతగా వెళ్లడంతో కాళ్ళూరి అనే ఇంటిపేరు ఆవంత్సగా మారింది. చిన్న వయస్సులోనే పోతన భాగవతం, కృష్ణశతకం వంటి గ్రంథాలను అభ్యసించి సాహిత్యాభిరుచిని పెంపొందించుకున్నారు. పిఠాపురంలో విద్యనభ్యసించి, కాకినాడ పి.ఆర్. కళాశాలలో ఉన్నత విద్య పూర్తిచేశారు. యువకుడిగా భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో, 1942 "క్విట్ ఇండియా" ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. అనంతరం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి ఆకర్షితులై ప్రజా సమస్యలపై పోరాటాల్లో చురుగ్గా పాల్గొని, జైలు జీవితం కూడా అనుభవించారు. ఈ అనుభవాలే ఆయన సాహిత్యానికి సామాజిక స్పృహను, పోరాట పటిమను అందించాయి.

ఆవంత్స సోమసుందర్ రచనలలో అత్యంత ప్రసిద్ధి చెందినది "వజ్రాయుధం". "శ్రీ శ్రీ మహాప్రస్థానం" తర్వాత తెలుగు అభ్యుదయ కవిత్వంలో విశేష ప్రాధాన్యం పొందిన గ్రంథాలలో ఒకటిగా విమర్శకులు పేర్కొనే "'వజ్రాయుధం" ద్వారా తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం, నిజాం నిరంకుశ పాలన, సామాజిక అసమానతలు వంటి అంశాలపై ఘాటైన స్వరం వినిపించారు. సోమసుందర్ కేవలం కవి మాత్రమే కాదు. కథకుడు, నవలా రచయిత, నాటకకర్త, విమర్శకుడు, అనువాదకుడు, సంపాదకుడు కూడా. ఆరు దశాబ్దాలకు పైగా సాగిన సాహిత్య జీవితంలో వందకు పైగా గ్రంథాలను రచించారు. "కాహళి", "రక్తాక్షి", "గోదావరి జలప్రళయం" వంటి రచనలు ఆయన సృజనాత్మక వైవిధ్యానికి నిదర్శనాలు.

సోవియట్ ల్యాండ్ నెహ్రూ అవార్డు, రాజాలక్ష్మి ఫౌండేషన్ అవార్డు, పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రతిభా పురస్కారం, గౌరవ డాక్టరేట్, కళారత్న పురస్కారం, ఎన్టీఆర్ జాతీయ సాహితీ పురస్కారం వంటివి సోమసుందర్ సాహిత్య సేవలకు లభించిన పురస్కారాల్లో కొన్ని.

తనకు నచ్చిన మంచి రచనలను ప్రోత్సహించడంలోను, సమాజానికి హాని చేసే భావజాలాలను విమర్శించడంలోను సోమసుందర్ ఎప్పుడూ వెనుకడుగు వేయలేదు. అనేకమంది యువ రచయితలను ప్రోత్సహించి, వారి రచనలను ప్రచురించేందుకు కృషి చేశారు. ప్రజల కోసం అక్షరాలను అస్త్రాలుగా మలిచిన ఆ అక్షర యోధుడు 2016 ఆగస్టు 12 న పరమపదించారు. ఆయన భౌతికంగా దూరమైనా, ఆయన అక్షరాలు ఇంకా ప్రజల మధ్య జీవిస్తూనే ఉన్నాయి.

బాలల ప్రపంచానికి వెలుగునిచ్చిన జ్ఞాన దంపతి

రేడియో అన్నయ్య రేడియో అక్కయ్య

పున్నమరాజు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో బాలల సాహిత్యం, రేడియో కార్యక్రమాలు, బాలల సంఘాల చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయిన జంట న్యాయపతి రాఘవరావు, న్యాయపతి కామేశ్వరి. రేడియో అభిమానులు ప్రేమగా "రేడియో అన్నయ్య – రేడియో అక్కయ్య" అని పిలుచుకునే ఈ దంపతి జీవితం తెలుగు బాలల సాంస్కృతిక వికాసానికి అంకితమైన ఒక ఉద్యమం.

న్యాయపతి రాఘవరావు గారు 1905 ఏప్రిల్ 13న ఒరిస్సాలోని బరంపురంలో జన్మించారు. ఆయన తండ్రి న్యాయపతి రామానుజస్వామి ప్రముఖ న్యాయవాది. బాల్యం నుంచే కథలు చెప్పడం, నటించడం, పిల్లలతో మమేకమవడం ఆయనకు ఇష్టం. పాఠశాలలో వక్తృత్వ పోటీల్లో, కథల పోటీల్లో ఎప్పుడూ ప్రథమ బహుమతులు సాధించేవారు.

కామేశ్వరి గారు 1908లో విజయనగరంలో జన్మించారు. ఆమె తండ్రి జగన్నాధదాసు. పండితుల కుటుంబంలో పుట్టిన ఆమె ప్రాథమిక విద్య అనంతరం విశాఖపట్నంలోని క్వీన్ మేరీ బాలికల ఉన్నత పాఠశాలలో చదివి, 1932లో మహారాజా కళాశాల నుండి బి.ఎ. డిగ్రీ పూర్తి చేశారు. ఆ కాలంలో డిగ్రీ పొందిన తొలి మహిళగా తెలుగు మహిళా విద్యా చరిత్రలో ఒక మైలురాయిగా నిలిచారు.

1934లో వీరి వివాహం జరిగింది. కామేశ్వరి గారు మద్రాసులోని వెల్లింగ్టన్ టీచర్ ట్రైనింగ్ కాలేజీలో ఉపాధ్యాయ శిక్షణ పూర్తి చేశారు. రాఘవరావు గారు 'ది హిందూ' పత్రికలో విలేఖరిగా పనిచేసి, తరువాత ఆకాశవాణిలో చేరారు. ఇద్దరి అభిప్రాయాలు, ఆసక్తులు మమేకమవడంతో వీరి జీవితం ఒక సృజనాత్మక యాత్రగా మారింది.

1933లో దుర్గాబాయి దేశముఖ్ ఆధ్వర్యంలో మద్రాసు రేడియోలో పిల్లల కార్యక్రమాలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ కార్యక్రమాల నిర్వహణ బాధ్యత రాఘవరావు, కామేశ్వరి దంపతులకు అప్పగించబడింది. తెలుగు పిల్లల కోసం ప్రతి ఆదివారం ప్రసారమయ్యేలా వీరు ప్రారంభించిన "ఆటవిడుపు" అనే కార్యక్రమం అపారమైన ఆదరణ పొందింది. "రారండోయ్ రారండోయ్ పిల్లల్లారా రారండోయ్.." అనే పిలుపుతో రేడియో అన్నయ్య పిల్లల మనసుల్లో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయారు. కామేశ్వరి గారు ఆయనకు అండగా నిలిచి, రేడియో అక్కయ్యగా ప్రసిద్ధి చెందారు.

ఈ జంట రేడియోను ఉద్యోగంగా కాకుండా ఒక ఉద్యమంగా భావించారు. పిల్లల సృజనాత్మకతను పెంపొందించేందుకు "బాలానందం" అనే కార్యక్రమం ప్రారంభించడంతో పాటు, 1940లో మద్రాసులో "బాలానంద సంఘం" అనే సంస్థను స్థాపించారు. 1956లో హైదరాబాదులో బాలానంద సంఘం శాఖ కూడా ప్రారంభమైంది.

రేడియో అన్నయ్య సృష్టించిన పాత్రల్లో మొద్దబ్బాయి, పొట్టిబావ, చిట్టిమరదలు, దొడ్డమ్మ వంటి పాత్రలు శ్రోతలను విశేషంగా ఆకట్టుకున్నాయి. ఆయన రచించిన దాదాపు పన్నెండు వందలకు పైగా హాస్య, గమ్మత్తు, చిట్టి నాటికలను పిల్లలతో ప్రదర్శింపజేశారు. ఆయన వ్రాసిన "బూరెల మూకుడు", "కొంటె కిష్టయ్య", "పిల్లలకే స్వరాజ్యం వస్తే", "చీమ కథ", "ఏనుగొచ్చిందేనుగు", "బడి గంట", "మడతకుర్చీ", "రామూ సోమూ", "పిల్లల దొంగ" వంటి నాటికలు తెలుగు బాల సాహిత్యంలో చిరస్థాయిగా నిలిచాయి.

రాఘవరావు గారు పిల్లల కోసం "బాల" పత్రికను 1945లో ప్రారంభించారు. అంతవరకు పిల్లలకంటూ ప్రత్యేక పత్రిక లేకపోవడంతో ఇది ఒక కొత్త దారిని చూపింది. ఈ పత్రిక ద్వారా ఆయన బాల సాహిత్యంలో అనేక ప్రయోగాలు చేశారు. కామేశ్వరి గారు గ్రామీణ మహిళల కోసం 50 మహిళా సంఘాలను ప్రారంభించి, మహిళా విద్యా, సామాజిక చైతన్యానికి దారి చూపించారు. వీరిద్దరూ కలిసి బాలానంద సంఘాన్ని బలపరిచారు.

వీరు స్థాపించిన బాలానంద సంఘం ఆధారంగా తరువాత జవహర్ బాలభవన్ (1966), ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల అకాడమీ (1976) వంటి సంస్థలు ఏర్పడ్డాయి. సంగీతం, నాట్యం, నాటకం, మేజిక్, హిప్నాటిజం వంటి రంగాల్లో శిక్షణ ఇచ్చి వేలాది పిల్లలకు వేదిక కల్పించారు.

సంతానం లేకపోయినా, తమ ఆస్తిని తెలుగు బాలబాలికలకే ధారాదత్తం చేసి, బాలల కళాకౌశలానికి ప్రోత్సాహం అందించే వేదికగా ప్రభుత్వ బాలల అకాడమీ రూపకల్పనకు మార్గం చూపారు. 'పిల్లల ఆటపాటలకు, సహజమైన కళాకౌశలానికి వేదిక ఉండాలి' అనే వీరి సదాశయం నేటికీ ఆ సంస్థల ద్వారా నెరవేరుతోంది.

ఈ దంపతుల కృషి వల్ల బాలల ఆటపాటలు, సృజనాత్మకత, విద్యా వికాసం కొత్త దారులు చూసింది. రేడియోలో ప్రారంభమైన వారి స్వరం, బాల పత్రిక ద్వారా విస్తరించిన వారి ఆలోచనలు, బాలానంద సంఘాల ద్వారా నిర్మించిన వేదికలు ఇవన్నీ కలసి తెలుగు బాలల భవిష్యత్తుకు వెలుగునిచ్చిన శాశ్వత జ్యోతి అయ్యాయి.

రేడియో అక్కయ్య కామేశ్వరి గారు 1980 అక్టోబరు 23న, రేడియో అన్నయ్య రాఘవరావు గారు 1984 ఫిబ్రవరి 24న ఆకాశవాణిలో లీనమయ్యారు.

మంగు - వద్దిరాజు - పొణుగుపాటి
గోల్కొండ వ్యాపారుల వెల్ఫేర్ చారిటబుల్ ట్రస్ట్
విశాఖపట్నం (రిజిస్టర్డ్ నెం. 27/19)

శుభాకాంక్షలు

చైర్ పర్సన్స్

శ్రీ మంగు శేషగిరిరావు, రిటైర్డ్ ఆర్డీవో

శ్రీమతి మంగు సుశీల

10-122, సాయి దుర్గానగర్, ఆర్.ఆర్.వి.పురం,

విశాఖపట్నం, ఫోన్: 89783 73338

హాస్యపు హరివిల్లుకి హేతువాద రంగులద్దిన అక్షరశిల్పి - అవసరాల

పున్నమరాజు

తెలుగు కథా, నవలా సాహిత్యంలో నవ్విస్తూ ఆలోచింపజేసిన రచయితలు కొందరే. ఆ అరుదైన కోవకు చెందిన సాహితీవేత్త అవసరాల రామకృష్ణారావు. హాస్యాన్ని హేతువాదానికి వారధిగా, చమత్కారాన్ని చైతన్యానికి సారథిగా మలిచిన రచయితగా ఆయన విశిష్ట గుర్తింపు పొందారు. అవసరాల రచనలు పాఠకుల పెదవులపై చిరునవ్వులు పూయిస్తూనే, మనసుల్లో అనేక ప్రశ్నలను రేకెత్తించి ఆలోచనలకు పదును పెడతాయి.

1931 డిసెంబరు 21న చెన్నైలో జన్మించిన రామకృష్ణారావు గారి మూలాలు తూర్పుగోదావరి జిల్లా తునితో ముడిపడి ఉన్నాయి. డిప్యూటీ కలెక్టర్ గా బాధ్యతలు నిర్వర్తించిన తండ్రి అవసరాల జగన్నాథరావు పంతులుగారు సాహితీ ప్రియులు. రామకృష్ణారావు గారి విద్యాభ్యాస అనంతరం తునిలోని ఎస్.ఆర్. ఉన్నత పాఠశాలలో గణితం, సైన్స్ ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేశారు. తరువాత ఆంగ్ల సాహిత్యంలో ఎం.ఏ. పూర్తి చేసి, ఒడిశాలో ఇంగ్లీషు రీడర్‌గా, విశాఖపట్నంలో ఇంగ్లీషు లెక్చరర్‌గా సేవలందించారు. అనంతరం ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం నుండి ప్రముఖ రచయిత జార్జ్ ఆర్వెల్‌పై పీహెచ్.డి. సాధించారు.

రచయితగా ఆయన ప్రయాణం ఎంతో చిన్న వయస్సులోనే ప్రారంభమైంది. 1947లో, కేవలం పదహారేళ్ల వయస్సులో, చందమామ పత్రిక తొలి సంచికకు "పొట్టి పిచిక కథ"ను పంపడం ద్వారా సాహిత్య రంగంలో అడుగుపెట్టారు. ఆ చిన్న అడుగు తరువాతి ఆరు దశాబ్దాలకు పైగా కొనసాగిన మహా సాహిత్య యాత్రగా మారింది. ఆయన రచనా ప్రస్థానంలో 600 కు పైగా కథలు, 15 నవలలు, నాలుగు బాలల నవలలు రచించారు. కథ, నవల, నాటిక, గేయం, వ్యాసం, విజ్ఞాన రచన, హాస్యరచన ఇలా అన్ని ప్రక్రియల్లోనూ తనదైన ముద్ర వేశారు. ఆయన రచనల్లో కనిపించే చమత్కారం, విచిత్ర పదప్రయోగం, హేతుబద్ధమైన ఆలోచన పాఠకులను విశేషంగా ఆకట్టుకున్నాయి.

స్త్రీ విద్య, స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం, సామాజిక సమానత్వం వంటి అంశాలపై ఆయనకు ప్రత్యేక ఆసక్తి ఉండేది. సమాజంలో మహిళల స్థానం గురించి లోతైన ఆలోచనలను తన రచనల ద్వారా వ్యక్తం చేశారు. ఈ దృక్పథానికి ప్రతిబింబమే ఆయన ప్రసిద్ధ నవల "సంపెంగలూ-సన్నజాజులూ". స్త్రీ విముక్తి అవసరాన్ని చక్కగా ప్రతిపాదించిన ఈ నవల ఆయనకు విశేష ఖ్యాతిని తెచ్చిపెట్టింది.అవసరాల వారి రచనలు కేవలం వినోదానికి పరిమితం కాలేదు. మూఢనమ్మకాలను ప్రశ్నిస్తూ, అంధ విశ్వాసాలకు బదులుగా హేతువాదాన్ని ప్రోత్సహించాయి.

ఆయన స్వయంగా తన వ్యక్తిత్వాన్ని నాలుగు పంక్తుల్లో ఇలా ఆవిష్కరించారు:

In teaching? Non-stop fun!
In writing? Evergreen pun!
Even at seventy-one
I enjoy being two-in-one!

ఆయన రచించిన గ్రంథాలలో "మనం మనుష్యులం", "సహజీవన సౌభాగ్యం," "ఇంకానా అంతరాలు?", "అడుగో మావయ్య" "ఆ వెనకే మేరీ", "సంపెంగలూ-సన్నజాజులూ", "మేం చేసిన తప్పు మీరూ చేస్తారా?", "అది ప్రశ్న-ఇది జవాబు", "హెడ్‌మిస్ట్రెస్ హేమలత", "పేకముక్కలు", "అర్థమున్న కథలు", "రామచిలుక", "మోహనరాగం", "గణిత విశారద", "కేటూ-డూప్లికేటూ", "అంగ్రేజీ మేడీజీ" వంటి రచనలు ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోదగ్గవి.

పిల్లల్లో తార్కిక ఆలోచన పెంపొందించాలనే ఉద్దేశంతో ఆయన "మేథ-మీ-ట్రిక్స్" (మీథ్‌ష్టవ-ఎవ-ీతీఅఎనం) పేరుతో "బాలజ్యోతి" పత్రికలో దాదాపు పాతికేళ్ల పాటు ఒక విశిష్ట శీర్షిక నిర్వహించారు. గణిత సమస్యలను సరదాగా పరిష్కరించే ఈ వ్యాస పరంపర వేలాది మంది పిల్లల్లో విజ్ఞానాసక్తిని పెంచింది.

సాహిత్య రంగంలో ఆయన చేసిన సేవలకు అనేక పురస్కారాలు వరించాయి. "అర్థమున్న కథలు" కథా సంపుటికి 1969 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం లభించింది. 1994 లో తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం హాస్య రచయిత పురస్కారం, 1998 లో జ్యేష్ఠ లిటరరీ అవార్డు, 1999 లో కొలసాని చక్రపాణి అవార్డు, 2000 లో ఢిల్లీ తెలుగు అకాడమీ ఉగాది పురస్కారం, 2004 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తెలుగు వైభవం పురస్కారం అందజేశాయి.

పురస్కారాల కంటే పాఠకుల ప్రేమనే ఆయన ఎక్కువగా విలువైనదిగా భావించేవారు. తన రచనలన్నింటిలోనూ "పేకముక్కలు" కథా సంకలనమే తనకు అత్యంత సంతృప్తినిచ్చిన కృతిగా పేర్కొన్నారు. అయిదు దశాబ్దాల సాహిత్య అనుభవాన్ని, సమాజ పరిశీలనను, వ్యక్తిగత ఆత్మావలోకనాన్ని ఆ కథల్లో నిక్షిప్తం చేశానని ఆయన చెప్పేవారు.

2011 నవంబరు 28న హైదరాబాద్‌లో ఆయన కన్నుమూశారు. జీవితాంతం హేతువాదాన్ని ప్రబోధించిన ఆయన, మరణానంతరం కూడా సమాజానికి ఉపయోగపడాలని కోరుకుని తన శరీరాన్ని ఉస్మానియా వైద్య కళాశాలకు దానం చేయడం ఆయన వ్యక్తిత్వ విశాలతకు నిదర్శనం.

ఒక ఆంగ్ల పాత్రికేయుడు చెప్పిన All in one! Second to none! పంక్తులు ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని చక్కగా ఆవిష్కరిస్తాయి.

"చుట్టూ ఉన్న అస్తవ్యస్త ప్రపంచంలోంచి చాలా రుగ్మతల్ని వడబోసి - వాటిలోంచి 'సరదా'ని పిండిన రచయిత. ఆయన ఇబ్బందులు నాకు తెలుసు. చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచంలో ఒదగక తప్పని ఇరకాటాలూ తెలుసు. కానీ ప్రతి ఛాలెంజ్ నుంచి మొండిగా వెలుగు రేఖని చూడడం అలవాటు చేసుకున్న మనిషి. ఏదయినా మనస్సుకి నచ్చిన పనయితే పసిపిల్లాడిలాగ పొంగిపోయి పండగ చేసే మనిషి. తన జీవితంలో 'రచన'ని అద్భుతమైన ఆటవిడుపుని చేసుకున్న మనిషి. ఆయన రచనల్లో సాంద్రత వయస్సుతోపాటు చిక్కనయింది. తనకి నచ్చని విషయాల్ని కుండబద్దలు కొట్టేటట్టు చెప్పేవారు. నచ్చిన విషయమయితే పసివాడయిపోయేవారు. కొన్నిజ్ఞాపకాల ఊలుదారాలు అతి సున్నితంగా ఉంటాయి. అయితే ఆ కారణానికే అవి మన్నికగా మనల్ని పెనవేస్తాయి. అవసరాల - మనసులోపలి పొరల్ని అల్లుకున్న మన్నికయిన ఊలుదారం."

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

వాయులీన స్వరవిహారి అవసరాల కన్యాకుమారి

-పున్నమరాజు

సంప్రదాయాన్ని కాపాడుతూ నవీనతకు దారి చూపడం గొప్ప కళాకారుల లక్షణం. ఆ లక్షణానికి అవసరాల కన్యాకుమారి గారు సజీవ ఉదాహరణ. వయొలిన్‌ను ఒక వాద్యంగా మాత్రమే కాకుండా, భావాలకు అభివ్యక్తిగా, భక్తికి వాహనంగా మలచిన ప్రముఖ వాయులీన విద్వాంసురాలు అవసరాల కన్యాకుమారి. నాలుగు దశాబ్దాలకు పైగా సాగిన ఆమె సంగీత ప్రయాణం సాధన, సృజనాత్మకత, గురుభక్తి, సంప్రదాయ పరిరక్షణల సమ్మేళనమైన ఒక మహోన్నత జీవనగాథ.

కర్ణాటక సంగీత ప్రపంచంలో ఒక విశిష్ట శిఖరంగా ఎదిగిన కన్యాకుమారి గారికి సంగీతం వారసత్వంగా లభించింది. 1951లో విజయనగరంలో జన్మించిన కన్యాకుమారికి చిన్ననాటి నుంచే సంగీతంపై అపారమైన ఆసక్తి ఏర్పడింది. ఆమె తల్లిదండ్రులు అవసరాల రామరత్నం, జయలక్ష్మి ఆమె ప్రతిభను గుర్తించి సంగీత సాధనకు ప్రోత్సహించారు.ఇవటూరి విజయేశ్వరరావు, ఎం. చంద్రశేఖరన్, ఎం.ఎల్. వసంతకుమారి వంటి మహనీయుల సన్నిధిలో ఆమె సంగీత విద్యను అభ్యసించారు. ఆ శిక్షణ ఆమెకు కేవలం వయొలిన్ వాయించడం మాత్రమే నేర్పలేదు, సంగీతంలోని ఆత్మను దర్శించే దృష్టిని కూడా ప్రసాదించింది.

కన్యాకుమారి గారి వాయిద్యంలో భావం, భక్తి, నాదం, లయ సమపాళ్లలో మిళితమై ఉంటాయి. గాత్ర సంగీతంలోని సూక్ష్మమైన గమకాలను, భావవ్యక్తీకరణలను వయొలిన్‌పై అంతే సహజంగా పలికించే శైలి ఆమెకు ప్రత్యేకం.ఆమె వయొలిన్ తీగలపైనుంచి జాలువారే ప్రతి స్వరం శ్రోతల హృదయాలను స్పృశిస్తుంది. అందుకే దేశ విదేశాల్లోని సంగీతాభిమానులు ఆమెను అపారంగా ఆదరిస్తున్నారు.

సంగీతరంగంలో తన విశేషానుభవంతో ఆమె అనేక వినూత్న ప్రయోగాలు చేశారు. వయొలిన్, వీణ, నాదస్వరం సమ్మేళనంతో "వాద్య లహరి" ని సృష్టించారు. మూడు వయొలీన్లతో "త్రిశాయి సంగమం" రూపొందించారు. 25, 50, 75, 100 వయొలీన్లతో బృంద ప్రదర్శనలు నిర్వహించి సంగీత ప్రపంచాన్ని ఆశ్చర్యపరిచారు.తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి ఏడు కొండల పేర్లతో ఏడు కొత్త రాగాలను సృష్టించడం ఆమె సంగీత భక్తికి నిదర్శనం. 29 గంటల నిరవధిక వయొలిన్ మారథాన్ ప్రదర్శన ద్వారా ఆమె అంకితభావం ఎంత అపారమో ప్రపంచానికి చాటిచెప్పారు. ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాల్లో ఆమె శిష్య పరంపరకు చెందిన మూడు తరాల వయొలిన్ విద్వాంసులు కర్ణాటక సంగీతాన్ని ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఒక కళాకారిణి సాధించిన అత్యున్నత విజయాలలో ఇది ప్రత్యేకమైనది.

సంగీత కళానిధి బిరుదు పొందిన తొలి మహిళా వయొలిన్ విద్వాంసురాలిగా ఆమె చరిత్ర సృష్టించడంతో పాటు ఆమె ప్రతిభకు గుర్తింపుగా పద్మశ్రీ (2015), సంగీత కళానిధి (2016), సంగీత నాటక అకాడమీ పురస్కారం,కలైమామణి, ఉగాది పురస్కారం, టి.టి.కె. అవార్డు, సంగీత చూడామణి, సంగీత కళానిపుణ, అమెరికా మేరీల్యాండ్ గౌరవ పౌరసత్వం, లిమ్కా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ గుర్తింపు వంటి ఎన్నో ప్రతిష్టాత్మక పురస్కారాలు, గౌరవాలు అందుకున్నారు.

స్పర్శలో స్వరాలను సమ్మిళితంచేసి వయొలిన్‌ను వాద్యంగా కాక, వేదంగా ఆరాధించిన నాదయోగిని అవసరాల కన్యాకుమారి సంగీత సామ్రాజ్యంలో మరిన్ని ఉన్నత శిఖరాలు అధిరోహించాలని ఆశిద్దాం.

గాన కోకిల పులపాక సుశీల

పున్నమరాజు

స్వరాలకు కూడా జీవం ఉంటుందని, పాటలకు కూడా పరిమళం ఉంటుందని నిరూపించిన అరుదైన గాయని పులపాక సుశీల. ఆమె గాత్రం విన్న ప్రతిసారీ కాలం వెనక్కి నడుస్తుంది, జ్ఞాపకాలు మేల్కొంటాయి, హృదయం ఓ మధురానుభూతిలో తేలిపోతుంది. తెలుగు సినీ సంగీత చరిత్రను స్మరించినప్పుడల్లా మధురంగా మార్మోగే తొలి తరం సుస్వరం సుశీల.మాధుర్యం, భావగాంభీర్యం, శాశ్వతత్వం అనే మూడు లక్షణాలకు ప్రతీకగా నిలిచిన గానకోకిల సుశీల.

1935 నవంబరు 13 న విజయనగరంలో సంగీతాభిమానులైన పులపాక ముకుందరావు, శేషావతారం దంపతులకు జన్మించిన పులపాక సుశీల, భారతీయ సినీ సంగీత చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచిన గానసరస్వతిగా ఎదిగారు. మధురమైన కంఠస్వరం, ఉచ్చారణలో స్పష్టత, భావవ్యక్తీకరణలోని సహజత్వం ఆమె గానానికి ప్రత్యేక గుర్తింపును తెచ్చిపెట్టాయి. అందుకే ఆమెను అభిమానులు ప్రేమతో 'దక్షిణాది లతా మంగేష్కర్' అని పిలుస్తారు. అసాధారణ ప్రతిభ, కఠోర సాధన, అంకితభావంతో ఆమె ఆనాటి ప్రముఖ గాయనీమణుల సరసన తనదైన స్థానాన్ని స్వంతం చేసుకున్నారు.

'కన్నతల్లి' చిత్రంలో 'ఎందుకు పిలిచావెందుకు' పాటతో తెలుగులో ఆమె సినీ గానప్రస్థానం ప్రారంభమైంది. 1956 వ సంవత్సరం ఆమె జీవితంలో కీలక మలుపు తీసుకొచ్చింది. 'మా తోడికోడళ్ళు' చిత్రంలో కథానాయిక సావిత్రికి ఆమె గాత్రదానం చేశారు. తెలుగు, తమిళ భాషల్లో రూపొందిన ఆ చిత్రం ఘన విజయం సాధించడంతో పాటు, రెండు భాషల్లోనూ సుశీల గాత్రం ప్రేక్షకుల మనసులను గెలుచుకుంది. అప్పటి నుంచి ఆమె విజయయాత్ర మరింత వేగం అందుకుంది.అప్పటినుంచి అనేక దశాబ్దాల పాటు తెలుగు సినిమాల్లో సుశీల పాటలేని చిత్రం దాదాపుగా కనిపించలేదు. 1960 నుంచి 1970 ల మధ్యకాలాన్ని ఆమె గాన ప్రస్థానంలోని స్వర్ణయుగంగా సంగీతాభిమానులు భావిస్తారు

కాలం మారినా, సంగీత ధోరణులు మారినా, కొత్త తరాల అభిరుచులకు అనుగుణంగా తన గానాన్ని మలుచుకుంటూ ముందుకు సాగడం ఆమె విశిష్టత. అందుకే అన్ని తరాల ప్రేక్షకులతో ఆమెకు అనుబంధం ఏర్పడింది. ఆమె విజయానికి మూలాధారం శాస్త్రీయ సంగీతంపై ఉన్న పట్టు. విజయనగరం మహారాజా కళాశాలలో ప్రముఖ వయోలిన్ విద్వాంసుడు ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడు వద్ద ఆమె అభ్యసించిన శాస్త్రీయ సంగీతం, ఆమె గానానికి బలమైన పునాదిగా నిలిచింది. ఆ సాధన వల్లే ఆమె స్వరంలో మాధుర్యం, లయ, భావవ్యక్తీకరణ సమపాళ్లలో కలిశాయి.

సుశీల గాన వైభవం తెలుగు భాషకు మాత్రమే పరిమితం కాలేదు. ఆరు దశాబ్దాల సుదీర్ఘ గాన ప్రస్థానంలో తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మలయాళం, హిందీ, బెంగాలీ, ఒరియా, సంస్కృతం, తుళు, బడుగు, సింహళం, మరాఠీ భాషలతో కలిపి పన్నెండు భాషల్లో దాదాపు నలభై వేలకుపైగా పాటలు ఆలపించారు. భారతీయ భాషల్లో అత్యధిక సంఖ్యలో పాటలు ఆలపించిన గాయని గా గిన్నీస్ రికార్డు ను స్వంతం చేసుకున్నారు.జాతీయ స్థాయిలో ఉత్తమ గాయని పురస్కారం,ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ నంది పురస్కారాలను అందుకున్న తొలి గాయకురాలు గా అపూర్వ గౌరవాన్ని అందుకున్నారు.

సుశీల కేవలం ఒక గాయని మాత్రమే కాదు, సంగీతం ద్వారా కోట్లాది మనసులను సుతారంగా తాకిన సాంస్కృతిక శక్తి. ఎన్నో జాతీయ, ప్రాంతీయ పురస్కారాలు కైవశం చేసుకున్న పులపాక సుశీల స్వరం, సినీ సంగీత భారతికి సువర్ణ కంఠాభరణం.

సంప్రదాయిత – సమకాలీనతల సంగీత వారధి

డా. వైజర్సు బాలసుబ్రహ్మణ్యం

మునుగంటి బి.వి. రామకృష్ణ, దుబాయ్

భారతీయ శాస్త్రీయ కళలు ఆధునిక ప్రపంచంలో తమ ప్రత్యేక స్థానాన్ని నిలబెట్టుకోవడానికి నిరంతరం కొత్త మార్గాలను అన్వేషిస్తున్న ఈ కాలంలో, కర్ణాటక సంగీతానికి అంకితభావంతో సేవలందిస్తున్న అరుదైన కళాసాధకులు డా. వైజర్సు బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు. గాయకుడిగా, సంగీత శాస్త్రవేత్తగా, స్వరకర్తగా, గురువుగా బహుముఖ పాత్రల్లో ఆయన చేస్తున్న సేవలు మూడు దశాబ్దాలకుపైగా భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీతానికి గణనీయమైన ప్రోత్సాహాన్ని అందిస్తున్నాయి.

1971 మే 4 న శ్రీ వైజర్సు ఎస్ వెంకటరమణ శేషగిరిరావు మరియు శ్రీమతి జానకి దంపతులకు జన్మించిన బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు చిన్ననాటి నుంచే సంగీతంపై ఆసక్తి పెంచుకున్నారు. క్రమశిక్షణతో కూడిన శాస్త్రీయ సాధన ద్వారా ఉన్నత స్థాయికి ఎదిగారు.

వైజర్సు గారి విద్యా ప్రయాణం అత్యంత విశిష్టమైనది. ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి సంగీతంలో డాక్టరేట్, మిరాజ్ అఖిల భారతీయ గంధర్వ మహావిద్యాలయ మండలి నుంచి "సంగీతాచార్య" డాక్టరేట్, మద్రాస్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఎం.ఫిల్. పట్టాలను పొందారు. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఎం.ఏ. పూర్తిచేశారు. తిరుపతి శ్రీ వెంకటేశ్వర సంగీత నృత్య కళాశాలలో శాస్త్రీయ సంగీత శిక్షణను పొందారు. ఈ విస్తృత విద్యా నేపథ్యం ఆయనను సంగీతాన్ని కేవలం కళగా కాకుండా ఒక పరిశోధనా శాస్త్రంగా చూడగలిగే దిశగా తీర్చిదిద్దింది.

ప్రాచీన గురు, శిష్య సంప్రదాయంలో శిక్షణ పొందిన బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు శ్రీ అల్లంరాజు సోమేశ్వరం, శ్రీ ఆర్. కృష్ణమూర్తి, శ్రీ తంపేల్ల సూర్య నారాయణ వంటి మహనీయుల వద్ద గానవిద్యను అభ్యసించారు. లయ శాస్త్రంలో ఆయనకు విద్వాన్ ఆకెళ్ల మల్లికార్జున శర్మ గారి మార్గదర్శనం ప్రత్యేక గుర్తింపును తెచ్చింది.

ప్రతిష్ఠాత్మక రజతోత్సవ మైలురాయిని చేరుకున్న మన
గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం (హైదరాబాద్)
గత 25 సంవత్సరాలుగా సభ్యుల సంక్షేమం, సామాజిక సేవ, సమష్టి అభ్యున్నతి కోసం
చేసిన కృషి ప్రశంసనీయం. ఈ విజయవంతమైన ప్రస్థానం మరింత స్ఫూర్తిదాయకంగా
కొనసాగి రానున్న తరాలకు మార్గదర్శకంగా నిలవాలని హృదయపూర్వకంగా ఆకాంక్షిస్తూ...

Achyuta Sundaram Foundation
Generosity Uplifts Lives
10-122, Saidurga Nagar, R.R.V.Puram, Visakhapatnam - 530 029

Velidimalla Sundara Rao and
Achyuta Ranganayakamma

ఆకాశవాణి గ్రేడెడ్ గాయకుడిగా, స్వరకర్తగా ఆయన అనేక కచేరీల ద్వారా శాస్త్రీయ సంగీతాన్ని ప్రజలకు చేరువ చేశారు. సంప్రదాయ నిబంధనలకు కట్టుబడి, అదే సమయంలో రసానుభూతిని కలిగించే ఆయన గానం సంగీత ప్రియులచే విశేషంగా ప్రశంసించబడుతోంది.

తెలుగు వాగ్గేయకారుల కృతులను వెలుగులోకి తెచ్చే దిశగా ఆయన చేసిన కృషి ప్రత్యేకమైనది. "బ్రోవవమ్మ", "సంహిత", "శ్రీ ఆదిభట్ల నారాయణదాస వాగ్గేయ వైభవం" వంటి సంగీత ఆల్బమ్ లు ఆయన పరిశోధనా దృష్టిని ప్రతిబింబిస్తాయి. అనేక సంగీత గ్రంథాలను రచించి, జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ సదస్సుల్లో పరిశోధనా పత్రాలు కూడా సమర్పించారు. "ప్రణవం" సంగీత పత్రికకు ప్రధాన సంపాదకుడిగా కూడా సేవలందించారు.

సంగీత విద్యాభివృద్ధి ఆయన సేవలలో ముఖ్యమైన భాగం. తిరుపతి జాతీయ సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయం, పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాలలో అధ్యాపకునిగా సేవలందిస్త పాఠ్యక్రమాల రూపకల్పనలో కీలక పాత్ర పోషించారు.

హైదరాబాద్‌లో స్థాపించిన "భైరవి సంగీత అకాడమీ" ద్వారా అనేక మంది శిష్యులను తీర్చిదిద్దారు. మనోధర్మ సంగీతం, స్వరకల్పన, లయ విజ్ఞానం వంటి అంశాలపై ఆన్‌లైన్ కోర్సుల ద్వారా ప్రపంచవ్యాప్తంగా విద్యార్థులకు కర్ణాటక సంగీతాన్ని పరిచయం చేశారు.

డా. బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు అనేక జాతీయ, అంతర్జాతీయ పురస్కారాలను అందుకున్నారు. భారత ప్రభుత్వ ఫెలోషిప్‌లు, యంగ్ టాలెంట్ స్కాలర్‌షిప్, యుకేలో మ్యూజిక్ ఎక్సలెన్స్ అవార్డు, అమెరికాలో వాగ్గేయ వరప్రసాది పురస్కారం ఆయన ప్రతిభకు నిదర్శనాలు.అత్యంత గౌరవనీయమైన శ్రీ కంచి కామకోటి పీఠం ఆస్థాన విద్వాన్ హోదా ఆయన కళా ప్రస్థానంలో శిఖర స్థానం. సంప్రదాయం, సమకాలీనత మధ్య ఒక సజీవ వారధిగా నిలుస్తూ, మూలాలను కాపాడుకుంటూనే కొత్త మార్గాలను స్వీకరిస్తూ డా. వైజర్సు బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు చేస్తున్న సేవలు కర్ణాటక సంగీతానికి శాశ్వత సంపదగా నిలుస్తాయి.

రాబోయే తరాలకు స్ఫూర్తిగా నిలుస్తూ, భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీత వైభవాన్ని మరింత విస్తరింపజేస్తున్న శ్రీ వైజర్సు బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు మన గోల్కొండ వ్యాపారి కుటుంబానికి చెందినవారు కావడం మనందరికీ గర్వకారణం.

సేవా స్ఫూర్తి, సంఘీభావం, సభ్యుల సంక్షేమం
అనే సమున్నత విలువలతో పాతికేళ్ల ప్రస్థానాన్ని విజయవంతంగా
పూర్తి చేసుకున్న మన గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం (హైదరాబాద్)
రజతోత్సవ వేడుకలు జరుపుకోవడం ఆనందదాయకం. మన సంఘం ఇలాగే మరింత
అభివృద్ధి చెందుతూ సమాజానికి స్ఫూర్తిగా నిలవాలని కోరుకుంటూ....

శుభాభినందనలతో

Dr Janardhanam Kolipakkam

Dental Surgeon

Nanganallur, Chennai - 600061

Ph. 98402 61151

అద్వితీయ గళాకారుడు - పున్నమరాజు

- అవసరాల రామారావు

దక్షిణ భారతదేశ వ్యాప్తంగా ప్రత్యక్ష వివాహ వ్యాఖ్యానాల నుంచి మహాసభల వరకు, కార్పొరేట్ ఈవెంట్స్ నుంచి సాంస్కృతిక ఉత్సవాల వరకు, గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి మహానగరాల వరకు అనేక సాంస్కృతిక, సాహిత్య, సంగీత, వివాహ కార్యక్రమాలకు ప్రత్యక్ష వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహరిస్తూ తన వాక్పటిమతో,గంభీర గళ మాధుర్యంతో ప్రేక్షకుల మనసులు గెలుచుకుంటున్న అద్వితీయ 'గళాకారుడు' పున్నమరాజు ఉమామహేశ్వరరావు, "వ్యాఖ్యాన కళారత్న" బిరుదాంకితులు. కథలు, ఆధ్యాత్మిక, వ్యక్తిత్వ వికాస వ్యాసాల ద్వారా పాఠకులను ప్రభావితం చేస్తూనే, ఆలోచనాత్మక యూట్యూబ్ వీడియోల ద్వారా ప్రేక్షకుల్లో చైతన్యాన్ని నింపుతూ స్ఫూర్తిదాయక జీవన సందేశాలను విస్తరిస్తున్నారు.

కలం, గళం రెండింటికీ 'పున్నమరాజు' అనే ఇంటిపేరునే చిరునామాగా చేసుకుని, తెలుగు భాషా వైభవాన్ని, సాంస్కృతిక సంపదను తరతరాలకు చేరవేయడంలో-రచయితగా, వ్యాఖ్యాతగా, సృజనశీలిగా అవిశ్రాంత కృషి చేస్తున్న ఉమామహేశ్వరరావు, శ్రీ పున్నమరాజు రామచంద్రరావు, సుశీల పుణ్య దంపతులకు పిఠాపురంలో జన్మించారు. ఆంధ్రాబ్యాంకులో ఉద్యోగ ప్రస్థానాన్ని ప్రారంభించి, నిబద్ధతతో అందించిన సేవలకు గుర్తింపుగా బంగారపతకాన్ని, ఛైర్మన్ క్లబ్ సభ్యత్వాన్ని సాధించిన పున్నమరాజు, యూనియన్ బ్యాంక్‌లో చీఫ్ మేనేజర్‌గా ఉద్యోగ విరమణ చేసారు.

తాను సాధించిన ప్రతి విజయం వెనుక జీవిత భాగస్వామి శ్రీమతి రాధిక అందించిన నిరంతర సహకారం, ప్రోత్సాహమే ప్రధాన కారణమని పున్నమరాజు కృతజ్ఞతతో పేర్కొంటారు. వారి కుమార్తె స్నేహితా విశ్వనాథ్ ప్రస్తుతం అమెరికాలో గృహిణిగా కుటుంబ బాధ్యతలను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తున్నారు.ఉద్యోగరీత్యా హైదరాబాద్ నివాసి అయిన కుమారుడు సహృదయ్ రచయితగా, లఘుచిత్ర దర్శకుడిగా తన సృజనాత్మక ప్రవృత్తికి పదును పెడుతూ కళారంగంలో ప్రత్యేక గుర్తింపు సంపాదిస్తున్నారు.

పున్నమరాజు ప్రధాన సంపాదకత్వంలో, మన గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘం ప్రచురిస్తున్న "రజత దీప్తి- జ్ఞాపకాల వెలుగులు" స్మరణిక వైవిధ్యభరిత అంశాలతో, సృజనాత్మక విలువలతో రూపుదిద్దుకోవడం సంఘ చరిత్రలో మరో విశిష్ట అధ్యాయంగా నిలుస్తుంది. అసాధారణ ప్రతిభకు గుర్తింపుగా "వ్యాఖ్యాన కళారత్న" బిరుదాన్ని అందుకున్న పున్నమరాజు కీర్తి కిరీటంలో మరిన్ని విజయరత్నాలు చేరాలని కోరుకుందాం.

"'పున్నమరాజు' కు అద్భుతమైన వ్యాఖ్యాన చాతుర్యం ఉంది, శబ్ద గాంభీర్యం ఉంది. అతని భాషణం కర్ణ తోషణం. 'పున్నమరాజు' కి నా ఆశీస్సులు!"

-జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీత శ్రీ డా. సి. నారాయణరెడ్డి

"ఒక సభ రసరంజకంగా జరగాలంటే సభా వ్యాఖ్యాత పాత్ర చాలా ప్రముఖ మైనది. 'పున్నమరాజు' సభా నిర్వహణా సామర్థ్యం అద్భుతం, అభినందనలు!"

- సినీ నటులు, దర్శకులు, రచయిత శ్రీ తనికెళ్ళ భరణి

"సభా కార్యక్రమాల్ని అర్థవంతంగా, ఆర్ద్రవంతంగా పూర్తి తెలుగులో, కొత్త కొత్త పద ప్రయోగాలతో నిర్వహిస్తున్న మిత్రులు 'పున్నమరాజు' గారికి అభినందనలు!"

-ఆస్కార్ పురస్కార గ్రహీత, సినీ గేయ రచయిత శ్రీ చంద్రబోస్

"స్పష్టమైన అవగాహన, భాషా మాధుర్యం, మనసుకి హాయి కలిగించేలా సభా నిర్వహణ 'పున్నమరాజు' ప్రత్యేకతలు. భాషా సంస్కృతులు, సంస్కారం తెలిసిన ఉత్తమ వ్యాఖ్యాత 'పున్నమరాజు' గారికి అభినందనలు!"

-భగవద్గీత ఫౌండేషన్ వ్యవస్థాపకులు, శ్రీ ఎల్వీ గంగాధరశాస్త్రి

SWAYAMKRUSHI (NGO)

Self-Reliance for the mentally challenged

(Founder: Smt. Ramavarapu Manjula Kalyan)

Mission: To house and train intellectually challenged adults before facilitating their employment and independent living within the community.

Vision: To build a society where the less fortunate live with dignity, pride and as productive members of the society.

The concept of Swayamkrushi was not to establish a traditional school but to develop a "post-school program" catering to girls above the age of 18.

Smt Manjula Kalyan is the innovator behind this initiative. While working as a lecturer in National Institute for the Mentally Handicapped she interacted with parents of girls with intellectual disabilities. She recognised their concern: who would care for their children once they are no longer do so. In 1991, coinciding with the "Year of the Girl Child", Smt Manjula's strong motivation to serve this population, along with the support and encouragement of her family, prompted to create "Swayamkrushi". Starting with a "group home" accommodating three girls and a caregiver, Manjula encountered initial reluctance from landlords and misunderstandings within the community.

To address the shortage of trained caregivers, Swayamkrushi established a certified training program for caregivers called Special Certificate in Intellectual Disability (SCIL) recognised by NIMH/Rehabilitation Council of India. Trained over 50 destitute women who now serve both within Swayamkrushi and other organizations.

Recognizing the need for special educators in the country, Manjula initiated a bachelor's program (B Ed) in special education, which got recognition of the Government of India and Osmania University. Over 100 special educators trained at Swayamkrushi are now employed in various parts of the world, furthering the cause of inclusive education. Curriculum for B Ed includes a) Community Living Skills (Mobility, Stores and Services, Restaurants and Recreation), b) Home Living Skills (Personal Care, Home Maintenance and Food-related)

Programs and Services of "Swayamkrushi"

Skill Development, Educational Support, Vocational Training, Awareness and Advocacy, Family Support and Community Integration

The method of work of "Swayamkrushi"

Survey, Placement, On-the-job training, Maintenance Support, Withdraw Support, Follow up.

Smt Manjula worked as Qualified trainer in a) Good Shepherd Convent, Bengaluru, b) Amrit Kaur Bal Vihar in New Delhi, c) Durgabai Deshmukh Vocational Training Centre, Chennai and Hyderabad, d) Pursued her master's degree in special education at the University of Pittsburgh in the United States e) Joined the National Institute for the Mentally Handicapped in 1988 and served till 1991

Some of the Honors and Awards received:

v Dr. Shakuntala Devi Medical & Health Award - 2000 v National Award for the Welfare of People with disabilities given to Swayamkrushi - 2002 v National Award for Best Individual Professional 2018 from the Vice President of India - 3rd December 2018 v "Naari Shakthi Puraskar' by NIVEDITHAM - 2019

Website: www.https://swayamkrushi.org/ Email: swayamkrushimk@gmail.com,

Phone: 9704245454, 9963766729

శ్రీ జనార్ధన మునిసిపల్ ప్రైమరీ స్కూల్

(శ్రీ పున్నమరాజు జనార్ధనరావు గారు ఇచ్చిన పాఠశాల భవనం)

పున్నమరాజు జనార్ధనరావుగారు 14.02.1909 న మండపేటలో శ్రీ పున్నమరాజు భానుమూర్తి మరియు శ్రీమతి చూడామణి దంపతులకు జన్మించారు. వీరు మండపేటలో మొదటి పట్టభద్రుడు. మండపేటలో సుమారు 90 సంవత్సరాల క్రితం శ్రీ జనార్ధనరావు ప్రాథమిక పాఠశాలకు భవనాన్ని దానంగా ఇచ్చారు.ఈ పాఠశాలను మండపేట పురపాలక సంఘం స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత కూడా శ్రీ జనార్ధన మున్సిపల్ ప్రైమరీ స్కూల్గా కొనసాగుతోంది. పంచాయతీ రాజ్ శాఖలో పనిచేసి పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత జనార్ధనరావు గారు భగవద్గీతపై ఒక పుస్తకాన్ని రచించారు. ఆయన భగవద్గీత పై విశ్లేషణాత్మక ప్రసంగాలు ఇచ్చేవారు.

CARE INDIA MEDICAL SOCIETY (CIMS), PUNE

FOUNDER TRUSTEES:

SRI NYAYAPATHI NARASIMHA SWAMY AND DR MADHURI KAVOORI

Sri Nyayapathi Narasimha Swamy (Colonel Retd) hails from Visakhapatnam and was born to Sri N Srinivasa Rao and Smt. N Sita Ratnam on 05.06.1943

Moved by the death of his mother due to cancer, he has taken up a challenge to mitigate the pain of suffering for cancer patients. Took premature retirement from the army and visited USA and UK to see how palliative care was administered at close quarters.

Sri Swamy along with his wife Dr Madhuri started Care India Medial Society, Pune in February 1993 as a unique public charitable trustee.

The trust provides a social support system to the community in preventive, early detection and end of life care aspects of cancer control management.

The activities of societies are divided into four categories:

a) SATSEVA (home care for palliative care patients)

b) MATRUSEVA (Health maintenance programme for women - prevention and early detection)

c) VISHRANTI (respite and palliative care centre) 15 bedded hospital

d) CANTREAT (to address inaction due to ignorance or non-availability of resources for expensive treatment)

CIMS comprises 60 medical professionals.

At the age of 83 years, Sri Swamy attends the hospital six days a week @ 5 hours a day to motivate and guide his team and provides yeomen service.

Contact details: 020-26441808, Website: https://www.cimspune.com

వేద విజ్ఞాన సమితి ట్రస్ట్

ఆధ్యాత్మిక చైతన్య స్రవంతి - వేద విజ్ఞాన సమితి

హిందూ రక్షతి రక్షితః

సమాజంలో నిద్రాణమై ఉన్న దైవత్వాన్ని మేల్కొలిపి, ఆధ్యాత్మికతను కేవలం ఆరాధనకే పరిమితం చేయకుండా జీవనశైలిగా పునరుద్ధరించాలనే ధృఢ సంకల్పంతో 2019 లో స్థాపించబడిన సంస్థ వేద విజ్ఞాన సమితి. పిల్లలు, యువత, తల్లిదండ్రులను లక్ష్యంగా చేసుకొని రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో విస్తృత స్థాయిలో ఆధ్యాత్మిక ప్రచార కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తూ సమాజంలో సనాతన ధర్మ విలువల పట్ల అవగాహన, ఆచరణలను పెంపొందించేందుకు ఈ సంస్థ నిరంతరం కృషి చేస్తోంది.

అక్షర యజ్ఞం, దైవారాధన, ఆధ్యాత్మిక చైతన్యం, గీతా జ్ఞాన్ కార్యక్రమాలు వేద విజ్ఞాన సమితి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించబడుతున్న ప్రధాన కార్యక్రమాలు. ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన ప్రచారంలో భాగంగా వెలువడుతున్న "సత్యపథం" ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక ద్వారా సనాతన ధర్మం, భారతీయ సంస్కృతి, వేదాంత తత్వం, మహనీయుల జీవిత సందేశాలు పాఠకులకు అందించబడుతున్నాయి. కంచి కామకోటి పీఠం సౌజన్యంతో పర్యావరణ పరిరక్షణకు ఉద్దేశించిన హరితోత్సవం కార్యక్రమం, ఆలయ పరిపాలనలో నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించే లక్ష్యంతో Certificate Course on Temple Management కార్యక్రమాలను కూడా విజయవంతంగా నిర్వహిస్తోంది.

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలోని దాదాపు అన్ని జిల్లాలలో, అనేక ఆలయాలను కార్యక్షేత్రాలుగా చేసుకొని వివిధ ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, ధార్మిక కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్న వేద విజ్ఞాన సమితి, భవిష్యత్ తరాలకు భారతీయ సంస్కృతి, సనాతన విలువలను అందించడంలో విశిష్ట పాత్ర పోషిస్తోంది. ఈ మహత్తర ధార్మిక సేవా యజ్ఞానికి మేనేజింగ్ ట్రస్టీ **శ్రీ అవసరాల సాయి ప్రభాకర్, (9182624182)** నాయకత్వం వహిస్తూ సంస్థను సమర్థవంతంగా ముందుకు నడిపిస్తున్నారు.

పాస్ మనోవికాస్ - తిరుపతి

(స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ)

తమగురించి తాము ఆలోచించుకోలేని, తమ ఆకలిని సైతం గుర్తించలేని అభాగ్యులైన వారి ఆలనా పాలనా చూసుకునే అమ్మ లాంటి ఆశ్రయం పాస్ మనోవికాస్ స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ. బుద్ధిమాంద్యతగల వారి ఆత్మీయ ఆరామం పాస్ మనోవికాస్ ప్రత్యేక శిక్షణా కేంద్రం

బుద్ధిమాంద్యతగలవారిని అహర్నిశలూ కంటికి రెప్పలా చూసుకునే ఈ తండ్రిలాంటి ఆశ్రమం ఏప్రిల్ 2000వ సంవత్సరంలో తిరుపతిలో బాల కృష్ణమూర్తిగారి నేతృత్వంలో 10 మంది పిల్లలతో ప్రారంభమయినది. గత 19 సంవత్సరాల నుండి శ్రీ పున్నమరాజు మరళీ కృష్ణ ఆధ్వర్యంలో దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ మరింత నాణ్యమైన సేవలను అందిస్తోంది. ఈ స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలో ప్రస్తుతం 72 మంది ఆశ్రయం పొందుతున్నారు. వీరిలో సుమారు 40 మంది అనాధలైన వారు.

శిక్షణపొందిన ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయుల పర్యవేక్షణలో, ప్రత్యేక విద్యావిధానం, బోధనోపకరణాల ద్వారా వివిధ దైనందిన అంశాల్లో శిక్షణ ఇస్తూ, వారు కూడా సమాజానికి ఉపయోగపడగలరు అనే విధంగా తీర్చిదిద్దుతున్నారు. ఇప్పటి వరకు ఈ సంస్థ నుండి సమారు 650 మంది శిక్షణ అందుకున్నారు. ప్రత్యేక విద్యలో బి.ఇడి., డిప్లమో చేసి, 16 సవంత్సరాలకు పైగా అనుభవం గల ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయులు 8 మండి ఈ సంస్థలో సేవలు అందిస్తున్నారు. 24 గంటలూ ఆశ్రమవాసులను కంటికి రెప్పలా చూసుకునే 6 గురు ఆయాలు, మాటలు రాని వారికి శిక్షణ ఇచ్చే స్పీచ్ థెరపిస్ట్, శరీర అవయవాలను కదపలేని వారిలో చలనం కలిగించేందుకు ఫిజియో థెరపిస్ట్ సేవలందిస్తున్నారు.

రీహాబిలిటేషన్ ఇంటర్నేషనల్ సంస్థ, హాంగ్కాంగ్ ఫౌండేషన్ న్యూయార్క్ వారు 2010 సంవత్సరానికి భారత దేశంలో ఉత్తమ సేవా సంస్థ అవార్డును పాస్ మనోవికాస్కు అందించారు.

సంప్రదింపు : 9247118447, Website: https://www.passmanovikas.com

శ్రీ గోల్కొండ వ్యాపారి శ్రీవైష్ణవ సమాజం, (Regd. No. 1/1938)

Gade Vari Street, Berhampur, Ganjam Dist. Odish

1901వ సంవత్సరంలో శ్రీ పార్థసారథి అయ్యంగార్ గారు అయోధ్యకు వెళ్లే మార్గంలో బెర్హంపూర్‌ను సందర్శించి మన సమాజ సభ్యులకు వైష్ణవ సంస్కృతిని ప్రోత్సహించవలసిన ఆవశ్యకతను తెలియజేసారు. ఆ తరువాత, 1909 లో బెర్హంపూర్‌లోని మన సమాజ పెద్దలు ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, ఆ సమావేశంలో సమాజం ప్రారంభించి శ్రీ బచ్చు నరసింహ స్వామిని అధ్యక్షుడిగా మరియు శ్రీ గాదే జగన్నాథ స్వామిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకున్నారు. అప్పటి నుండి, సమాజం వార్షిక సమావేశాలను నిర్వహిస్తూ, పిల్లల విద్యను ప్రోత్సహించడానికి వారికి బహుమతులు ప్రదానం చేస్తూ వస్తోంది. బెర్హంపూర్ సమాజం 1938 వ సంవత్సరంలో సొసైటీల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం కింద నమోదు చేయబడింది.

శ్రీమతి న్యాయపతి సుభద్రమ్మ సమాజం కోసం ఉదారంగా విరాళాలు ఇచ్చారు. అదేవిధంగా శ్రీ బచ్చు చిననరసింహ స్వామి తమ ఇంటికి దక్షిణ దిశలో ఉన్న (శిథిలావస్థలో ఉన్న భవనంతో కూడిన) భూమిని సమాజం కోసం బహుమతిగా ఇచ్చారు. 1996లో ఆ భవనాన్ని కూల్చివేసి కొత్త భవనాన్ని నిర్మించారు. 2012వ సంవత్సరంలో శ్రీ న్యాయపతి రఘునాథ రావు మరియు శ్రీమతి న్యాయపతి లక్ష్మమ్మల పిల్లలు ఆ భవనం యొక్క మొదటి అంతస్తులో వివాహ మండపాన్ని నిర్మించారు. ప్రస్తుతం ఆ వివాహ మండపములో సమాజం కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి.వివిధ కారణాల వల్ల చాలా కుటుంబాలు ఇతర ప్రాంతాలకు వలస వెళ్లినప్పటికీ, ప్రస్తుత ఈసీ బెర్హంపూర్ సమాజాన్ని సమర్థవంతంగా నడపడానికి అన్ని విధాలా ప్రయత్నిస్తోంది. ప్రతి సంవత్సరం వార్షిక సమావేశాలు నిర్వహిస్తూ పిల్లలకు బహుమతులు అందజేస్తున్నారు.

ప్రస్తుత కమిటీ సభ్యులు:

1) శ్రీ న్యాయపతి వెంకట రామకృష్ణారావు	అధ్యక్షుడు	9777673345
2) శ్రీ గాదె వెంకట రంగరావు	కార్యదర్శి	9437518180

శ్రీ వెలిదిమళ్ల సుందరరావు శ్రీమతి అచ్యుత రంగనాయకమ్మ బ్రాహ్మణ సేవ సంఘ భవనము

(కల్యాణ మండపం), పెద్దాపురం

శ్రీ కొత్తపల్లి (నిడసనమెట్ల) సీతామరామయ్య గారు పెద్దాపురం మరియు కాకినాడ ప్రాంత బ్రాహ్మణ సంఘాలకు అధ్వర్యం వహించేవారు. శ్రీమతి అచ్యుత రంగనాయకమ్మ గారు వారి సోదరి. సీతామరామయ్య గారు పెద్దాపురం బ్రాహ్మణ సేవసంఘం కోసం శాశ్వత భవనాన్ని నిర్మించ తలపెట్టి, మేనల్లుళ్ళు వెలిదిమళ్ళ సోదరులని ఒప్పించి తగు విరాళాలు సేకరింపజేసి భవనాన్ని నిర్మించారు. అందుకు గుర్తుగా వెలిదిమళ్ళ సోదరులు వారి తలిదండ్రులైన వెలిదిమళ్ల సుందరరావు శ్రీమతి అచ్యుత రంగనాయకమ్మ గార్ల పేర్లను ఈ భవనానికి పెట్టి వెలిదిమళ్ళ కుటంబీకులకు ఎనలేని గౌరవం కల్పించేరు. ఇది పూర్తిగా వారి వ్యక్తిగత ఆస్తి.

కీ. శే. శ్రీ కొత్తపల్లి (నిడసనమెట్ల) సీతామరామయ్య గారి రెండో కుమారుడు శ్రీ కొత్తపల్లి తిమ్మాజీ గారు (97054 11222) ప్రస్తుతం పెద్దాపురం బ్రాహ్మణ సేవా సంఘానికి కార్యదర్శిగా సేవలందిస్తున్నారు. అచ్యుత సుందరం ఫౌండేషన్ (ASF) కార్యదర్శి, ఢిల్లీ లో ఉన్నతోద్యోగంలో ఉన్న శ్రీ జగన్నాధ్ వెలిదిమళ్ళ గారు (9999055656) బ్రాహ్మణ సేవా సంఘానికి తగిన సహాయ సహకారాలు అందిస్తున్నారు.

శ్రీ కాంచీపురం గోల్కొండ వ్యాపారుల శ్రీ వైష్ణవ తధియారాధన సభ (SKGVSVT)

(Regd. No. 6/1909)

75/29, సన్నిధి స్ట్రీట్, లిటిల్ కాంచీపురం, కాంచీపురం జిల్లా, 631501

బ్రహ్మోత్సవాల కోసం కాంచీపురం వచ్చే మన సంఘ సభ్యులు ఆశ్రయం, ఆహారం కోసం ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనేవారు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి మన సంఘ సభ్యులు 100 స్తంభాల మండపంలో సమావేసమయ్యి ఒక సభను ప్రారంభించాలని నిర్ణయించుకున్నారు.

ఫలితంగా శ్రీ కాంచీపురం గోల్కొండ వ్యాపారుల శ్రీ వైష్ణవ తధియారాధన సభ (రాఖ+మూమి) 23.06.1909 న నమోదు చేయబడింది. అదే సంవత్సరం శ్రీపెరంబుదూర్ తాలూకాలోని మణిమంగళం గ్రామానికి చెందిన మన సభ్యురాలు శ్రీమతి చక్రపాణి పెరుందేవమ్మ సభకు భవనం మరియు బ్రహ్మోత్సవాల కోసం కాంచీపురం సందర్శించు మన సంఘ సభ్యులు ప్రతిఒక్కరికీ అన్నదానం చేయాలనే ప్రత్యేక ఉద్దేశ్యంతో 4.21 ఎకరాల వ్యవసాయ భూమిని విరాళంగా ఇచ్చారు. ప్రతి సంవత్సరం గరుడ సేవ రోజున మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు సర్వసభ్య సమావేశం జరుగుతుంది. బ్రహ్మోత్సవాల సమయంలో ప్రతిరోజూ సభా భవన ద్వారం వద్ద నిలబడి పెరుమాళ్ దర్శనం చేసుకునే అదృష్టం మనకుంది. సభ్యులు రూ. 151/- చెల్లించి సభ్యుడు/సభ్యురాలు మరియు కావచ్చు సభ అభివృద్ధికి సూచనలు ఇవ్వవచ్చు.

బ్రహ్మోత్సవాల సమయంలో గరుడసేవ మరియు రథోత్సవానికి విరాళం రూ. 1500/-

జీవితకాల సభ్యత్వం మరియు జీవితకాల దాతలకు రుసుము వరుసగా రూ. 5000/- మరియు రూ. 10000/-

విరాళాలు నగదు మరియు వస్తు రూపంలో స్వీకరించబడతాయి.

ప్రస్తుత కమిటీ సభ్యులు:

శ్రీ మాతేటి వి ఎల్ ఎన్ రత్న ప్రసాద్	**అధ్యక్షుడు**	**8317649078**
శ్రీ కొండపల్లి పట్టాభిరామన్	**కార్యదర్శి**	**7338889028**

e-mail: svgvtsabha@yahoo.co.in

గోల్కొండ వ్యాపారుల చరిత్ర

కీ:శే గాదె జగన్నాథ స్వామి వారి కృతి

॥ఉ॥

భారత పుణ్యభూమి గల బ్రాహ్మణులు ఎల్లరు నార్య సంతతిన్
జేరిన వారె, యందు బహు శిష్టులు కర్మకులాంధ్ర భూసురుల్.
వీరనేక శాఖలుగా వేర్వడి రందుల గోల్కొండ
వ్యాపారులు లౌకిక క్రియల బ్రాజ్ఞులు వైష్ణవ సంప్రదాయకుల్

॥సీ॥

గోల్కొండ రాజ్యంబు కూలిపోయిన వెనుక హైదరాబాద్ రాజ్యంబు
తిరగ స్థిరపడు దాకా నా దేశంబు మరాజకమై ఉండే
కొన్ని ఏండ్లట్టి తరిన్వేపారి త్రయమున వెడలిరి కొందరు
ద్రవిడ కన్నడ జనస్థానములకు మరి కొందరుద్యోగ
మర్యాద లాసించి ప్రాగ్భూములకు నోలి బయనమైరి

॥ఆ॥

కొన్ని ఇండ్ల వారు గోల్కొండ వ్యాపారుల్ కళింగ సీమకేగుదెంచి
గడన చేసి వెలుచ గరణీయ వృత్తుల ప్రాప్త వసతులగుచు బ్రబలి రిందు.

॥ఉ॥

పౌరుష కీర్తి సంపదల వర్ధిల్లు తొల్లింటి గోల్కొండ వ్యా
పారి గృహస్తులందు ఒక పాతిక ముప్పది ఇండ్లవారలీ
దూరపు తూర్పు సీమలకు దూకొని వచ్చి వసించి రిందులో
ధీరులు గాదివారు కడుదిట్టలు న్యాయపతి వారు చూడగన్.

॥సీ॥

తెలంగాణ్య నియోగ తెగకు జెందుట జేసి
నియ్యోగులను సంజ్ఞ నెగడి నారు గోల్కొండపురి యున్నతో ద్యోగముల నెరసి
వ్యాపారులను పేరా వెలసినారు
అల విశిష్టాద్వైత మనుసరించుట జేసి
శ్రీ వైష్ణవు లనంగ జెలగినారు
వైదిక సిద్ధాంత మాదరించుట జేసి
పరమ వైదికులన బడలినారు.

॥తే॥

బ్రహ్మకులజులు మా శాఖ వారి కుర్వి
జెల్లు జతు రాఖ్య లిటువలె జిత్రము గను
మహిత రామానుజాచార్య మతం నందు
నభి మతము గాదె వీరికి నాది నుండి.

॥సీ॥

ఉన్నతోద్యోగ సంయుక్త జీవన మన్న
ప్రాజ్ఞులౌ వ్యాపారి వారి సొమ్ము
బంధు సమాజైక పరిపోషణం బన్న
ప్రాజ్ఞులౌ వ్యాపారి వారి సొమ్ము
సంగీత సాహిత్య సరస గోష్ఠి యటన్న
ప్రాజ్ఞులౌ వ్యాపారి వారి సొమ్ము
చక్రి సత్క్రైంకర్య సామ్రాజ్ఞ పద మన్న
ప్రాజ్ఞులౌ వ్యాపారి వారి సొమ్ము.

॥తే॥

యనుచు లోకులు తమ్మునెట్లెంచు కొనగ
బౌరుషోద్యోగ కీర్తుల బ్రబలినారు
స్వీయ జన్మ సాఫల్యంబు జెంది రౌర
జగతిం గోల్కొండ వ్యాపారి శాఖ వారు.

॥తే॥

స్వమతమందు స్వజాతి స్వబంధువు లందు
వేరికభిమాన ముండునో వారి దైన
మనుగడయె చూడ ధన్యమౌ మనుగడ సుడి
తక్కు వారాల బ్రతుకులు లెక్క రావు.

॥ఉ॥

జాతిని నీతినెందు మన ఛాయకు బోలని వారలయ్యురు నా
శ్వేతముఖుల్ స్వజాతి మత వేషము నందభిసక్తు లౌటగా
భూతి సమృద్ధి పొంది బహు భూముల నేర్కొన జొచ్చి రుద్ధతిన్
జాతి మతాభిమాన మెద జార్చిన వారికి శ్రేయ మబ్బునే

॥మ॥

వనిత వాంఛనొ విత్తకాంక్షనో సదా వర్తించులోభాత్ములౌ
చును సామాన్యుల జన్మ మొక్క ఘనమా! చర్చింప లోకంబుకై
నను దేశంబునకై సంఘంబునకైనన్ మేలు గావించు తత్
జెనుడే పుణ్యుడు కీర్తి గణ్యుడు జగన్మాన్యుండు ధన్యుడిలన్.

॥ఉ॥

వేదము బ్రహ్మ సూత్రముల విస్తృత గీతల విశ్వసించి వ్యా
సాధి మహర్షి సన్నిభుల యామున ముఖ్యుల సన్నుతించి దు
ర్వాద వితీర్ణ లౌచూ యతి రాజ పదాబ్జము లాశ్రయించి
లక్ష్మీ దయితున్ భుజింపగల శేముషి ధధర్యులె ధన్యులిద్ధరిన్.

॥కం॥

ద్రావిడ పూర్వాచార్యుల సేవించు చెల్లు వారి శ్రీ సూక్తుల సం
భావించుటొప్పు గానీ
దైవత వాంగ్మయము విడువ దగునే మనకున్

॥తే॥

మెట్ట వేదాంత మతముల మెలగాకుండ
దుస్సమాజ మతంబుల దూరకుండా
భావ దాస్యంబు వర్జించి భవ్యమతులు
వ్యాస మత ధర్మ సంసక్తి ప్రబలు టొప్పు

॥కం॥

భరతోర్వి బుట్టు నరులకు
బురుషార్థము లెరిగి వాని బొందుట కొరకున్ వారిని భుజింప దగునిది
పరమార్థము ఋషుల సూక్తి పాటింపవలెన్

॥కం॥

భారత కృతి చోదిత మగు
పారాశరి సూక్తులెవరు పాటించి సదా
చార ప్రవిష్ట లగుదురో
వారికి సమగూడు భోగభాగ్యయశంబుల్.

॥కం॥

వ్యాపారి వైష్ణ వుండను
ద్వైపాయన మౌని మతము ధర్మజ్ఞుడ నై
చేపట్టి భాషకారుల
శ్రీ పాదము నాశ్రయింతు శిష్టులు మెచ్చన్.

॥ఉ॥

కౌముది ముట్టలేదు ఘనకావ్యములన్ పఠింపలేదు మా
స్వామి కృపా విశేషమున సాహితి నించుక సంతరించి యు
ద్ధామ కవిత్వ పద్ధతి నుధార సుధా రసాధార లొల్కగా
నీ మెయి జెప్పుచుందు క్షమింయింపుడు దోషములున్న ధీ నిధుల్

॥కం॥

హరిహించు గలి భయంబును హరిహించును
పాతకములు సాదర బుద్ధిన్
బరికించి కృతి పఠించిన
సరసుల కొడ గూడు సౌఖ్య సంపదలుర్విన్.

గోల్కొండవ్యాపారుల ప్రగతి

శ్రీనివాస్ లింగం, దుబాయ్

అక్కన్న మాదన్న చక్కగ చేరి
గోల్కొండ కోటన కూర్మిని చూపి,
మంత్రులై తంత్రమున్ మంచిగ నడిపి,
సోదరులిర్వురు శోభనుదెచ్చె!!

కంచర్లగోపన్న కదిలించి కలము
శతకము రచియించి జానకీ సఖుడు
శ్రీరామునిపయి రాజిల్లెను భువిని
వాగ్గేయకారుడై వాసికెక్కి సుమి!

గోల్కొండ వ్యాపారి కులపెద్దలైన
వీరు చక్కనిబాట వేసిరి, మాకు
మంచి మార్గముఁ జూపి మక్కువఁ బెంచె
ధార్మిక మైనట్టి కర్మల యందు!

దేశ ప్రగతియందు తీరుగ నిల్చి
దేశభక్తిని చాటి ధీరులైయుండి
నిత్యము విడువక నిన్నేకొలిచెడు
వరమిడుమయ్య ఈశ్వర దయజూపి॥

గోల్కొండ వ్యాపార సంక్షేమ సంఘం ప్రగతి గీతం

రచన: మంజు న్యాయపతి, బరంపురం, ఒరిస్సా

మమతల వంతెనలా మనసున్న మల్లియలా
గోల్కొండ వ్యాపారుల మానస పుత్రికలా
వెలిసిందో నవతరం పలికింది స్వాగతం.
ఐకమత్యమే మహాబలమంటూ చేయా చేయీ కలిపింది
వెలసిందో నవతరం స్వాగతం పలికింది

ఒకనాటి చరిత్రని తిరిగి రాయాలని
వైష్ణవత్వానికి మించిన మానవత్వం లేదని
నేడు మళ్ళీ సంఘం ఏకమై చాటింపుచేస్తోంది
తిరిగి మన బంధుమిత్రులను ఏకం చేయబూనింది.
చేయీచేయి కలిపి కదిలిందో నవతరం
గోల్కొండ వ్యాపార సంక్షేమ సంఘం.

నాటి నవాబుల పాలన సమయంలో
బ్రాహ్మణులందరూ గోల్కొండను వదిలారు
సాగరాలను దాటుకుంటూ సుదూర ప్రాంతాలకేగారు.
తీరప్రాంతమే క్షేమమని నగరాలు నిర్మించారు
ఏప్రాంతమైననేని జాతి ధర్మం కాపాడాలని
మానవత్వమే వైష్ణవత్వమని
గుడి గోపురాలు నిర్మించారు

బుద్ధి జ్ఞానం ఉపయోగిస్తూ
ఉన్నత పదవులనధిరోహిస్తూ
కొత్త జీవితాలు ప్రారంభించి
తమనితాము చాటి చెప్పుకున్నారు
నాటి నుండి నేటి వరకు మర్యాదలు కాపాడుకుంటూ
నేడు గోల్కొండప్రాంతానికి
తిరిగి చేరుకుంటున్నారు

నేడు గోల్కొండ నేలపై మన శ్రీ వైష్ణవ సంక్షేమ సంఘం
చరిత్ర తిరిగి రాసింది.
తన పూర్వ వైభవాలను చాటి చెప్పాలనుకుంది
ఐకమత్యమే మహాబలం అంటూ
చేయి చేయి కలిపి కదులుతోందీ నవతరం

నుదుటన తిరుచూర్ణం కుంకుమ రేఖలూ
గాజుల గలగలలు అందెల సవ్వడులూ
కొప్పున కదంబాలు చీరకట్టు సింగారాలూ
వల్లెవాటు వదలని సంప్రదాయం మనది
వినయంతో విధులు పాటించమని మనవి.

ఆజానుబాహులూ అరవిందనేత్రులు
పంచకట్టుతో మన మగధీరులు
మరో విష్ణు సేనలా ముందుకి సాగుతారు
సరిగమల గమకాలు పలికే దిట్టలెందరో
అక్షరాలతో చమత్కారాలు చేసే చతురులెందరో
సకలకళా కోవిదులు మన శ్రీ వైష్ణవులు.

భక్తి పారవశ్యాల భజన కీర్తన గేయాలతో
వనితా ధృతి కార్యక్రమాలతో
కార్నివాల్ కేరింతలతో
వైష్ణవ వనితలందరూ కలిసి ముందుకు సాగుతున్నారు
మరో మంజునాదంలా

ఏరోజుకారోజే కొత్తకొత్తగా
ఏడాది కోమారు నవజీవన ధారగా
ఐకమత్యమే మహాబలం అంటూ చేయి చేయి కలిపి
సాగుతోందీ ఈ నవతరం

మమతల వంతెనలా మనసున్న మల్లియలా
గోల్కొండ వ్యాపారుల మానస పుత్రికల
మన సంక్షేమ సంఘం వెలిసింది స్వాగతం పలికింది.

కాల మహిమ-చర్విత చరణం

(కవిత)

ఔను నేను చూసాను
ప్రతినిత్యం రంగులు మారుతున్న
సొబగులు హంగులు మారుస్తున్న
జగాన్ని నేను చూశాను..చూసాను..

ఇంత వింత చోద్యాలదేమిటో
స్వయంగా కష్టాలు అనుభవిస్తూ
మరొకరి కష్టాలపై ఖుషీనొందే
ఎందరినో ఔను నేను చూశాను.చూసాను

తప్పొప్పులను ఆగక ఎంచుతున్న
నిత్యం అనునిత్యం నిలదీస్తున్న
తన తీరుతెన్నులను మార్చుకోని
జీవితాల్ని దగ్గరనుంచి చూశాను

అస్థిరమైన అస్తిత్వపు వర్చస్సుకై
ప్రతినిత్యం హంగర్భాటాలు చూసాను
సమయవాహిని ప్రకరణ వరదల్లో
కొట్టుకుపోతూ తల్లడిల్లతున్న మహామహులని చూసాను

నాడు కొదమ సింహంలా నడుస్తూ
హుందాగా దర్జాగా అడుగులు వేసేవాళ్ళు
నేడు కాళ్ళేత్తి అడుగువేయ సాయంకై
అర్థించే ఆక్రందనల పర్వాన్ని చూశాను

తనదనుకున్న బూర్జువా లోకాన్ని
కళ్ళలోని ఎరుపు జీరతో
నాడు నిలబెట్టిన వదనమే
ఉడిగిన ఆహార్యపు గర్వాన్ని
నేడు అదేపనిగా గమనించాను

చెయ్యెత్తి చేసిన చిన్ని సైగతో
నాడు పర్వతాలని సైతం కదిలించే
దమ్ము చూపిన రాజసమే అకులల్లే
నేడు వడిలి రాలిపోవటం చూసాను

కంఠంతోనే కరెంటుత్పత్తి చేస్తున్నారా అనిపించే
అలనాటి స్వర విన్యాస గళచక్రవర్తులే
గొంతుకకు బలవంతపు తాళపు గొళ్ళేన్ని
నేడు వేసి వుంచడం చూశాను

ప్రాయం బలం ధనం గళం
ఇవన్నీ కాల చక్ర మహిమని
వేలుపు దయచే మనకి అందినవని
సమయమే తుదకు గొప్పని తెలిసాను

అనునిత్యం తీరు తెన్నులు మారుస్తున్న
క్షణమాగక తప్పొప్పులు తెగ ఎంచుతున్న
జీవితాన్ని నేను దగ్గరనుంచి చూశాను
మారుతున్న జగాన్ని నేను చూశాను

అందుకే కాలం చెల్లక ముందే
మన పని ఇక్కడ అవ్వకముందే
సర్వదా మనకై తపించేవారిని
సడా ఆనందంగా ఉంచాలని తెలిసాను

అవును నేను మారుతాను
నిన్న నేటి నుంచి పాఠం నేర్చి
రేపు జీవితంలో కొత్తగా అడుగిడతాను
మనసులోని మనసుని ఖుష్ చేస్తాను.

విసురజ / జగన్నాథ్ వెలిదిమళ్ళ

FELICITATIONS TO SUPER SENIORS

(90 years and above)

AUGUST 2024 TO JUNE 2026

Name (Sri/Smt)
Akkinapalli Jogamma, Visakhapatnam
Anamthathmakula Sitamahalakshmi, Hyderabad
Anantatmula V Satyanarayana Kumar, Hyderabad
Avantsa Balakrishna Murthy, Visakhapatnam
Avasarala Suryakantham, Hyderabad
Avasarala Venkata Ratnam, Visakhpatnam
Bhimavarapu Sarangapani Rao, Hyderabad
Dronamraju Tayaramma, Kakinada
Gade Lalitha @ Ammajiamma, Hyderabad
Gade Ramakrishna Rao, Visakhapatnam
Gade Satyavathi, Visakhpatnam
Gade Subhadramma, Hyderabad
Guduru Komalavalli, Hyderabad
Huggahalli Murali Krishna Rao, Visakhapatnam
Kankipati Srinivasa Rao, Hyderabad
Mateti Jagannadha Rao, Hyderabad

Name (Sri/Smt)
Mateti V Chakradhar Rao, Hyderabad
Munaganti Dhanumjaya Rao, Hyderabad
Nemali Vittal Murthy, Hyderabad
Nidasanametla V Kameswara Rao, Kakinada
Nidasanametla Venkata Subbarao, Kakinada
Nyayapathi Ranganayakamma, Secunderabad
Panganamala Venkata Rama Mani, Hyderabad
Panganamamula Jagannatha Rao, Hyderabad
Parasa Ramaiah Pantulu, Tallapudi
Rachuri Lakshmi Prasannam, Hyderabad
Ramaraju Seethamma, Hyderabad
Tarigoppula Pattabhi, Hyderabad
Vaidyula V Narasimha Rao, Visakhapatnam
Viriyala Venkata Rao, Hyderabad
Yamujala Chakrapani, Hyderabad
Yamujala Mangapathi Rao , Visakhapatnam

Memorable Moments

2001 *Sangham formally registered with a revised set of by-laws.*

2011 *Celebrated a decade of service with grand 10th Anniversary celebrations.*

2020 *COVID-19 Relief: Distributed groceries to Brahmin families.*

2024
- ★ *Conducted first-ever EC elections through secret ballot as per by-laws.*
- ★ *Launched Vanitha Dhruti, the Women's Wing, to promote women's participation..*
- ★ *Distributed Educational Awards worth ?1.35 lakh to deserving students.*
- ★ *Launched a programme to honour community members aged 90 and above.*

2025
- ★ *Redesigned and modernized the Sangham website with real-time updates.*
- ★ *Strengthened digital outreach through active social media platforms.*
- ★ *Created Medical and Education Support Funds with QR-enabled bank accounts.*
- ★ *Launched Yuva Dhruti, the Youth Wing, to actively engage younger generations.*

2026
- ★ *Silver Jubilee Prelude: Honoured all former EC members (2001-2024).*
- ★ *Strengthened Life Membership, nearing 750 members.*

OUR VISION

- Create a banyan tree platform to unite Golkonda Vyaparis around the globe with an aim to support needy and deserving.
- Preserving and celebrating cultural heritage while encouraging innovative solutions.

OUR MISSION

- Connect and collaborate with Golkonda Vyaparis globally; communicate our ancestral success stories, knowledge, and perspectives, providing accessible communication tools that facilitates dialogue and promote understanding.
- Execute our visions, launch programs, and drive change with the support of Sangham, which provides the tools and resources needed to turn ideas into reality.
- Create an atmosphere of mutual trust and co-existence, thus align with the brahmin philosophy of “Brahmano Bahujana Priya” and our great Hindu philosophy of “Vasudhaika Kutubakam.

GVSS Educational Fund - Nurturing Excellence, Empowering Futures

To encourage academic excellence and support meritorious students, our Sangham has established an Educational Fund to recognize and assist toppers in their educational journey. We appeal to all members and well-wishers to contribute generously to this noble initiative and help shape a brighter future for deserving young achievers.

Bank
SBI, Puppalaguda
A/c No: 44161681034
IFSC : SBIN0021790

GVSS Medical Fund-A Helping Hand in Times of Need

To provide timely financial assistance to needy members and their families during medical emergencies and health-related hardships, our Sangham has established a Medical Fund. We earnestly appeal to all members and well-wishers to contribute generously to this humanitarian initiative and help ensure that no one faces a health crisis alone.

Bank
SBI, Puppalaguda
A/c No : 44157164383
IFSC : SBIN0021790

Life Membership - Together for Today, Committed for Tomorrow

Join as a Life Member and become a lifelong partner in the growth, service, and future of our Sangham. Your enduring support will strengthen our collective endeavors and help build a lasting legacy for generations to come.

Bank
SBI,Padmaraonagar
A/c No : 62194586330
IFSC : SBIN0002772

GVSS CULTURAL FUND

A forthcoming initiative seeking your support to preserve our heritage.

Behind every success there is a name...

Shri Indurthi Vijayasarathi	IT Services
Shri Panganamamula Venkata Manohar Rao	IT Services
Smt Avasarala Sudha	IT Services
Shri Mylavarapu Kameswara Rao	Audit of Sangham Accounts
Shri Punnamaraju Vinayaka Rajasekhar	Filing of Sangham IT Returns
Shri Mylavarapu Satya Prabhakara Rao	Renewal of Sangham Registration
Shri Thammiraju Venkata Seshu and Smt Thammiraju Sridevi	Guiding Hands, Generous Hearts. Supporting Our Journey from Annual Calendars to the Silver Jubilee Souvenir
Shri Thammiraju Sitaramayya	A Towering Pillar of Guidance

CORE COMMITTEE

Shri Avasarala A.S. Ramarao
Shri Mylavarapu Satya Prabhakara Rao
Smt Avasarala Sudha
Smt Nidasanametla Vaidehi
Smt Panganamamula Prashanthi
Shri Avasarala Venkata Ramana Murthy

EDITORIAL COMMITTEE

Shri Punnamaraju UM Rao - Chief Editor
Shri Avasarala A S Ramarao - Member
Shri Avasarala Venkata Ramana Murthy - Member
Smt Panganamamula N S Malathy - Member
Shri Parasa Kameswara Rao - Member

SOUVENIR COMMITTEE

Shri Punnamaraju UM Rao
Shri Shri Avasarala A S Ramarao
Smt Nidasanametla Vaidehi
Shri Avasarala Venkata Ramana Murthy
Smt Avasarala Sudha

CULTURAL COMMITTEE

Shri Parasa S Ravi Kumar
Shri Punnamaraju UM Rao
Smt Panganamamula Nagasayee Malathy
Shri Avasarala Venkata Ramana Murthy
Smt Punnamaraju Saroja

REGISTRATIONS COMITTEE

Shri Avasarala A S Ramarao
Shri Mylavarapu Satya Prabhakara Rao
Shri Velidimalla SSS Ananda Gopal
Shri Parasa Kameswara Rao

CATERING COMMITTEE

Smt Nidasanametla Vaidehi
Smt Panganamamula Nagasayee Malathy
Shri Velidandi V L Kantarao

We fondly remember Late Sri Anamthathmakula Narayana Rao & Late Sri Konduparti Narayana Srinath and pay our heartfelt tributes to them. Their steadfast support, and enduring legacy continue to inspire us.

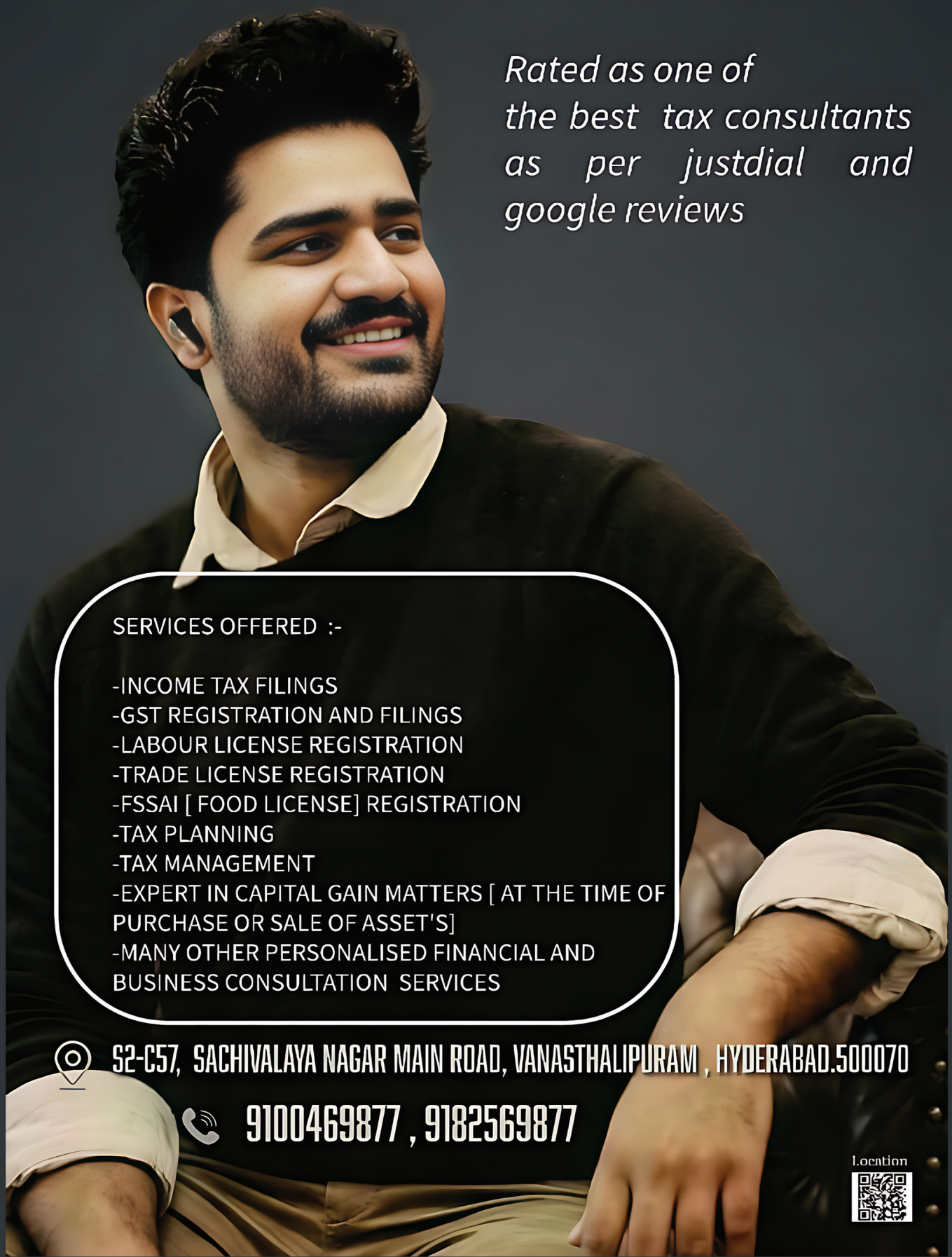
A Note of Gratitude and Humility

While every effort has been made to include the details of all eminent personalities associated with our community in this Souvenir, some information may have been unavailable, incomplete, or inadvertently omitted. Any such omissions are entirely unintentional. If this has caused any disappointment to anyone, we sincerely regret it.

As we plan to publish an e-bulletin in the future, we warmly welcome additional information, updates, photographs, and valuable suggestions that will help us make our future publications more comprehensive and representative of our Sangham's rich legacy.

Editorial Team

V S RAO TAX CONSULTANTS

Rated as one of the best tax consultants as per justdial and google reviews

SERVICES OFFERED :-

-INCOME TAX FILINGS
-GST REGISTRATION AND FILINGS
-LABOUR LICENSE REGISTRATION
-TRADE LICENSE REGISTRATION
-FSSAI [FOOD LICENSE] REGISTRATION
-TAX PLANNING
-TAX MANAGEMENT
-EXPERT IN CAPITAL GAIN MATTERS [AT THE TIME OF PURCHASE OR SALE OF ASSET'S]
-MANY OTHER PERSONALISED FINANCIAL AND BUSINESS CONSULTATION SERVICES

S2-C57, SACHIVALAYA NAGAR MAIN ROAD, VANASTHALIPURAM , HYDERABAD.500070

9100469877 , 9182569877

Location

పాతికేళ్ల సేవా ప్రస్థానాన్ని పూర్తి చేసుకుని 28-06-26 నాడు రజతోత్సవ వేడుకలు
జరుపుకుంటున్న గోల్కొండ వ్యాపారి సంక్షేమ సంఘ సభ్యులకు శుభాభినందనలు

JV Expeditions

A Divine Pilgrimage to

KAILASH MANASAROVAR YATRA

కైలాస మానససరోవర యాత్ర

"Your Devotion. Our Expertise. One Sacred Kailash Yatra."

B. KAVITHA, +91 9848070109, +91 8374550109

H.No. 1-10-145/A, Street No.8, Ashok Nagar, Hyderabad - 20

E-mail : kavitha@jvexpeditions.com

ప్రత్యేకతలు : ★ 15 సంవత్సరాల విజయవంతమైన కైలాస యాత్ర అనుభవం. ★ వాతావరణ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా 14 రోజుల యాత్ర (నేపాల్ నుండి నేపాల్ వరకు). ★ అర్హత వున్నవారికి వీసా, పర్మిట్లు గ్యారెంటీ. ★ అనుభవజ్ఞులైన వేద పండితుల ద్వారా పూజలు మరియు హోమాలు. ★ అపార అనుభవము గల నేపాల్ పరివారంతో సేవలు అందించుట. ★ యాత్రకు ముందు మార్గదర్శక, యోగ శిక్షణ తరగతులు. ★ సీనియర్ సిటిజన్స్ పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ మరియు సహాయం. ★ సంప్రదాయ శాకాహార భోజనం.

అనుబంధయాత్ర : 4 రోజులు ముక్తినాథ్ యాత్ర

"మీ యాత్రను సురక్షితంగా మరియు విజయవంతంగా పూర్తి చేయించడం మా లక్ష్యం"

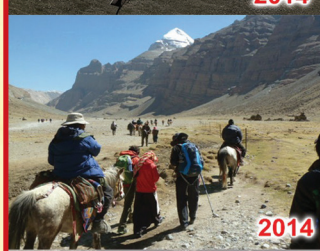

*Printed by : **SREECHAKRA PRINTERS, RED HILLS, Hyderabad - 500004***

*Designed by : **Tanuku Nareshbabu - 87903 61239***